

URZĄD MIASTA PIŁY

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
OBSZARÓW POWOJSKOWYCH
NA TERENIE MIASTA PIŁY

PIŁA – 2004 ROK

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
OBSZARÓW POWOJSKOWYCH
NA TERENIE MIASTA PIŁY

UCHWAŁA NR XXIV/275/04
RADY MIASTA PIŁY
Z DNIA 31 SIERPNI 2004 R.

SPIS TREŚCI

.....	4
WSTĘP	5
1. PODSTAWA PRAWNA	5
2. MIASTO PIŁA – DIAGNOZA STANU OBECNEGO	6
2.1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	6
2.1.2. UWARUNKOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	8
2.1.3. KRAJOBRAZ I INNE WARTOŚCI KULTUROWE PRZESTRZENI MATERIALNEJ.....	9
2.1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	10
2.1.5. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA.....	12
2.2. GOSPODARKA.....	14
2.2.1. PODMIOTY GOSPODARCZE.....	14
2.2.2. STRUKTURA ZATRUDNIENIA.....	15
2.3. SFERA SPOŁECZNA.....	16
2.3.1. DEMOGRAFIA.....	16
2.3.2. ZASOBY MIESZKANIOWE.....	16
2.3.3. EDUKACJA.....	17
2.3.4. LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA.....	18
2.3.5. RYNEK PRACY.....	19
2.3.6. STAN BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO.....	19
2.4. DANE STATYSTYCZNE.....	22
Dane demograficzne.....	22
Ludność według wieku.....	22
Ludność miasta Piły wg płci, grup wieku w 2002 r.....	22
Przyrost naturalny, małżeństwa na 1000 ludności.....	22
Charakterystyka wielkości bezrobocia rejestrowanego na rynku pracy miasta Piły w latach 1990 – 2002.....	23
Struktura zatrudnienia w latach 1994-2002*.....	24
Ludność według głównego źródła utrzymania.....	24
Struktura ludności według głównego źródła utrzymania.....	24
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON w mieście Piła.....	25
Liczba podmiotów gospodarczych wg własności.....	25
Zasoby mieszkaniowe Piły w latach 1997-2002.....	26
Liczba oddanych do użytku mieszkań, udział mieszkań indywidualnych w Piłe 1997-2002.....	26
Infrastruktura techniczna w latach 1998 - 2002.....	26
2.5. ANALIZA SWOT DLA MIASTA PIŁY.....	27
3. UWARUNKOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI	33
3.1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE.....	33
3.2. SKUTKI LIWIDACJI JEDNOSTEK WOJSKOWYCH W MIEŚCIE PIŁE.....	34
3.3. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW POWOJSKOWYCH.....	37
3.3.1. LOTNISKO.....	37
3.3.2. REJON LOTNISKA.....	40
3.3.3. REJON ULIC PODCHORAŻYCH – BYDGOSKIEJ.....	42
3.3.4. POLIGON – REJON ULIC: BYDGOSKIEJ – WAWELSKIEJ.....	45
3.3.5. REJON ULIC: ŚNIADECKICH - AL. POWSTAŃCÓW WLKP.....	47
4. POWIĄZANIA ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI ROZWOJU REGIONU I GMINY	50
4.1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO.....	50
4.2. WOJEWÓDZKI PROGRAM OPERACYJNY NA 2004 ROK.....	51
4.3. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA „PIŁA 2000+”.....	51
4.4. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA PIŁY NA LATA 2005 - 2015.....	52
4.5. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA.....	54
4.6. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	57
4.6.1. REJON LOTNISKA.....	57
4.6.2. REJON AL. POWSTAŃCÓW WLKP. – KOSSAKA – BYDGOSKIEJ.....	57
4.6.3. TEREN BYŁEGO CENTRUM SZKOLENIA SŁUŻB CZOŁGOWO - SAMOCHODOWYCH.....	57
4.6.4. TERENY NIEZABUDOWANE.....	58

5. ZAGADNIENIA REWITALIZACJI STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA.....	58
6. PROJEKTY NA TERENACH OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ.....	60
6.1. LOTNISKO.....	60
<i>SPORT I TURYSTYKA.....</i>	<i>60</i>
6.2. REJON LOTNISKA.....	62
<i>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....</i>	<i>62</i>
<i>INFRASTRUKTURA DROGOWA.....</i>	<i>63</i>
<i>SZKOLNICTWO WYŻSZE.....</i>	<i>64</i>
<i>BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....</i>	<i>64</i>
6.3. REJON ULIC PODCHORAŻYCH – BYDGOSKIEJ.....	65
<i>SPORT, TURYSTYKA I KULTURA.....</i>	<i>65</i>
<i>SZKOLNICTWO PODSTAWOWE.....</i>	<i>66</i>
<i>SZKOLNICTWO WYŻSZE.....</i>	<i>69</i>
<i>INFRASTRUKTURA DROGOWA.....</i>	<i>71</i>
<i>BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....</i>	<i>71</i>
6.4. POLIGON - REJON ULIC: BYDGOSKIEJ – WAWELSKIEJ.....	71
<i>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....</i>	<i>71</i>
<i>INFRASTRUKTURA DROGOWA.....</i>	<i>72</i>
<i>BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....</i>	<i>72</i>
6.5. REJON ULIC: ŚNIADECKICH – AL. POWSTAŃCÓW WLKP.....	72
<i>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....</i>	<i>72</i>
<i>INFRASTRUKTURA DROGOWA.....</i>	<i>72</i>
<i>SPORT I TURYSTYKA.....</i>	<i>72</i>
7. PLAN FINANSOWY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	73
8. WDRAŻANIE PROGRAMU.....	76
9. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU.....	78
.....	81
10. OKRESOWA AKTUALIZACJA PROGRAMU I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA.....	81

WSTĘP

Likwidacja lotniska wojskowego oraz jednostek wojskowych w Piłie spowodowały powstanie w granicach miasta obszarów o powierzchni ponad 650 ha nie spełniających podstawowych funkcji społeczno - gospodarczych. Program opracowano z uwagi na potrzebę kompleksowego podejścia do zagadnień rewitalizacyjnych oraz uporządkowania i ujęcia w wieloletnim okresie programowania inicjatyw rewitalizacji obszarów powojсковych podjętych i realizowanych przez gminę Piła oraz inne podmioty. Opracowaniem objęto 5 obszarów, o łącznej powierzchni ok. 633,5 ha.

Generalnym celem programu rewitalizacji jest stworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności miasta Piły poprzez wskazanie działań i środków pozwalających na poprawę jakości zagospodarowania obszarów powojсковych i zaktywizowanie społeczno-gospodarcze zagrożonych marginalizacją terenów.

Cele operacyjne :

1. uporządkowanie obszarów rewitalizowanych poprzez odpowiednie ich zagospodarowanie i zabudowywanie w harmonii z otoczeniem na cele usługowe, edukacyjne, społeczne, turystyczne, rekreacyjne, gospodarcze i kulturalne, gwarantujące tworzenie stałych miejsc pracy,
2. nadanie nowych funkcji i zagospodarowanie opustoszałej kubatury obiektów powojсковych,
3. zapewnienie infrastruktury komunalnej, w szczególności w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz infrastruktury drogowej,
4. poprawa warunków mieszkaniowych poprzez rozwój budownictwa mieszkaniowego na rewitalizowanych obszarach,
5. poprawa jakości życia lokalnej społeczności,
6. zwiększenie bezpieczeństwa publicznego.

Zakres czasowy programu zawiera się w latach 2004-2013, z podziałem na podokresy 2004-2006 i 2007-2013 wynikające z okresów programowania w Unii Europejskiej i mieści się w horyzoncie czasowym opracowywanej nowej strategii rozwoju miasta Piły na lata 2005 – 2015. Przewidywane w latach 2004-2006 działania przedstawione są ze wskazaniem projektodawcy, wysokości nakładów finansowych potrzebnych na ich realizację oraz źródeł finansowania. Drugi podokres potraktowany jest z pominięciem w większości projektów zagadnień finansowych i bez konkretnego umiejscowienia w latach ich realizacji.

W opracowaniu przedstawiono diagnozę stanu istniejącego i analizę SWOT dla miasta Piły, założenia metodologiczne programu, charakterystykę rewitalizowanych terenów i analizę SWOT dla obszarów powojсковych, omówiono system wdrażania programu, wskazano przewidywane efekty procesu rewitalizacji w sferach przestrzennej, gospodarczej i społecznej, monitorowanie oraz aktualizację lokalnego programu rewitalizacji.

1. PODSTAWA PRAWNA

Wymogi formalne wnioskowania o środki unijne na działania mające na celu rewitalizację terenów powojсковych, dostępne w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego (wersja ostateczna zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 16 marca 2004 roku) - Priorytet 3. Rozwój lokalny; działanie 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojсковe; poddziałanie 3.3.2. Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojсковych - nakładają na gminy obowiązek opracowania lokalnych programów rewitalizacji.

Opracowanie „Lokalnego programu rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły” zainicjowała podjęta w wniosek Prezydenta Miasta Piły Uchwała Nr XVIII/227/04 Rady Miasta Piły z dnia 24 lutego 2004 roku w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do opracowania Programu rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły i powołania Komisji do spraw rewitalizacji obszarów powojсковych oraz ustalenia jej składu osobowego.

Skład osobowy Komisji:

1. Radny Rady Miasta Piły	- Mieczysław Augustyn
2. Radny Rady Miasta Piły	- Marian Barełkowski
3. Radna Rady Miasta Piły	- Mirosława Rutkowska -

	Krupka
4. Przedstawiciel Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile	- Bolesław Ochodek
5. Przedstawiciel Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	- Stanisław Wachowiak
6. Przedstawiciel OT Agencji Mienia Wojskowego w Gorzowie Wlkp.	- Eugeniusz Kropidłowski
7. Przedstawiciel Pilskiej Izby Gospodarczej	- Marek Światopełk – Mirski
8. Przedstawiciel Pilskiego TBS Sp. z o.o. w Pile	- Remigiusz Dekarli
9. Przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Pile	- Krzysztof Kijak
10. Przedstawiciel Prezydenta Miasta Piły	- Jerzy Wołoszyński.

W celu realizacji w/w Uchwały Prezydent Miasta Piły Zarządzeniem Nr 303/2004 z dnia 22 marca 2004r. powołał Pełnomocnika ds. rewitalizacji obszarów powojсковych oraz Zespół zadaniowy ds. rewitalizacji obszarów powojсковych.

Pełnomocnik ds. rewitalizacji obszarów powojсковych - Teresa Jakubowska
Zespół zadaniowy :

1. Naczelnik Miejskiej Pracowni Urbanistycznej	- Tomira Łęska – Oleszak
2. Z-ca Naczelnika Miejskiej Pracowni Urbanistycznej	- Iwona Wojtecka
3. Starszy Specjalista Miejskiej Pracowni Urbanistycznej	- Andrzej Kucharczyk
4. Z-ca Naczelnika Wydziału Inwestycji i Nadzoru	- Jolanta Sobieszczyk
5. Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej	- Jerzy Mac
6. Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami	- Cyryła Dobecka
7. Podinspektor Wydziału Finansowego	- Małgorzata Pawlak.

Niniejszy dokument opracowany został przy współpracy Zespołu zadaniowego i Komisji ds. rewitalizacji obszarów powojсковych, przy współudziale partnerów społecznych.

Prace nad lokalnym programem rewitalizacji prowadzono z uwzględnieniem trybu proponowanego w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego - Uzupełnienie Programu - dokument przyjęty przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 16 kwietnia 2004 roku oraz Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej w dniu 20 kwietnia 2004 roku.

2. MIASTO PIŁA – DIAGNOZA STANU OBECNEGO

Prezentowane poniżej zagadnienia są wybranymi elementami dokumentu „Diagnoza stanu obecnego – Miasto Piła” opracowanego w maju 2004 roku przez Doradztwo Gospodarcze DGA S.A. w Poznaniu dla potrzeb tworzenia Strategii rozwoju miasta Piły na lata 2005 – 2015.

W analizie SWOT autorzy Strategii zawarli problemy zidentyfikowane w wyniku przeprowadzenia diagnozy i prac warsztatowych w zespołach roboczych.

2.1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Miasto Piła leży w północnej Wielkopolsce nad rzeką Gwdą. Do końca 1998 roku stolica województwa pilskiego. Obecnie siedziba powiatu ziemskiego. Główny ośrodek gospodarczy i kulturalny północnej Wielkopolski.

2.1.1. OCENA MOŻLIWOŚCI I UWARUNKOWAŃ ROZWOJU I PRZEKSZTAŁCENŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Uwarunkowania przyrodnicze i stan zagospodarowania determinują w bardzo wysokim stopniu możliwości rozwoju przestrzennego miasta. Prawie 60 % stanowią obszary prawnie chronione (wody i lasy). Dużą powierzchnię zajmują też tereny zalewowe Gwdy i Noteci. Dolina Gwdy stanowi też główny korytarz przewietrzania miasta i korytarz zapewniający ciągłość ekologiczną szerszej przestrzeni. 12 % zajmują ogrody działkowe, w dużym stopniu zlokalizowane na obszarach torfowych, wykluczających przeznaczenie pod zabudowę. Powyższe uwarunkowania stanowią bezwzględna i trwałą barierę rozwoju miasta. Jedno z istotnych ograniczeń, jakim była strefa hałasu lotniska wojskowego, znacznie łagodnieje, gdyż samoloty cywilne powodują mniejsze natężenie hałasu.

Tereny zabudowane są w małym stopniu podatne na przekształcenia.

Z punktu widzenia rozwoju miasta można wyróżnić trzy podstawowe kategorie terenów:

- tereny zainwestowania miejskiego mogące podlegać przekształceniom, w tym zagęszczeniom bądź restrukturyzacji (zmianie funkcji);
- tereny dotychczas niezabudowane przydatne do zainwestowania miejskiego (zabudowy).
- lasy i inne tereny wykluczone spod zabudowy, mające stanowić na trwałe tzw. system terenów otwartych miasta, układ ekologiczny;

Do pierwszej z powyższych kategorii należą zwłaszcza tereny powojenne, już podlegające przekształceniom na: usługi (w tym zwłaszcza szkolnictwo), częściowo mieszkalnictwo oraz różne formy działalności gospodarczej (szczególnie w rejonie lotniska, w tym zmiana funkcji obiektów na składowo-magazynowe). Do tej kategorii należą też tereny pozyskiwane wskutek likwidacji fizycznej niektórych funkcji i elementów zagospodarowania (np. wyburzenia niektórych obiektów przemysłowych). Do tej kategorii należą też uzupełnienia o brakujące elementy struktury, np. komunikacyjne (w tym parkingi) oraz z zakresu infrastruktury społecznej, w tym uzupełnianie o usługi podnoszące poziom ośrodków usługowych¹.

Ostatnia z powyższych kategorii - nowe tereny, w największym stopniu wpływa na:

- poprawę warunków zamieszkania (rozwęszczenie mieszkań, wzrost samodzielności zamieszkiwania przez gospodarstwa domowe), możliwości wzrostu demograficznego miasta,
- rozwój gospodarczy miasta (nowe tereny działalności gospodarczej).

Mimo wskazanych uprzednio silnych determinant, ograniczeń i barier rozwoju przestrzennego miasta, Piła posiada tereny rozwojowe predysponowane zarówno dla rozwoju mieszkalnictwa, jak i dla lokalizacji działalności gospodarczych.

W dotychczasowych opracowaniach studialnych² chłonność aktualnych i potencjalnych terenów mieszkaniowych szacuje się na 80 – 98 tys. mieszkańców, co zależy m. in. od tego, w jakim stopniu założą się rozgęszczenie obecnych zasobów poprawiających standard zamieszkania. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły oszacowano chłonność aktualnych i potencjalnych terenów mieszkaniowych na 80 – 89 tys. mieszkańców, przy założeniu, że wszystkie tereny osiągną co najmniej minimalny wskaźnik 16,5 m² pow. użytkowej na osobę.

Jako największe przyszłe tereny dla działalności gospodarczych typu „przemysł, składy, bazy” określa się zachodnią część Osiedla Górnego (aktualny plan zagospodarowania przestrzennego), Motylewo (kilka planów zagospodarowania przestrzennego, niektóre mogą wymagać zmian dostosowujących do przebiegu drogi ekspresowej) oraz tereny po polach irygacyjnych w południowo-wschodniej części miasta.

Należy tu zwrócić uwagę, że poza rozwojem tego typu funkcji do najbardziej miastotwórczych należeć będą funkcje tzw. centralne – szeroko pojęte usługi, o różnych orientacjach lokalizacyjnych,

w tym: śródmiejskiej (np. usługi kultury i rozrywki, finansów, doradztwa), jak i bardziej swobodnej (usługi edukacji, zdrowia). Część funkcji centralnych posiada charakter „składów baz” (handel hurtowy wraz z magazynowaniem, bazy remontowe, budowlane, transportowe itp.).

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta sprawiają, że w miarę wypełniania obszarów możliwych do zainwestowania pewnemu scaleniu będą ulegać rozproszone jeszcze obecnie enklawy terenów przemysłowo-składowych w zewnętrznych strefach miasta. Struktura miasta pozostanie jednak rozczłonkowana, a nowe miejsca zamieszkania i pracy powstawać będą coraz to dalej od centrum miasta. Wyjątkiem są miejsca pracy w usługach ogólnomiejskich i ponadlokalnych, które w dużym stopniu powinny powstawać w centrum zwłaszcza w Śródmieściu. Wzrastać będą w związku z powyższym przewozy w relacjach dom – praca. Przyrosty ludności przewidywane³ w najdalszych osiedlach, odległych od centrum o ok. 5 – 6 km, nie są jednak duże: w Motylewie 900 osób, w Gładyszewie – 3000. Największy przyrost ludności przewiduje się w osiedlu Koszyce – 13,5 tys., odległość od centrum 3 – 4 km.

¹ Analiza możliwości rozmieszczenia usług handlu na obszarze miasta Piły, Miejska Pracownia Urbanistyczna, 2003

² Analiza możliwości rozmieszczenia usług handlu na obszarze miasta Piły, Miejska Pracownia Urbanistyczna, 2003; Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły, Woj. Biuro Urbanistyki i Architektury w Pile, 1995, uchwalone 23. 04. 1996 r.

³ Analiza możliwości rozmieszczenia usług handlu na obszarze miasta Piły, Miejska Pracownia Urbanistyczna, 2003; Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły, Woj. Biuro Urbanistyki i Architektury w Pile, 1995, uchwalone 23. 04. 1996 r.

Wyżej zasygnalizowany minus struktury przestrzennej miasta powodujący rosnącą transportochłonność (szerzej: koszty funkcjonowania miasta i jego rozwoju) nie powinny przesłaniać wielkich zalet tejże samej rozczłonkowanej struktury dla warunków ekologicznych życia w mieście i bliskości atrakcyjnych terenów rekreacyjnych. W powiązaniu z walorami krajobrazowymi doliny Gwdy, zieleni miejskiej, jak i samej zabudowy, w tym nowo powstającej, a także w powiązaniu z koncentracją ponadlokalnych usług – ofertę walorów osiedleńczych miasta można widzieć jako jeden z mocnych atutów, sprzyjających zatrzymywaniu w mieście wykształconych mieszkańców, jak też pozyskiwaniu nowych mieszkańców, w tym zamożnych i przedsiębiorczych.

Odnosnie miejsc wypoczynku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły stwierdza, że powinny one tworzyć system zaczynający się od wnętrza mieszkalnego, powinny towarzyszyć systemowi zieleni miejskiej, a najważniejszy element rozwoju jakościowego przestrzeni miejskiej stanowić powinno zagospodarowanie doliny Gwdy. Terenem wypoczynku będzie też teren Zalewu Koszyckiego.

2.1.2. UWARUNKOWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA

W Pile nie ma miejsca na zakłady i obiekty faktycznie uciążliwe z punktu widzenia ochrony środowiska. Jest to bowiem obszar zbyt cenny pod względem szeroko rozumianych warunków geograficznych (zarówno bogactwa przyrodniczego, krajobrazowego, jak i zasobów najlepszej jakości wód podziemnych) i jednocześnie bardzo wrażliwy na zanieczyszczenia środowiska z powodu wyjątkowo niekorzystnych lokalnych warunków klimatycznych pod tym względem. Inwestycje zanieczyszczające środowisko na szerszą skalę, w dłuższym okresie czasu, spowodowałyby nieodwracalne szkody w środowisku przekładające się na olbrzymie straty gospodarcze i wyjątkowo uciążliwe i niezdrowe warunki życia mieszkańców. Już teraz pomimo tak wysokiego udziału lasów w okolicy, niwelującego zanieczyszczenia powietrza i stosunkowo niskiej emisji warunki życia są często trudne (uciążliwe zapachy, smog, hałas). Jakikolwiek emisje zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (zarówno zanieczyszczenia pyłowe i gazowe jak i hałas i wibracje) przekładają się na wielokrotniony przez klimat i ukształtowanie terenu efekt negatywny dla środowiska i warunków życia.

Tak więc może się tu rozwijać jedynie przemysł o tzw. czystych technologiach i trzeba postawić na rozwój miasta w oparciu o wartości przyrodnicze. Jest to w ostatecznym rachunku wielka korzyść dla miasta, pomimo czasowych niedogodności. Przyszłość ośrodków miejskich w unijnej Europie należy bowiem do miast czystych o wysokich walorach ekologicznych. Piła ma zatem potężny bodziec do prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju – jeśli chce się na dłuższą metę rozwijać, nie ma innych możliwości.

Miasto pozytywnie się wyróżnia pod względem dbałości o środowisko przez władze – świadczy o tym zarówno poziom opracowań planistycznych takich jak Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego opracowane w Wojewódzkim Biurze Urbanistyki i Architektury w Pile w 1995 roku, jak i działania władz miasta zmierzające do jego realizacji. Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że ochrona środowiska miasta ze względów w/w warunków i jednocześnie potrzeb gospodarczych, jest zadaniem bardzo odpowiedzialnym i wyjątkowo trudnym.

Postuluje się wyłączenie z zabudowy obszarów dotychczasowych terenów chronionych, lasów, doliny Gwdy, rejonów krawędzi erozyjnych i terenów dotychczasowej zieleni parkowej, jak również ogródków działkowych na wschód od lotniska, i przeznaczenie (bądź utrzymanie przeznaczenia) na miejsca wypoczynku. Jest to korzystne w dwojnasób – tereny te są bardzo potrzebne dla ochrony środowiska i prawidłowego funkcjonowania miasta, a jednocześnie problemowe dla budownictwa z powodu warunków geologiczno-inżynierskich dla posadowienia budowli.

Wzdłuż doliny Gwdy dopuszcza się ekstensywne zagospodarowanie rekreacyjne z zachowaniem jednak możliwości przemieszczania się fauny – tereny te stanowią naturalny korytarz migracji.

Należy utrzymać lub stworzyć korytarze migracyjne dla zwierząt łączące kompleksy lasów na południu z lasami na północy i wschodzie w miejscach przewężeń terenów zagospodarowania bezleśnego – na zachodzie i południu od centrum.

Należy zdecydowanie dążyć do ograniczenia zabudowy o charakterze przemysłowym lub intensywnego handlu w obszarach graniczących z doliną rzeczną, udokumentowanych lub przypuszczalnych rejonów okien hydrogeologicznych, w pobliżu ujęć wody.

W obszarach graniczących z lasem, krawędziami erozyjnymi lub doliną rzeczną przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe nie należy budować obiektów wielkopowierzchniowych, wysokobaturowych, bądź wysokich, które mogłyby zaburzyć krążenie powietrza lub powodować zaburzenia naturalnego krajobrazu.

Postuluje się wykorzystanie rekreacyjne i turystyczne Zalewu Koszyckiego. Ocenia się, że budowa małej elektrowni wodnej na zaporze nie daje się pogodzić z możliwością właściwego wykorzystania rekreacyjnego Zalewu, jak też jest niewskazana z punktu widzenia ochrony pobliskiego rezerwatu Kuźnik. Jest też nieekonomiczna. Z powyższych względów postuluje się zaniechanie tego projektu.

Ostrzega się przed nadmiernym zainwestowaniem turystycznym obszaru zasobowego wód podziemnych w rejonie ujęcia wody w Dobrzycy oraz jezior, przede wszystkim jeziora Płotki.

Dopuszcza się ekstensywne zagospodarowanie turystyczne jezior Jeleniowego i pozostałych. Sztuczne jeziora zaporowe można przeznaczyć na cele rekreacyjne o bardziej intensywnym zagospodarowaniu, z poszanowaniem zasad ochrony wód powierzchniowych.

Z punktu widzenia ochrony środowiska bardzo niekorzystna jest lokalizacja zakładu FARMUTIL na kierunku wiatrów ze wschodu – należy zmusić zakład do zaprzestania uciążliwości. Również niekorzystna jest lokalizacja zakładów o podwyższonym stopniu ryzyka z uwagi na stosowanie do produkcji znacznych ilości substancji trujących bądź uciążliwych dla mieszkańców i środowiska możliwych do przedostania się do powietrza w przypadku awarii. Ponieważ nie ma możliwości zmiany ich lokalizacji, należy ze zdwojoną uwagą je monitorować i utrzymywać w pogotowiu służby ratownicze.

Ruch tranzytowy przez centrum miasta będzie ograniczony po zakończeniu budowy obwodnicy. W centrum należy preferować komunikację zbiorową i rowerową.

Tereny lotniska można zagospodarować pod zabudowę mieszkaniowo-usługową z pominięciem obiektów handlowych wielkopowierzchniowych. Pozostawienie lotniska do celów lotnictwa cywilnego jest możliwe pod warunkiem niezbyt intensywnego ruchu lotniczego, zabezpieczeń przeciwhałasowych od strony zabudowy i konieczności monitorowania gospodarki paliwami, by nie dopuścić do ponownego skażenia paliwem gruntu i wód podziemnych.

2.1.3. KRAJOBRAZ I INNE WARTOŚCI KULTUROWE PRZESTRZENI MATERIALNEJ

Znaczną część miasta stanowi krajobraz leśny. Mocnym, atrakcyjnym akcentem jest dolina Gwdy, na odcinku śródmiejskim z bulwarami i malowniczym parkiem na wyspie. Walory krajobrazowe miasta podnoszą też inne obszary urządzonej zieleni: parki, skwery, zieleńce.

Wielokrotne pożary, a zwłaszcza zniszczenia wojenne w 1945 r. spowodowały, że większość zabudowy pochodzi z okresu po 1956 r. Podczas odbudowy nie zachowano historycznego układu urbanistycznego, zwłaszcza struktury obszaru śródmiejskiego z krystalizującym ją układem trzech placów. Krajobraz śródmieścia tworzy zabudowa nowa, w tym zwłaszcza bloki oraz nowa przemieszana z dawniejszą. Zachowane przedwojenne zespoły urbanistyczne to: Plac Staszica z monumentalną zabudową z lat 20/30, układ ul. Roosevelta – Ludowej z kościołem św. Antoniego stanowiącym ciekawy akcent urbanistyczny (z największą w Europie 7-metrową drewnianą rzeźbą Chrystusa we wnętrzu), fragmenty zabudowy ulic: Browarnej (w tym zabytki), O. Kolbego, 11 Listopada i 14 Lutego (kamieniczki secesyjne), kościół Św. Rodziny wraz z otoczeniem.

Szereg interesujących zespołów zabudowy mieszkaniowej powstało w ostatnich latach, np. Os. Zielona Dolina na Koszycach, przy ul. O. Kolbego i Ks. Popiełuszki w Śródmieściu.

Około 300 obiektów znajduje się w ewidencji konserwatora zabytków jako objętych jego ochroną, ale z tego do rejestru zabytków w 1995 r. wpisanych było tylko 7 obiektów architektury, 5 cmentarzy oraz Park Miejski.

Cmentarze z I i II wojny światowej to jedyne obiekty spośród zasobów materialnych środowiska kulturowego wymienione w uwarunkowaniach planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Jako walory kulturowe Piły wymienić też należy jej związki ze Staszicem - miejsce jego urodzenia oraz upamiętniające ten fakt: domniemany dom rodzinny – obecnie muzeum Staszica, jego pomnik i park jego imienia.

2.1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Sieć wodociągowa

Według danych GUS z informacji uzyskanych w Narodowym Spisie Powszechnym w 2002 roku z miejskiej sieci wodociągowej korzysta 99,9% mieszkańców Piły. Zapotrzebowanie miasta na wodę zaspokajane jest przy pomocy:

- istniejących ujęć wód podziemnych czwartorzędowych,
- studni artezyjskich zasilanych poziomem podziemnych wód trzeciorzędowych,
- wód powierzchniowych Gwdy.

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Pile uzdatnia wodę z ujęć czwartorzędowych (38%) w następujących Stacjach Uzdatniania Wody:

- SUW zlokalizowany przy ul. Chopina o wydajności 262 m³/h,
- SUW zlokalizowany na os. Gładyszewo o wydajności 100 m³/h,
- SUW zlokalizowany przy ul. K. Jadwigi o wydajności 100 m³/h.

Trzeciorzędowe studnie MWiK (59%) pompują wodę bezpośrednio do sieci. Łącznie jest to 18 punktów zasilających sieć miejską umiejscowionych na terenie miasta. Pozostałe 3% dostarczanych zasobów przez MWiK pochodzi z wód zakupionych, ujęcie czwartorzędowe.

Dzienne zapotrzebowanie na wodę w obrębie miasta wynosi ok. 20 tys. m³. W okresach szczytowych zapotrzebowań powstaje przejściowy niedobór szacowany na 4 – 6 tys. m³. Zużycie wody na 1 mieszkańca Piły na rok oblicza się na poziomie 40,9 m³ (dane za 2002 r.). Na terenie miasta znajduje się 5 działających stacji uzdatniania wody, w celu zaspokojenia rosnących coraz to większych i prognozowanych przyszłych potrzeb wodnych miasta realizowana jest inwestycja polegająca na budowie wodociągu i nowego ujęcia wody w Dobrzycy o maksymalnej wydajności Q=660 m³ (rocznie: 4800000 m³). W skład projektu wchodzi również budowa stacji uzdatniania wody.

Realizacja w/w inwestycji odbywa się z wykorzystaniem środków pozyskanych z funduszu ISPA (Przedakcesyjny Instrument Polityki Strukturalnej UE). Rozpoczęta w 1998 r. została w roku następnym wstrzymana ze względu na brak rozstrzygnięć w zakresie finansowania inwestycji. W listopadzie 2000 r. Piła otrzymała 4 300 000 Euro na dokończenie budowy ujęcia wody w Dobrzycy przyznane przez Komisję Europejską. Roboty budowlane związane z dokończeniem inwestycji w zakresie budowy stacji uzdatniania wody oraz magistrali wodociągowej będą kontynuowane, według wieloletnich planów inwestycyjnych załączonych do planu budżetu gminy na 2003 r., do 2005 r. Budowa ujęcia wody z bariery wschodniej w związku ze zmniejszeniem zużycia wody w mieście została przesunięta w czasie.

Z istniejących ujęć i stacji uzdatniania woda doprowadzana jest poprzez magistrale i sieć rozdzielczą, której łączna długość wynosi 128,7 km oraz 77,8 km przyłączy. Magistrale główne (7 km) zostały wybudowane w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku, a ich stan techniczny uważa się za bardzo dobry. Stan sieci rozdzielczej i przyłączy wodociągowych jest bardzo różny i zależy od miejsca oraz czasu eksploatacji. Miejska sieć wodociągowa zbudowana jest w oparciu o rury o średnicy od 80 do 600 mm.

Sieć kanalizacyjna

Miejska sieć kanalizacyjna rozdzielona jest na część sanitarną, której długość wynosi 106,6 km oraz 70 km przyłączy, i deszczową. Obszar Piły podzielony jest na zlewnie, które siecią kanałów grawitacyjnie odprowadzają ścieki do przepompowni. Na terenie miasta znajduje się 5 przepompowni głównych i 2 pośrednie, których łączna dzienna wydajność waha się między 14 000 m³ a 22 000 m³. Oddzielny system tworzy kanalizacja ścieków deszczowych, która liczy 104 km długości i odprowadza wody opadowe, roztopowe oraz wody z drenażu zbudowanego na dużej części miasta. System zlewni odprowadza część deszczową kanalizacji w większości do rzeki Gwdy.

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia w rejonie Leszkowa została oddana do użytku w roku 1995, docelowa przepustowość wynosi 28000 m³/d, przy redukcji zanieczyszczeń na poziomie 95%.

Rolę głównego odbiorcy ścieków deszczowych pełni rzeka Gwda, obecnie w II klasie czystości wód powierzchniowych.

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku w Pile z sieci kanalizacyjnej

korzystało 94,9% ludności.

Sieć ciepłownicza

Gospodarką ciepłą w mieście zajmuje się Miejska Energetyka Ciepła – Spółka z o.o. w Piły. W skład spółki, podczas jej założenia w 1991 roku, wchodziło 14 głównych kotłowni. Obecnie eksploatowanych jest 6 kotłowni. Firma jako priorytetowe działanie narzuca sobie ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Polityka skupia się na:

- likwidacji kotłowni osiedlowych, czyli tzw. niskiej emisji,
- modernizacji miejskiego systemu ciepłowniczego,
- inwestycjach proekologicznych mające na celu:
 - ograniczenie emisji z kotłowni MEC,
 - poprawa sprawności węzłów cieplnych,
 - uporządkowanie gospodarki odpadami stałymi i ciekłymi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Aby sprostać powyższym wymaganiom spółka MEC podejmuje modernizacje istniejącej infrastruktury, dostosowując ją do norm europejskich.. W dziedzinie ochrony środowiska udało się ograniczyć jednostkowe zużycie energii elektrycznej z 10,3 kWh/GJ w roku 1992 do 6,5 kWh/GJ w roku 2002, co jest prawie dwukrotnym zmniejszeniem energochłonności w okresie 10 lat. Ogółem straty sieciowe wynoszą ok. 9%, co w porównaniu do 12% osiąganych przez branżę jest bardzo dobrym wynikiem. MEC sukcesywnie modernizuje kotły i urządzenia odpylające, co wpływa na ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Gospodarka odpadami stałymi i ciekłymi jest monitorowana i obsługiwana przez specjalistyczne firmy.

Łączna długość sieci cieplnych obsługiwanych przez MEC wynosi 57,2 km, w tym 31,8 km stanowią sieci preizolowane (tj. 56%).

System ciepłowniczy ogólnomiejski składający się z kotłowni rejonowych wykorzystuje głównie węgiel kamienny w postaci miału. Tylko KR Staszycy jest kotłownią gazowo – olejową. Kotłownie rejonowe funkcjonują w ramach przedsiębiorstwa Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.

W ramach działań marketingowych i przy znacznym zaangażowaniu środków inwestycyjnych do roku 1998 udało się zlikwidować wiele nieekologicznych kotłowni lokalnych a także zmniejszyć straty przesyłowe, utrzymując równocześnie dość duże rezerwy na poczet nowych odbiorców.

Sieci ciepłe są związane z poszczególnymi kotłowniami i nie tworzą połączonego systemu, lecz są to odrębne struktury.

Głównymi źródłami zasilania energią ciepłą przez miejski system ciepłowniczy są niżej wymienione kotłownie:

0KR-Koszyce o mocy dyspozycyjnej	40,7 MW
1KR-Kaczorska o mocy dyspozycyjnej	40,7 MW
2KR-Zachód o mocy dyspozycyjnej	69,8 MW
3KO Matwiejewa o mocy dyspozycyjnej	2,2 MW
4KO Staszycy o mocy dyspozycyjnej	2,8 MW
5KO WOŚS	16,0 MW

Ostatnia z nich przejęta została z początkiem roku 2002 po zlikwidowanym Centrum Szkolenia Czołgowo-Samochodowego. Kotłownie te pracują na potrzeby wydzielonych obszarów miasta. Aktualnie każdy system ciepły jest zasilany z własnej kotłowni rejonowej.

Całkowita moc dyspozycyjna kotłowni rejonowych i osiedlowych pozostających w gestii Miejskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. wynosi aktualnie 175,2 MW. Na terenie Piły w latach 1991 – 2002 zlikwidowano 79 kotłowni o łącznej mocy 45,735 MW. Powyższa likwidacja pozwoliła dociążyć kotłownie rejonowe.

W ramach inwestycji przewidywanych do realizacji przez MEC w 2004 i 2005 r. planuje się zlikwidowanie dwóch kotłowni: po byłym Centrum Czołgowo-Samochodowym oraz KO Matwiejewa. W związku z likwidacją pierwszej z nich należy wybudować sieć c.o. od kotłowni KR-Kaczorska do poszczególnych obiektów i węzły c.o. w obiektach, które zasilane były bezpośrednio. Istniejące węzły zostaną zmodernizowane. Porządkowanie gospodarki ciepłej na terenie Piły, które podejmuje

MEC, będzie się także wiązać z budową nowego źródła ciepła o mocy 2,8 MW na terenie kotłowni KR Zachód.

Sieć gazowa

Zgodnie z Prawem energetycznym głównym dostawcą gazu i podmiotem odpowiedzialnym za wszystkie inwestycje w sieć gazowniczą Piły jest Wielkopolski Zakład Gazowniczy, terenowy oddział dystrybucyjny PGNiG S.A. Długość sieci na terenie Piły wynosi ok. 56,7 km gazociągów średniego oraz 119,2 km niskiego ciśnienia. Istniejąca sieć dystrybucyjna gazu aktualnie pokrywa zapotrzebowanie na gaz ze strony miasta.

Jak wynika z danych WZG od 2000 r. do 2002 r. w przeliczeniu na gaz GZ-50 zużycie gazu na terenie Piły systematycznie wzrasta. Także w 2003 r. nastąpił wzrost zużycia o około 2%. Statystyczny mieszkaniec miasta w 2002 r. zużył około 470 m³ gazu z sieciowanego. W latach 2000 – listopad 2003 inwestycje związane z siecią gazową na terenie Piły wiązały się przede wszystkim z budową nowych przyłączy (2000 r. – 60 szt., 2001 r. – 51 szt., 2002 r. – 53 szt., 2003 r. (do listopada) – 42 szt. W 2001 r. przybył jeden odbiorca przemysłowy. W 2002 r. łącznie wybudowano 570 mb sieci. Zaplanowane inwestycje na 2004 r. to gazyfikacja osiedla Motylewo (około 7000 mb gazociągów oraz około 55 przyłączy).

Przepustowość stacji zasilających wynosi 33 000 m³/h, co odpowiada wydajności systemu gazowniczego.

Gazociąg wysokiego ciśnienia zasilają trzy stacje redukcyjno-pomiarowe I-stopnia. Od tych stacji prowadzi sieć rozdzielcza średniego ciśnienia doprowadzająca gaz do 8 stacji redukcyjno-pomiarowych II stopnia na potrzeby komunalno-bytowe oraz do 10 stacji redukcyjno-pomiarowych II stopnia na potrzeby przemysłowe. Stacje I-stopnia zasilane są z gazociągu przesyłowego Krobiszczecina o średnicy DN 400 mm. Ciśnienie dolotowe gazu do miasta wynosi 3,5 – 4,0 Mpa.

Od stacji redukcyjnych II stopnia odchodzi sieć gazociągów niskiego ciśnienia zasilająca bezpośrednich odbiorców. Część odbiorców jest zasilana bezpośrednio z sieci rozdzielczej średnioprężnej. Gaz jest wykorzystywany przemysłowo, w indywidualnych gospodarstwach domowych oraz do celów grzewczych.

Sieć energetyczna

Energetyka Poznańska S.A. wchodząca w skład holdingu Grupa Energetyczna ENEA S.A. Zakład Dystrybucji Energii Rejon Dystrybucji Piła obsługuje sieć elektroenergetyczną Piły. Sieć jest zasilana w energię elektryczną przez krajowy system elektroenergetyczny z GPZ „Krzewina” napowietrznymi liniami o napięciu 110 KV. Na terenie miasta znajdują się trzy GPZ: GPZ „Północ”, GPZ „Południe” oraz GPZ „Centrum”. Dodatkowo GPZ „Południe” posiada połączenie z linią 110 KV Krzewina – Wąlcz.

Do pięciu rozdzielni sieciowych RS doprowadzone są linie napowietrzne i kablowe 15 KV z GPZ – tów. Rozdzielnie sieciowe są połączone liniami średniego napięcia 15 KV ze stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV. Sieć 15 kV jest w 75% skablowana.

Moc zainstalowana transformatorów 110/15 kV w znajdujących się Piłach, w GPZ wynosi 148 MVA. Stopień wykorzystania mocy zainstalowanej w GPZ-tach wynosi 60% – 70% w zależności od warunków zewnętrznych (warunki klimatyczne). Średnie zimowe obciążenie systemu elektroenergetycznego wynosi zimą 42 MVA, a latem jest na poziomie 28 MVA.

W przypadku zapotrzebowania na moc elektryczną aktualnie brak jest sytuacji, w których nie następuje zbilansowanie możliwości jej dostarczenia z potrzebami odbiorców. Potrzeby budownictwa mieszkaniowego wynoszą 15 MW, usługi i inne to 9,5 MW, przemysł to 37,7 MW, oświetlenie ulic to 0,7 MW. Razem potrzeby miasta wynoszą 62,9 MW. Miasto zużywa ok. 197 102 MWh energii rocznie.

2.1.5. INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Piła jest węzłem komunikacyjnym o dużym znaczeniu w regionie. Droga krajowa Nr 10 biegnąca obejściem w północnej części miasta łączy północno-zachodnią granicę kraju z Polską centralną. Droga krajowa Nr 11 biegnąca aleją Niepodległości, ul. Wodną, aleją Piastów, Placem Kon-

stytucji 3 Maja, wiaduktem i aleją Poznańską spina wybrzeże Morza Bałtyckiego z Polską południowo-zachodnią. Po 2006 r. obie trasy mają stać się drogami ekspresowymi. Realizowana budowa obwodnicy zewnętrznej i związana z tym zmiana przebiegu drogi Nr 11 ma bezpośrednio wpłynąć na usprawnienie komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej, rozładowując ruch tranzytowy. Łącznie przez teren miasta Piły przebiega ponad 25 km dróg krajowych. Najbardziej obciążony jest południowy wylot drogi Nr 11, na odcinku Piła – Ługi Ujskie średni dobowy ruch pojazdów wynosi ponad 10 tys. Ponad 7,5 tys. pojazdów na dobę przejeżdża odcinek drogi Nr 10 – Wałcz – Piła, ponad 5 tys. odcinek Śmiłowo – Piła (droga krajowa Nr 10) i blisko 4,5 tys. odcinek Płytnica – Piła (droga krajowa Nr 11)⁴.

Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne

Przez miasto przebiegają trzy drogi wojewódzkie: Nr 179 Rusinowo – Piła, która, biegnąc na zachód, łączy się z drogą krajową Nr 22 spinającą granice Polski z Niemcami i obwodem Kaliningradzkim; Nr 180 Trzcianka – Piła, która biegnąc na południowy zachód łączy się z drogą wojewódzką Nr 178 Wałcz – Oborniki; Nr 188 Człuchów – Piła, która biegnąc na północny wschód w Człuchowie wpada w system dróg krajowych Nr 22 i 25. Ogółem przez Piłę aleją Wojska Polskiego (droga woj. Nr 179), ulicą Siemiradzkiego (droga woj. Nr 180) i aleją Powstańców Wielkopolskich (droga woj. Nr 188) przebiega ponad 11 km dróg wojewódzkich.

Ponad 42 km ulic Piły to drogi powiatowe. Do ulic tych należą: Browarna, Buczka, Ceglana, Kossaka, Kamienna, Kotuńska Droga, Kwiatowa, Lelewela, 11 Listopada, Lotnicza, Ludowa, 14-go Lutego, Łączna, 1-go Maja, Matwiejewa, Mickiewicza, Okólna, Okrzei, Podchorążych, Roosevelta, Śniadeckich, Towarowa, Tucholska, Walki Młodych, Wałęcka, Wawelska, Wiosny Ludów, Wypiańskiego, Zygmunta Starego, droga na Zelgniewo.

Na podstawie porozumienia zawartego w dniu 12 listopada 2001 r. pomiędzy Zarządem Miejskim Piły oraz Powiatem Pilskim wszystkie drogi powiatowe zostały przekazane 1 stycznia 2002 r. w odpłatny zarząd gminie Piła. Oznacza to, że czynności związane z utrzymaniem i administrowaniem tymi drogami należą do kompetencji samorządu gminy Piła. Starosta Powiatowy pozostaje zarządzającym ruchem drogowym, porozumienie zobowiązuje go do przekazywania części (2002 r. – 16%, 2003 r. – 18%) rocznej subwencji drogowej do miasta na rzecz utrzymania i zarządzania wyżej wymienionymi drogami. Miasto może czerpać dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego oraz ustanowienia płatnych miejsc postojowych na drogach powiatowych. Dochody te jednak mogą być przeznaczone wyłącznie na utrzymanie dróg w mieście Pile.

Podobne rozwiązanie kwestii utrzymania dróg powiatowych zostało wprowadzone w wielu gminach i powiatach w kraju. Praktyka pokazuje, że pozwala to na sprawniejsze kontrolowanie stanu technicznego dróg powiatowych, których system może być łatwiej zespolony z systemem dróg gminnych.

Wewnętrzny układ komunikacyjny

Do głównych ulic wyznaczających wewnętrzny układ komunikacyjny należą aleje: Poznańska, Wojska Polskiego, Niepodległości, Powstańców Wielkopolskich oraz ulica Bydgoska, które zbiegają się na dwóch rondach połączonych aleją Jana Pawła II. Aleja Piastów rozdziela się na ulicę Henryka Siemiradzkiego i aleję Poznańską, którymi częściowo biegnie trasa drogi Nr 11. Drogi te ze względu na ruch tranzytowy są najbardziej zatłoczonymi ulicami miasta, choć w większości są to odcinki dwupasmowe.

Zasadniczym przedsięwzięciem realizowanym przez władze miasta zmierzającym do usprawnienia komunikacji wewnętrznej jest budowa obwodnicy śródmiejskiej. W realizacji odcinek ul. 14-go Lutego – Okólna wraz z mostem (ukończenie w 2004 roku), planowana realizacja odcinka Al. Powstańców Wlkp.- Al. Wojska Polskiego.

Budowa obwodnicy śródmiejskiej stanowi ważny element skomunikowania i uaktywnienia społeczno – gospodarczego obszarów powojaskowych.. Cała obwodnica będzie drogą klasy G – główną o długości 9,2 km. Obecnie przemieszczanie się pomiędzy dzielnicami odbywa się przez główne ulice centrum miasta, które przy braku obwodnicy stają się głównymi szlakami komunikacyjnymi dla podróżujących w kierunku: Koszalina, Poznania, Gorzowa Wlkp., Bydgoszczy i Szczecina. Zwiększa to

⁴ Dane dotyczące natężenia ruchu na drogach wylotowych z Piły pochodzą z 2000 r.

znacznie natężenie ruchu komunikacyjnego. Przez centrum miasta przemieszczają się ciężkie samochody ciężarowe, które jadąc od strony Poznania drogą krajową Nr 11, a od strony Koszalina, Gorzowa Wlkp., Szczecina i Bydgoszczy drogą krajową Nr 10, zmuszone są do używania głównych ulic miasta.

Kolejną ważną inwestycją zmierzającą do odciążenia ruchu komunikacyjnego na ulicach miasta jest dokończenie obwodnicy zewnętrznej, która zepnie drogi krajowe Nr 10 i 11. Oddanie brakującego 800-metrowego odcinka obwodnicy ma nastąpić w lipcu 2004 r.. Planuje się, że odcinek ulicy Przemysłowej, który zostanie włączony w obwodnicę zewnętrzną, będzie zmodernizowany, tak aby przystosować go do ruchu ciężkich samochodów. W planach funkcjonuje dalsza rozbudowa obwodnicy zewnętrznej, która miałaby przebiegać przez las do drogi wojewódzkiej Nr 180 (Piła – Trzcianka). Inwestycja ta związana jest z przebudową drogi krajowej Nr 11.

2.2. GOSPODARKA

Piła jest ważnym ośrodkiem rozwoju gospodarczego północnej Wielkopolski. Świadczy o tym znacząca liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy oraz liczne duże przedsiębiorstwa będące największymi pracodawcami w regionie.

2.2.1. PODMIOTY GOSPODARCZE

W 2002 r. w systemie REGON zarejestrowanych było 8 561 podmiotów gospodarczych. Najwyższy wskaźnik osiągnięty w badanym okresie przypadł na rok 2000, w którym odnotowano 8 792 podmioty. W latach 1994-2000 dostrzec można systematyczny przyrost liczby podmiotów gospodarczych w Pile. Największy roczny przyrost miał miejsce w 1996 roku, tj. o ok. 12% w porównaniu do 1995 r.

Od roku 1997 przyrost liczby nowych jednostek gospodarujących na terenie Piły zmniejszał się sukcesywnie. W roku 2001 odnotowano 5% podmiotów mniej w porównaniu z rokiem 2000. Jednak już w 2002 r. zarejestrowanych było o 245 nowych podmiotów więcej.

Analiza struktury podmiotów gospodarczych według głównych gałęzi gospodarki w latach 1994-2002 pozwala stwierdzić, iż w gospodarce Piły najwięcej podmiotów działa w sekcji handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego. W latach 1994-1996 udział tych podmiotów przekraczał 40%, natomiast już od roku 1997 zmniejszał się stopniowo, osiągając 34,30% w 2002 roku. W roku 2001 odnotowano prawie 9% spadek liczby jednostek działających w branży handlu i napraw - z 3 118 podmiotów w 2000 roku do 2 858 w 2001 roku⁵. W roku 2002 w branży działało 2 936 podmiotów i było to o niecałe 3% jednostek więcej w porównaniu z rokiem 2001.

Drugą pod względem liczby podmiotów gospodarczych najpopularniejszą branżą gospodarki pilskiej jest obsługa nieruchomości. Od 1994 r. obserwuje się znaczący wzrost zainteresowania tą działalnością. W przeciągu 9 lat liczba firm działających w sektorze nieruchomości zwiększyła się ponad dwukrotnie. W ostatnim badanym 2002 roku odnotowano 1 373 podmioty działające w sektorze nieruchomości, co oznacza, że ich udział w strukturze sektorowej gospodarki Piły wynosił nieco ponad 16%.

Sektorem, w którym odnotowano największy przyrost podmiotów od roku 1994 jest pośrednictwo finansowe. Liczba jednostek działających w tej branży wzrosła w przeciągu 9 lat o prawie 584%. Jednakże już od 2001 roku ilość podmiotów spada.

Wysoki, bo ponad 100%, przyrost podmiotów gospodarczych odnotowano również w przypadku sektora edukacji oraz ochrony zdrowia.

Ponadto prężnie rozwijają się takie sektory jak działalność produkcyjna, transport, gospodarka magazynowa i łączność oraz budownictwo. Z roku na rok notują one kilkuprocentowy przyrost liczby podmiotów gospodarczych.

Z analizy struktury własności oraz dynamiki wzrostu liczby podmiotów gospodarczych Piły w latach 1999-2001 wynika, że w badanym okresie najliczniej reprezentowany był sektor prywatny. W roku 2001 przy łącznej sumie wszystkich jednostek gospodarczych 8 316 w sektorze prywatnym działały 8 133 podmioty, tj. prawie 98%. W zakresie struktury prawnej najbardziej rozpowszechnioną

⁵ Jak wyżej

formą podmiotów gospodarczych w całym badanym okresie były osoby fizyczne. W roku 2001 ich liczba wynosiła 6 769, co stanowiło 83,22% wszystkich podmiotów sektora prywatnego.

2.2.2. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Analiza danych liczbowych wskazuje, że najwięcej osób na terenie Piły pracuje w działalności produkcyjnej. Należy jednak odnotować, że od 1998 r., gdy odnotowano największą liczbę pracujących w tej branży, do 2002 r. liczba pracujących w działalności produkcyjnej spadła o 1427 osoby. W roku 1998 r. zanotowano największą liczbę ogółem pracujących na terenie Piły. Od tego roku każda branża odnotowała spadek zatrudnienia. W budownictwie o 320 osoby, w handlu i naprawach o 758, transporcie – 637, edukacji – 336, dziale zdrowie i opieka socjalna o 1114. Procentowo największy spadek zatrudnienia w badanym okresie 1998-2002 w wyżej wymienionych branżach wystąpił w dziale zdrowie i opieka socjalna (o 37,5%). W handlu i naprawach oraz w transporcie spadek ten wyniósł ok. 24%. Najniższy spadek odnotowano w działalności produkcyjnej – o 16,1%.

Na terenie gminy Piła funkcjonuje wiele przedsiębiorstw sektora prywatnego odgrywających istotną rolę w procesie rozwoju gospodarczego regionu. Są to podmioty dysponujące znacznym kapitałem finansowym, jednocześnie będące liczącymi się w regionie pracodawcami. Poniżej przedstawione zostały cztery firmy mające największe znaczenie dla rozwoju regionu.

Zdecydowanie największym pilskim zakładem jest Philips Lighting Poland S.A. Firma ta powstała w roku 1991, kiedy to Philips Lighting dokonał zakupu większościowego pakietu udziałów w firmie Polam – Piła S.A. i przeprowadził zmianę statutu, zmieniając nazwę spółki na Philips Lighting Poland S.A. Obecnie Philips Lighting Poland S.A. jest jedną z 4 fabryk Philipsa na terenie Polski, produkujących sprzęt oświetleniowy (źródła światła, osprzęt oświetleniowy, oprawy oświetleniowe oraz system sterowania oświetleniem). Obecnie oddział firmy w Pile zatrudnia około 3 400 pracowników.

W Pile powstaje centrum jednej z najszybciej rozwijających się branż gospodarki - poligrafii. Na terenie Piły swoją drukarnię ma firma „Winkowski” Sp. z o. o. oraz spółka AGORA – wydawca „Gazety Wyborczej”.

Spółka „Winkowski” powstała na początku września 1998 roku w wyniku połączenia Zakładów Graficznych w Pile z drukarnią Superkolor w Radzyminie. W tym czasie w posiadaniu Drukarni były dwie hale produkcyjne: przy ulicy Okrzei 5 w Pile i w Radzyminie. Jednocześnie współnikiem nowo powstałego przedsiębiorstwa stał się Quad Graphics, jedna z największych i najdynamiczniej rozwijających się drukarni w USA, o rocznych dochodach na poziomie 2 mld \$. Od początku zorganizowano pracę na trzy zmiany, 7 dni w tygodniu. W Drukarni Winkowski zatrudnionych jest obecnie około 1100 pracowników.

Z kolei Agora S.A. oficjalnie otworzyła drukarnię w Pile 17 kwietnia 2001 roku, kończąc tym samym projekt rozbudowy bazy poligraficznej w Tychach i Warszawie. Drukarnia pilska produkuje "Gazetę Wyborczą" na region północno-zachodniej Polski. Powierzchnia użytkowa drukarni to 16,5 tys. m². W roku 2001 drukarnia zatrudniała ok. 200 osób. Dotychczas poniesione nakłady na drukarnię w Pile zamknęły się w kwocie 116 mln zł, w tym 65 mln na maszyny drukarskie i urządzenia technologiczne.

Kolejną znaczącą firmą jest spółka Poszukiwania Nafty i Gazu NAFTA Spółka z o. o., będąca równocześnie jednym z największych pracodawców na terenie gminy Piła. Spółka założona została w 1956 r. w celu prowadzenia prac poszukiwawczych i eksploatacyjnych ropy naftowej i gazu ziemnego. Od 1998 r. 100% udziałów w PNiG NAFTA w Pile posiada Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie. Prace wiertnicze wykonywane są głównie na obszarze Polski.

2.3. SFERA SPOŁECZNA

2.3.1. DEMOGRAFIA

Według danych Raportu z Narodowego Spisu Powszechnego, na dzień 31 XII 2002 liczba ludności Piły była równa 75 197, natomiast według danych z rocznika statystycznego dla województwa Wielkopolskiego na dzień 31 XII 2001 liczba ludności wynosiła 76 903 osoby. Różnice w danych liczbowych wynikają m.in. z faktu, że przy sporządzaniu Spisu Powszechnego uwzględniane są bezpośrednie wyniki spisu, natomiast dane, które ukazują się w biuletynie statystycznym opierają się na wynikach Spisu powszechnego z 1988 r. i częściowo danych z PESEL skorygowanych o szacunki, w których pod uwagę bierze się przyrost naturalny i migracje.

Wyniki spisów powszechnych przeprowadzonych w 1988 i 2002 r. wykazują, że tym okresie w Pile przybyło 4 821 mieszkańców.

Od 1994 do 1998 roku obserwuje się łagodną tendencję wzrostową liczby ludności w mieście rzędu kilku promili, z niewielkimi odstępstwami od trendu. W 1999 r. nastąpił spadek liczby ludności, który postępował do 2000 r.

Od 1997 r. liczba kobiet w stosunku do liczby mężczyzn systematycznie rośnie. W 2002 roku na 100 mężczyzn przypadało 108,3 kobiet i był to najwyższy wskaźnik w województwie wielkopolskim.

Na przestrzeni lat 1994 – 2002 można zaobserwować pewne zmiany w strukturze wiekowej populacji miasta. Ubywa dzieci i młodzieży do lat 17, jednocześnie obserwuje się wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym (niewielki spadek nastąpił jedynie w 2002 r.) i poprodukcyjnym. Powyższe tendencje będą wpływać na stopniowe zwiększanie się podaży na rynku pracy w mieście, a to może w krótkim okresie skutkować wzrostem bezrobocia.

Wg stanu na dzień 31 XII 2002 roku w Pile mieszkało 36,1 tysięcy mężczyzn oraz 39,1 tysięcy kobiet. Spośród grup wiekowych najbardziej liczna jest ludność w wieku produkcyjnym – 49,2 tys. W tej grupie najwięcej jest osób mobilnych w wieku między 18 a 44 lat. Najmniej liczna jest grupa w wieku poprodukcyjnym – 9,0 tys.

Przyrost naturalny na terenie miasta Piła wykazuje w latach 1994-1999 tendencję spadkową, w latach 2000-2002 natomiast niewielki wzrost. W roku 1994 wartość wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 osób wynosiła 4,72, a na koniec roku 2002 – 2,49.

Obserwowane prawidłowości związane ze spadkiem przyrostu wartości przyrostu naturalnego na przestrzeni całego okresu 1994-2002 w pewnym stopniu tłumaczone są przez spadającą liczbę urodzeń (spadek z 11,69 w 1994 do 9,77 na 1000 osób w roku 2002) przy jednoczesnym stabilnym, aczkolwiek niewielkim wzroście zgonów (6,97 zgonu na 1000 osób w roku 1994; 7,28 w roku 2002; najwyższa wartość na poziomie 8,00 zgonów na 1000 osób w 2000 roku).

Liczba małżeństw na 1000 mieszkańców w przedstawionym okresie – będąca jednym z wyznaczników struktury społecznej miasta - wykazuje średni, niewielki trend wzrostowy, trudno zaobserwować jednak wyraźne, długofalowe prawidłowości.

2.3.2. ZASOBY MIESZKANIOWE

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w roku 2002 wynika, że liczba mieszkań ogółem w mieście wynosiła 24836, w tym 23 808 mieszkań było zamieszkałych stale. Z analizy danych NSP wynika, że poprawiły się warunki mieszkaniowe w Pile. Spadła liczba osób przypadająca na jedno mieszkanie (3,12), wartość ta jest mniejsza od średniej krajowej o 0,13. Wzrosła również powierzchnia użytkowa mieszkań, czego efektem jest wzrost wskaźnika powierzchni użytkowej na osobę do 19,7 m².

Istotnym wskaźnikiem opisującym dynamikę rozwoju budownictwa mieszkaniowego jest liczba mieszkań oddanych do użytku na 1 tysiąc mieszkańców. Wskaźnik ten kształtuje się powyżej średniej wojewódzkiej – miasto piła 3,72, woj. wielkopolskie 2,79.

Osiągnięte w Pile standardy mieszkaniowe pod względem wyposażenia w instalacje przewyższają przeciętną wojewódzką i przeciętną miast województwa wielkopolskiego.

Informacje dotyczące zasobów mieszkaniowych w Pile w latach 1997-2002 prezentują tabele w podrozdziale 2.4..

2.3.3. EDUKACJA

Szkolnictwo podstawowe

Na terenie miasta Piła funkcjonuje dziewięć publicznych szkół podstawowych, sześć w samodzielnych budynkach oraz trzy w zespołach szkół. Poza tym działają dwie szkoły podstawowe niepubliczne:

- Salezjańska Szkoła Podstawowa
- Szkoła Podstawowa Społecznego Towarzystwa Oświatowego

Liczba uczniów szkół podstawowych w Pile na przestrzeni analizowanych lat spada. W roku 1999 do szkół podstawowych uczęszczało 7934 uczniów, natomiast w roku szkolnym 2003/2004 uczniami szkół podstawowych było 5217 dzieci. Spadek ten nie tylko związany jest z demografią, lecz również z reformą szkolnictwa, która skróciła czas trwania szkoły podstawowej z ośmiu do sześciu lat. Spadek liczby uczniów związany był również z faktem istnienia wygasających szkół oraz zmianą struktury placówek oświatowych.

Powstanie niepublicznych szkół podstawowych w Pile świadczy o rozwoju lokalnego rynku usług edukacyjnych.

Szkolnictwo gimnazjalne

Na terenie miasta Piła funkcjonuje 5 gimnazjów publicznych - dwa w samodzielnych budynkach i trzy wchodzące w skład zespołów szkół, a także dwa gimnazja niepubliczne:

- Gimnazjum Salezjańskie,
- Gimnazjum Społecznego Towarzystwa Oświatowego.

W szkołach gimnazjalnych, na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się wzrost liczby uczniów z 1301 w 1999 r. do 2926 w roku 2003. Wzrost ten spowodowany jest reformą szkolnictwa, która stworzyła nowy typ szkoły – gimnazjum (w roku 1999 w gimnazjach funkcjonowały tylko oddziały klas I, natomiast od roku 2001 oddziały klas od I do III).

Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Zgodnie z nową siecią szkół w mieście Pile funkcjonują cztery typy szkół ponadgimnazjalnych: licea ogólnokształcące, licea profilowane, technika i zasadnicze szkoły zawodowe. Szkolnictwo ponadgimnazjalne ma bardzo duże znaczenie, gdyż część osób po ukończeniu edukacji na tym poziomie trafia bezpośrednio na rynek pracy. Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pile absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych mają największe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Na terenie miasta Piły funkcjonuje 69 szkół ponadgimnazjalnych kształcących w roku szkolnym 2003/2004 ogółem 6270 uczniów, w tym 3143 dziewcząt; ogólna liczba absolwentów 1615 (dane WUS w Poznaniu).

Rodzaje szkół:

- licea zawodowe – 5 szkół, 678 uczniów,
- technika, licea i szkoły równorzędne – 10 szkół, 1022 uczniów,
- technika, licea i szkoły na podbudowie programu szkoły zasadniczej – 14 szkół, 922 uczniów,
- zasadnicze zawodowe – 6 szkół, 566 uczniów,
- licea profilowane – 5 szkół, 271 uczniów,
- technika – 7 szkół, 1214 uczniów,
- policealne i pomaturalne – dla młodzieży 4 szkoły, 253 uczniów; dla dorosłych 18 szkół, 1259 uczniów.

Szkolnictwo wyższe

Na terenie Piły funkcjonuje 5 uczelni wyższych, w różnych formach organizacyjnych. Należą do nich uczelnie poznańskie – Akademia Ekonomiczna oraz Politechnika Poznańska, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile, Wyższa Szkoła Biznesu w Pile - uczelnia niepaństwowa oraz Uniwersytet Warmińsko – Mazurski z Olsztyna.

Oferta edukacyjna placówek akademickich w Pile spotyka się z szerokim zainteresowaniem ze strony absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Studentami są nie tylko mieszkańcy samego miasta, lecz również młodzież z małych środowisk miejskich i wiejskich. Dla mieszkańców regionu pilskiego studia w Pile są tańsze niż w innych ośrodkach akademickich. Przy zachowaniu wysokiego poziomu świadczonych usług studiowanie w Pile będzie szansą dla młodych ludzi na kontynuowanie nauki w ich rodzinnym mieście.

W uczelniach pilskich istnieje możliwość podjęcia studiów w trybie dziennym lub zaocznym. W ofercie uczelni dominują kierunki i specjalności z zakresu ekonomii, zarządzania oraz języków obcych, a zajęcia prowadzi doświadczona kadra profesorów, doktorów i asystentów.

Kształcenie na poziomie studiów magisterskich w roku akademickim 2003/2004:

- Akademia Ekonomiczna w Poznaniu-Ośrodek Studiów Wyższych w Pile (studia uzupełniające magisterskie),
- Politechnika Poznańska- filia w Pile (zaoczne uzupełniające studia magisterskie na kierunku Transport).

W roku akademickim 2003/2004 kształcenie na poziomie licencyjnym prowadziły:

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile,
- Akademia Ekonomiczna w Poznaniu. Ośrodek Studiów Wyższych w Pile,
- Wyższa Szkoła Biznesu w Pile,

a na poziomie inżynierskim:

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile,
- Politechnika Poznańska – punkt zamiejscowy,
- Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie. Wydział Geodezji i Gospodarki Przestrzennej.

W Pile w roku akademickim 2003/2004 liczba studentów przekroczyła wielkość 4300 :

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile – 2 299,
- Politechnika Poznańska – 220,
- Akademia Ekonomiczna w Poznaniu – 180,
- Wyższa Szkoła Biznesu w Pile – 1600,
- Uniwersytet Warmińsko - Mazurski w Olsztynie – brak danych.

2.3.4. LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

Wg danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku większość mieszkańców Piły utrzymuje się z pracy – 63,79% mieszkańców Piły, jest to o 1% mniej od średniej przypadającej na województwo. W tym poza rolnictwem pracuje 63,08 % mieszkańców Piły, a na własny rachunek poza rolnictwem pracuje 8,89 % mieszkańców - wskaźnik większy od wskaźnika dla województwa (7,78%). 35,6% mieszkańców posiada niezarobkowe źródła utrzymania (więcej niż w całym województwie o 1%) – 13,86% utrzymuje się z emerytur (niemal identyczny poziom wskaźnika jak dla województwa), 10,23% z rent (w województwie 10,46%), 11,5% z pozostałych niezarobkowych źródeł (w województwie 10,23%). Nie ustalono źródeł dochodów 0,56% mieszkańców Piły.

2.3.5. RYNEK PRACY

Na koniec 2002 roku liczba pracujących w Pile wynosiła 22 669 osób (bez rolników indywidualnych i mikroprzesiębiorstw. Analiza struktury zatrudnienia w mieście wskazuje, że najwięcej osób na terenie Piły pracuje w działalności produkcyjnej. Należy jednak odnotować, że od 1998 r., gdy odnotowano największą liczbę pracujących w tej branży do 2002 r., liczba pracujących w dziale działalność produkcyjna spadła o 1427 osoby. Od 1998 roku każda branża odnotowała spadek zatrudnienia. W budownictwie o 320 osoby, w handlu i naprawach o 758, transporcie – 637, edukacji – 336, dziale zdrowie i opieka socjalna o 1114.

W Pile na koniec 2001 r. zarejestrowanych bezrobotnych było 5 364 osób, a na koniec 2002 r. wielkość ta ukształtowała się na poziomie 5 179 osób. Z danych liczbowych wynika, że w latach 1990 – 2002 stopa bezrobocia w gminach obecnego powiatu pilskiego wzrosła z 6,5% do 18,2%. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego dla miasta Piły w tym czasie wzrósł z wartości 5,1 do 10,2, niemniej tendencje jego zmian są zbieżne z ogólnym trendem krajowym. Sytuacja ta jest uwarunkowana dynamiką wzrostu gospodarczego w kraju, jak również dynamiką wzrostu inwestycji krajowych i zagranicznych.

Z analizy ekonomicznej ludności miasta Piły w wieku 15 lat i więcej według wieku i płci przeprowadzonej w maju 2002 roku w ramach Narodowego Spisu Powszechnego wynika, że stopa bezrobocia wynosiła 20,7%⁶.

Ważnym zagadnieniem jest kształtowanie się struktury bezrobocia według takich kryteriów demo-społecznych jak: wiek, poziom wykształcenia, staż pracy i czas pozostawania bez pracy. Według wieku w 2002 r. największa rzesza bezrobotnych to osoby w przedziale od 18 do 24 lat. Stanowią one grupę osób w liczbie 1 412, to jest 27,3% ogółu bezrobotnych. Mniejszy udział stanowią osoby w przedziałach wiekowych od 25 do 34 lat (24,8%), 35 do 44 lat (22,5%) i 45 do 54 lat (23,2%). Szczególnie ważne stają się więc jak najwcześniejsze objęcie młodych ludzi kończących szkoły szerokim zakresem pośrednictwa pracy, poradnictwem zawodowym, programami aktywnego przeciwdziałania bezrobociu ułatwiającymi im start zawodowy, zmniejszając tym samym ryzyko długotrwałego przebywania w rejestrach Urzędu Pracy, pobudzając aktywność i kreatywność.

Analiza struktury bezrobocia za 2002 r. według wykształcenia wykazała, że najliczniejszą grupę stanowią osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 34,1%, gimnazjalnym – 28,5% oraz po średniej szkole zawodowej – 26,3%. Najmniejszy udział stanowią osoby posiadające wyższe wykształcenie – 4,7%. Analiza struktury bezrobotnych według stażu pracy wykazała, że najliczniejszą grupę stanowią osoby ze stażem pracy w przedziale od 1 do 5 lat – 19,4% i ze stażem od 10 do 20 lat – 19,2%.

Analiza ofert pracy zgłaszanych w ciągu roku byłaby niepełna, gdyby nie odnieść tego wskaźnika do ilości zarejestrowanych bezrobotnych. Analizowany czasokres można podzielić na cztery etapy. I tak w latach 1990 i 1991 na jedną ofertę pracy przypadało 3,4 osób bezrobotnych. W 1992 r. nastąpił skokowy wzrost, osiągając poziom 16,9 bezrobotnych na jedną ofertę pracy. Lata 1993-2000 charakteryzują się pewną stabilizacją badanych relacji, osiągając przedział od 1,2 do 3,9 osób na jedną ofertę pracy. Najkorzystniej pod tym względem w analizowanym okresie wyglądał rok 1997 – 1,2 bezrobotnego na jedną ofertę. Czwarty okres charakteryzuje się wzrostem ilości bezrobotnych na jedną ofertę pracy osiągając poziom 3,7 osób w 2002 r.

2.3.6. STAN BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Na terenie miasta Piły podejmowanych jest przez władze miasta, policję i organizacje porządkowe szereg inicjatyw mających poprawić bezpieczeństwo publiczne. Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego oddaje statystyka przestępczości. Dane dotyczą liczby popełnianych przestępstw, liczby wykrywanych przestępstw, rodzaju popełnianych przestępstw, udziału młodzieży w przestępstwach, liczbie zatrzymanych nietrzeźwych (w tym nieletnich) i liczbie narkomanów. Zawierają też informacje o działaniach podejmowanych przez policję w celu przeciwdziałania przestępczości. Informacje zostały przygotowane na podstawie programu „Bezpieczne miasto – program prewencji kry-

⁶ Narodowy Spis Powszechny ludności i mieszkań, Powszechny Spis Rolny - 2002; Podstawowe informacje ze spisów powszechnych, gmina miejska Piła, powiat pilski, województwo wielkopolskie – Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003

minalnej na lata 1996 – 2005”, danych GUS oraz we współpracy z policją i Strażą Miejską (informacje o realizacji zadań Straży za lata: 1997 – 2002) w zakresie zadań podejmowanych przez wydział w ramach porządku publicznego.

Jak wynika z danych „Przestępczość w Pile w latach 1997 – 2003” liczba stwierdzonych przestępstw wynosi przeciętnie ok. 3900 rocznie. W okresie 2000 – VII 2003 liczba ta została przekroczone. Należy zaznaczyć, że przy zwiększonej liczbie stwierdzonych przestępstw poprawie uległa wykrywalność, która z 51% (przeciętnie) w latach 1997 – 2000 wzrosła do 64% w okresie 2001 – VII 2003.

Dominowała przestępczość o charakterze kryminalnym, stanowiąc ok. 75% ogólnej liczby przestępstw. Wśród przestępczości kryminalnej w sposób zdecydowany dominowała przestępczość przeciwko mieniu (ponad 80 % ogólnej liczby o charakterze kryminalnym).

Jednakże, o ile wykrywalność przestępstw gospodarczych jest bardzo wysoka (w okresie 1997 – VII 2003 przeciętnie 97%), o tyle przestępstwa kryminalne są wykrywane przeciętnie w 46% (rok 2002 – 52%), a to one przecież przede wszystkim stanowią zagrożenie dla mieszkańców i zmniejszają ich poczucie bezpieczeństwa.

I znów, o ile wykrywalność ciężkich przestępstw (zabójstwo, gwałt, uszkodzenie ciała) jest wysoka (ok. 90%), o tyle skuteczność wykrywania przestępstw przeciwko mieniu (najczęściej popełnianych i najbardziej uciążliwych) kształtuje się na niskim poziomie (ok. 24%), a w okresie 1999 – VII 2003 spadła w porównaniu z latami 1997 – 1998. Być może przyczyną utrzymującej się liczby przestępstw kryminalnych jest ogólna sytuacja gospodarcza i społeczna (bezrobocie, bieda, brak poszanowania prawa, brak szybkiej perspektywy możliwości poprawy tej sytuacji, a tym samym pogłębiające się zubożenie społeczeństwa), która popycha ludzi do przestępstw przeciwko mieniu. Z kolei niska wykrywalność tych przestępstw może wynikać z faktu, że gros z nich najprawdopodobniej dotyczy mienia o niskiej wartości. W takim przypadku przy niedoborach kadrowych i sprzętowych policji przestępstwa te, choć statystycznie istotne, nie są ścigane z takim samym nakładem sił i środków jak przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu o znacznej wartości i o dużej szkodliwości społecznej.

Sz szczególnie słabo wypada wykrywalność kradzieży samochodów (ok. 9,5%), choć liczba kradzionych samochodów się zmniejsza (od 2001), na co może mieć wpływ program parkingów strzeżonych oraz akcja propagująca systemy zabezpieczeń (ulotki, znakowanie).

Liczba kradzieży z włamaniem ulegała stałemu zmniejszaniu. Jest to wyraźny sygnał, iż działania edukacyjne związane z popularyzowaniem i wprowadzaniem nowych systemów zabezpieczeń (ulotki dot. możliwości właściwego zabezpieczenia i uniknięcia kradzieży samochodów, zabezpieczenia mieszkania i piwnic, pomocy sąsiedzkiej), instalowanie systemów alarmowych w celu poprawy zabezpieczenia mienia w różnego rodzaju obiektach (np. przedsiębiorstwa, budynki mieszkalne, szkoły, przedszkola i żłobki) przyniosły oczekiwany efekt.

Z analizy danych wynika, że w tych kategoriach wystąpiły niewielkie spadki liczby przestępstw, co daje podstawę do pozytywnej oceny efektywnej pracy prewencyjnej i operacyjnej.

Liczba bójek i pobić w okresie 1997 – 2002 jest na ogół stała i wynosi przeciętnie 44 rocznie. Do lipca 2003 r. liczba ta wyniosła 23. Na uwagę zasługuje znaczna poprawa wykrywalności (w latach 1997 – 1999 przeciętnie 55%, natomiast w okresie 2000 – VII 2003 jest to 83%). Zarówno stała liczba bójek i pobić oraz ich wysoka wykrywalność może być efektem działań Straży Miejskiej w zakresie permanentnego pilnowania porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz monitoringu wybranych obszarów.

Liczba przestępstw drogowych wzrosła skokowo w 2001 roku, co było wynikiem zmiany obowiązującego prawa (jazda po spożyciu alkoholu). Gdyby nie brać pod uwagę przestępstw z art. 178 § 1 i 2 można stwierdzić, że liczba przestępstw drogowych spadła i od 1999 roku utrzymuje się w granicach ok. 40 rocznie, pomimo ciągłego wzrostu liczby samochodów w Pile. Nastąpiła też wyraźna poprawa wykrywania przestępstw drogowych (z ok. 90% w latach 1997 – 2000 do 99,5% w okresie 2001 – VII 2003), choć i tak już była wysoka (duży wpływ miała tu wykrywalność przestępstw związanych z jazdą po spożyciu alkoholu: stwierdzenie = wykrycie).

W analizowanym okresie czasu dostrzegalna jest tendencja wzrostowa zdarzeń związanych z przemocą w szkole przy braku wyraźnej korelacji z liczbą ujawnianych sprawców czynów karalnych i liczbą wszystkich zdarzeń o charakterze przestępczym. Nadmienić należy, że sposób gromadzenia, danych wyklucza możliwość powiązania określonych zdarzeń z konkretną placówką oświatową. Policjanci Sekcji Prewencji prowadzą rozpoznawanie w zakresie przemocy w rodzinie realizując zadania wynikające z wprowadzenia z dniem 01.10.1998 roku procedury „Niebieskiej Karty”. W 2002 roku wszczęto 98 procedur „Niebieskiej Karty”, w ramach której dzielnicowi współdziałają w zakresie wy-

miany informacji oraz wzajemnej pomocy z instytucjami i organizacjami społecznymi zobowiązanymi do udzielania wsparcia i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

2.4. DANE STATYSTYCZNE

Dane demograficzne

Wyszczególnienie	1988*	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
Ludność ogółem	70 376	75 592	75 994	76 610	76 625	76 849	76 810	76 709	76 903	75 197

* na podstawie spisów powszechnych przeprowadzonych w 1988 i 2002 r., dane przeliczone na 31 XII
Źródło: GUS

Ludność według wieku

Wyszczególnienie	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Kobiety na 100 mężczyzn	107,06	107,20	107,16	107,16	107,05	107,19	107,46	107,71	108,3
Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym	30,2	29,3	28,4	27,3	26,2	25,0	24,0	22,9	22,6
Odsetek ludności w wieku produkcyjnym	60,2	60,8	61,4	62,1	63,0	63,9	64,8	65,7	65,5
Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym	9,6	9,9	10,2	10,6	10,8	11,1	11,2	11,4	11,9

Źródło: GUS

Ludność miasta Piły wg płci, grup wieku w 2002 r.

Ogółem XII 2002	Mężczyźni	Kobiety	W wieku					Poprodukcyjnym
			Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym			
			Razem 0-17	W tym 0-14	Razem (18-59/64)	Mobilnym (18-44)	Niemobilnym (45-59/64)	
75 197	36 094	39 103	16 978	13 086	49 229	30 859	18 370	8 990

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu, na podstawie Spisu Powszechnego 2002 – dane na 31 XII

Przyrost naturalny, małżeństwa na 1000 ludności

Wyszczególnienie	1988	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Urodzenia żywe na 1000 ludności	15,90	11,69	10,81	11,18	10,30	9,66	9,06	9,61	9,18	9,77
Zgony na 1000 ludności	6,90	6,97	6,89	6,82	7,94	7,23	7,56	8,00	7,35	7,28
Przyrost naturalny na 1000 ludności	9,00	4,72	3,92	4,35	2,36	2,43	1,49	1,6	1,83	2,49
Małżeństwa na 1000 ludności	6,50	5,96	4,98	5,27	5,69	5,51	5,68	5,88	5,49	4,97

Źródło: GUS

Charakterystyka wielkości bezrobocia rejestrowanego na rynku pracy miasta Piły w latach 1990 – 2002

L a t a														
Lp.	Wyszczególnienie	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
I.	Zarejestrowani bezrobotni ogółem	2 166	4 312	5 833	6 492	6 175	4 740	4 254	2 789	2 490	3 712	3 910	5 364	5 179
II.	Struktura bezrobotnych według płci													
	- kobiety	1 274	2 522	3 345	3 710	3 554	2 895	2 749	1 878	1 602	2 252	2 399	3 091	3 014
	- mężczyźni	892	1 790	2 488	2 782	2 621	1 845	1 505	911	888	1460	1 511	2 273	2 165
III.	Stopa bezrobocia dla:													
	- kraju	6,1	11,4	13,6	16,4	16,0	14,9	13,2	10,3	10,4	13,0	15,0	17,4	18,1
	- województwa	7,7	16,4	20,8	25,8	23,3	19,8	18	13,3	12,4	10,7	12,3	15,2	16,1
	- RUP Piła/PUP Piła	6,5	13,6	18,6	20,8	16,7	13,4	12,6	8,5	7,3	12,8	14,1	18,0	18,2
IV.	Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego dla miasta Piły	5,1	10,0	13,3	14,6	13,6	10,3	9,1	5,9	5,2	7,7	8,0	10,9	10,2
V.	Oferty pracy zgłoszone w ciągu roku	896	920	345	1 661	2 516	2 224	2 120	2346	1 762	1 406	1 410	1 320	1 411

Źródło: PUP w Pile

x - brak danych

* - do 5 lat

** - powyżej 20 lat

*** - stopa bezrobocia dla województwa wielkopolskiego w październiku 1999 r.

**** - wskaźnik bezrobocia rejestrowanego dla powiatu pilskiego na dzień 30.11.1999 r.

Struktura zatrudnienia w latach 1994-2002*

Lata	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ogółem	26 874	24 915	25 677	26 612	27 876	25 319	24 664	24 227	22 669
Rolnictwo	134	136	150	156	137	156	97	95	83
Działalność produkcyjna	7 607	8 218	8 232	8 796	8 876	8 148	8 492	7 995	7449
Budownictwo	1 639	1 227	1 349	1 479	1 598	1 285	1 123	1 210	1278
Handel i naprawy	2 110	2 064	2 577	2 707	3 155	2 704	2 637	2 747	2397
Transport	2 356	2 110	2 125	2 240	2 629	2 417	2 312	2 223	1992
Edukacja	2 149	1 967	1 890	1 970	2 010	2 082	2 138	2 090	1674
Zdrowie i opieka socjalna	2 779	2 723	2 648	3 050	2 973	2 521	2 145	1 908	1859
Pozostałe	8 100	6 470	6 706	6 214	6 498	6 006	5 720	5 959	5937

Źródło: GUS

*liczba osób pracujących bez rolników indywidualnych i podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób

Ludność według głównego źródła utrzymania

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym utrzymujący się z										
		Pracy (lub najmu)						Niezarobkowego źródła				Nieustalono
		Razem	Poza rolnictwem			W rolnictwie		Razem	Emerytury	Renty z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka)	Pozostałych niezarobkowych źródeł	
	Razem	Najemnej	Na rachunek własny lub z dochodów z najmu	Razem	W tym w swoim gospodarstwie rolnym (działce rolnej)							
Piła	75074	47889	47358	40685	6673	531	199	26726	10409	7680	8637	421

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2002 – dane maj 2002

Struktura ludności według głównego źródła utrzymania

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym utrzymujący się z										
		Pracy (lub najmu)						Niezarobkowego źródła				Nieustalono
		Razem	Poza rolnictwem			W rolnictwie		Razem	Emerytury	Renty z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka)	Pozostałych niezarobkowych źródeł	
	Razem	Najemnej	Na rachunek własny lub z dochodów z najmu	Razem	W tym w swoim gospodarstwie rolnym (działce rolnej)							
Piła	100%	63,79%	63,08%	54,19%	8,89%	0,71%	0,27%	35,60%	13,86%	10,23%	11,50%	0,56%

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i mieszkań 2002 – dane maj 2002

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON w mieście Piła

Lata	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000 ⁷	2001	2002	
Liczba podmiotów gospodarczych	5 563	5 928	6 651	7 090	7 763	8 263	8 792	8 316	8 561	
Okres		95/94	96/95	97/96	98/97	99/98	00/99	01/00	02/01	02/94
Dynamika wzrostu		106,56%	112,20%	106,60%	109,49%	106,44%	106,40%	94,59%	102,95%	153,89%

Źródło: GUS

Liczba podmiotów gospodarczych wg własności

Wyszczególnienie	1999	Struktura	2000	Struktura	Dynamika	2001	Struktura	Dynamika
Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	8 263	100,00%	8 792	100,00%	106,40%	8 316	100,00%	94,59%
Sektor publiczny	189	2,29%	222	2,53%	117,46%	183	2,20%	82,43%
Przedsiębiorstwa państwowe	bd*	bd*	bd*	bd*	bd*	4	0,05%	bd*
Spółki handlowe	23	0,28%	23	0,26%	100,00%	24	0,29%	104,35%
Inne	166	2,01%	199	2,26%	119,88%	155	1,86%	77,89%
Sektor prywatny	8 074	97,71%	8 570	97,47%	106,14%	8 133	97,80%	94,90%
Osoby fizyczne	6 405	77,51%	6 511	74,06%	101,65%	6 769	81,40%	103,96%
Spółki cywilne	742	8,98%	757	8,61%	102,02%	704	8,47%	93,00%
Spółki handlowe	297	3,59%	323	3,67%	108,75%	350	4,21%	108,36%
Spółdzielnie	63	0,76%	61	0,69%	96,83%	57	0,69%	93,44%
Fundacje	bd*	bd*	bd*	bd*	bd*	8	0,10%	bd*
Inne	567	6,86%	918	10,44%	161,90%	245	2,95%	26,69%

*bd – brak danych

Źródło: GUS

⁷ Znaczący wzrost podmiotów gospodarczych w roku 2000 należy częściowo tłumaczyć zmianą klasyfikacji dotyczącą jednostek lokalnych, które weszły tylko w 2000 r. do statystki

Zasoby mieszkaniowe Piły w latach 1997-2002

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002*
Liczba mieszkań	22 316	22 788	23 153	23 512	23 737	23 808
Liczba izb	79 060	80 792	82 059	83 356	84 194	87 200
Pow użytkowa mieszkań w m ²	1 268 900	1 301 741	1 324 887	1 350 666	1 368 231	1 458 800
Liczba osób na mieszkanie w mieście Piła	3,38	3,37	3,32	3,26	3,24	3,12
Liczba osób na mieszkanie w miastach Polski	3	2,98	2,95	2,92	2,89	3,25
Pow użytłk mieszk w m ² na osobę w mieście Piła	16,56	16,94	17,25	17,61	17,79	19,7
Pow użytłk mieszk w m ² na osobę w miastach Polski	18,5	18,8	19	19,3	19,6	21,09

Źródło: GUS

Rok 2002 podany na podstawie Spisu Powszechnego z 2002 roku, dane wartości odnoszą się do mieszkań zamieszkałych stale (stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby). Ogólna liczba mieszkań w Pile wg NSP wynosi 24 836.

Liczba oddanych do użytku mieszkań, udział mieszkań indywidualnych w Pile 1997-2002

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Liczba mieszkań ogółem	192	481	374	393	231	280
w tym: budownictwo indywidualne	57	58	50	66	59	98

Źródło: GUS

Infrastruktura techniczna w latach 1998 - 2002

Wyszczególnienie w latach	j.miary	1998	1999	2000	2001	2002
Sieć kanalizacyjna	km	92,4	93,3	94,2	94,2	106,6
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	tys. osób	69,4	69,5	69,5	69,5	73,1*
% ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej do ogółu ludności	%	90,3	90,5	90,5	90,5	94,9*
Sieć ciepłna	km	47,5	48,0	48,4	50,6	50,6
Sieć wodociągowa rozdzielcza	km	114,0	114,2	115,2	116,9	121,7
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	tys. osób	76,7	76,7	76,7	76,8	74,1*
% ludności korzystającej z sieci wodociągowej do ogółu ludności	%	99,8	99,8	99,8	99,8	99,9*

Dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku – maj 2002

2.5. ANALIZA SWOT DLA MIASTA PIŁY

Mocne strony	Słabe strony
Zagospodarowanie przestrzenne	
Ponad połowa terytorium miasta (56%) trwale pokryta roślinnością, zwarte kompleksy leśne – bliskość atrakcyjnych terenów rekreacyjnych (do lasu do 2 km)	Spora rozciągłość miasta zwiększająca koszty jego funkcjonowania i rozbudowy (koszt przejazdów, straty w przesyłce ciepła, dłuższe ciągi infrastruktury)
Dolina Gwdy z bulwarami i parkiem na wyspie jako wyrazisty, atrakcyjny akcent krajobrazowy i element krystalizujący strukturę przestrzenną miasta	Istnienie silnych determinant (ograniczeń i barier) rozwoju przestrzennego miasta
Zalew Koszycki i inne jeziora o znaczeniu rekreacyjnym	Droga tranzytowa Poznań – Koszalin przechodząca przez środek miasta
Urządzona zieleń podnosząca walory krajobrazowe i rekreacyjne miasta	Niedostatek dogodnych powiązań części miasta po obu stronach Gwdy zwiększające obciążenie głównego węzła ruchem miejskim i z otoczenia (ulice krzyżujące się w głównym węźle zbierają ruchy ze wszystkich kierunków regionalnych)
Przeważająco dobry stan techniczny zabudowy, w większości powojennej	Niedostateczne uzbrojenie niektórych osiedli w infrastrukturę (Podlasie, Koszyce, Motylewo, Gładyszewo
Osiągnięty wysoki wskaźnik powierzchni handlu detalicznego	Niezachowany historyczny układ urbanistyczny, zwłaszcza śródmieścia
Istnienie zasobów powojennych możliwych do zagospodarowania	Brak wyraźnie wykształconego centrum
Wartościowe zespoły urbanistyczne - Plac Staszica, ul. Roosevelta – Ludowa z kościołem św. Antoniego, ul. Browarna, ul. O. Kolbego, kościół Św. Rodziny, deptak ul. Śródmiejskiej, nowe zespoły zabudowy mieszkaniowej	Niedostatecznie rozwinięta sieć handlowa (brak w centrum sklepów ogólnomiejских, zwłaszcza jednobranżowych, rozmieszczenie usług II poziomu nierównomierne do zaludnienia, brak hipermarketu)
Dostępność terenów dla rozwoju mieszkalnictwa i działalności gospodarczych	Zagęszczenie mieszkań większe niż średnio w miastach kraju
Funkcjonowanie w strukturze Urzędu Miejskiego Miejskiej Pracowni Urbanistycznej ułatwiającej prowadzenie aktywnej polityki przestrzennej.	Niedobór terenów pod budownictwo jednorodzinne
Posiadanie aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego dla znacznej części (78%) terytorium miasta, w tym planów dość dużych obszarów (po kilkadziesiąt ha).	
Korzystna kolejność prac planistycznych (strategia przed aktualizacją studium uwarunkowań i KZP).	
Środowisko	
<i>Warunki przyrodnicze</i>	
Bardzo wysoki udział terenów cennych przyrodniczo	Trudności w wytyczeniu terenów gospodarczych niekolidujących z ochroną środowiska
Duża różnorodność biologiczna	
<i>Ukształtowanie terenu</i>	
Różnorodnie ukształtowany teren	Duże deniwelacje - drogami migracji powierzchniowej zanieczyszczeń
Ładny krajobraz	Możliwość osuwisk i obrywów
<i>Warunki geologiczno-inżynierskie</i>	
Tereny miejskie przyrodniczo cenne mało przydatne do zabudowy (łatwość rezygnacji)	Ograniczona przestrzeń pod zabudowę
	Możliwość presji na tereny leśne
<i>Warunki hydrologiczne</i>	
Stosunkowo czyste wody powierzchniowe	Łączność hydrauliczna wód powierzchniowych i podziemnych - migracja zanieczyszczeń
Dostęp do energii wodnej	
Zabezpieczenie naturalne przed powodzią	
Gwda – turystyka	
Uregulowana gosp. ściekami i odpadami	
<i>Warunki hydrogeologiczne</i>	
Duże zasoby wód podziemnych wysokiej jakości	Konieczność ochrony obszaru zasobowego w.p.
Uregulowana gospodarka ściekami i odpadami	Miejscowe zanieczyszczenie w.p. ropą

Postęp w usuwaniu skażenia ropą	Okna hydrogeologiczne
	Konieczność modernizacji składowiska w Kłodzie mającej na celu uniemożliwienie przenikania zanieczyszczeń do wód podziemnych
	Brak oszczędzania w.p.
	Konieczność ochrony obszaru zasobowego w.p.
<i>Warunki glebowo-gruntowe</i>	
Gleby słabe rolniczo	Miejscami utwory plastyczne - ility, możliwość ruchów masowych na skarpach przy nawodnieniu
W dolinie warunki do naturalnej regulacji stosunków wodnych i zatrzymywania zanieczyszczeń wody (duża chłonność gleb i gruntu)	
<i>Warunki klimatyczne</i>	
Temperatury roczne w zimie i lecie równe uśrednionym w Polsce w tym okresie	Dużo zamgleń, dni wilgotnych, bezwietrznych
Brak gwałtownych i ekstremalnych zjawisk pogodowych	Słabe przewietrzanie
Brak zagrożenia powodzią	Niekorzystny układ kierunków wiatrów w stosunku do terenów leśnych Powstawanie smogu, hałas
<i>Warunki akustyczne</i>	
Poprawa w wyniku zamknięcia lotniska wojskowego i przebudowy układu komunikacyjnego	Zwiększony hałas komunikacyjny i nie do końca ograniczony przemysłowy Spotęgowanie emisji wskutek warunków klimatycznych i ukształtowania terenu Uciążliwości okresowe - stadion żużlowy
<i>Ochrona powietrza</i>	
Zmodernizowanie przestarzałych kotłowni	Uciążliwe zakłady (FARMUTIL - substancje złowne)
Sukcesywna modernizacja zakładów i miejskiego taboru transportowego	Funkcjonujące zakłady zwiększonego ryzyka Gdziekolwiek przekroczenia norm w zakładach produkcyjnych Nasilający się problem występowania tzw. niskiej emisji
<i>Gospodarka środowiskiem</i>	
Przygotowana kadra urzędnicza, planistyczna i decyzyjna	Znaczne utrudnienia na skutek lokalnych warunków naturalnych
Potencjalnie świadomi mieszkańcy	Brak tendencji oszczędzania wód podziemnych
Troska o środowisko	
<i>Zagospodarowanie terenu</i>	
Zwolnienie terenów wojskowych	Brak możliwości dobrej lokalizacji zakładów uciążliwych poza miastem względem kierunków wiatrów
Zagospodarowanie wg zasady „minimalnego zła”	Utrudnienia w prawidłowym zagospodarowaniu - wrażliwość terenu
Wolna od zabudowy stosunkowo naturalna dolina Gwdy	Niewielka podaż terenów do inwestycji
Pozostawienie obszarów zieleni	Zła lokalizacja stadionu żużlowego
Wykorzystanie odnawialnej energii wodnej	Starzejąca się zieleń miejska, brak dbałości o zieleń osiedlową
Nowoczesna oczyszczalnia ścieków z infrastrukturą	
Wartościowe przyrodniczo i turystycznie otoczenie miasta	
Infrastruktura techniczna	
Jeden z najwyższych w Wielkopolsce wskaźników (99,8%) osób korzystających z sieci wodociągowej	Różny stan techniczny rozdzielczej sieci wodociągowej
Wysoki wskaźnik korzystających z sieci kanalizacyjnej (90,6%)	Przekroczone normy jakości wody (zawartość manganu i mętność wody)
Bardzo dobry stan techniczny głównych magistral wodociągowych	Okresowe niedobory zasobów wody w sieci i straty wody

Dostosowywanie przez MEC istniejącej infrastruktury do norm europejskich (Róża Biznesu)	Wykorzystywanie głównie węgla kamiennego w postaci miazgi,
Dobre wyniki ekonomiczne spółki MEC (Gazela Biznesu)	Mały udział alternatywnych źródeł energii jako paliwa w kotłowniach MEC
Niskie ogólne straty sieciowe (9% wobec 12% w branży)	Stosunkowo wysoka liczba ludności na 1 placówkę pocztowo telekomunikacyjną
Średnia cena usług spółki MEC niższa o 9,8% od średniej w branży	Stosunkowo niska liczba łączy głównych i łączy w dostęпах ISDN oraz liczba standardowych łączy głównych bez ISDN
Wysoka rentowność sprzedaży brutto MEC (w 2002 roku 5,8%, średnia branży 0,32%)	
Istniejąca sieć dystrybucyjna pokrywa zapotrzebowanie na gaz ze strony miasta	
Przepustowość stacji zasilających odpowiadająca wydajności systemu (33.000 metrów sześciennych na dobę)	
Rosnąca konkurencja na rynku usług telekomunikacyjnych: TPSA, Netia Telecom S.A., mniejsze firmy informatyczne i telekomunikacyjne	
Infrastruktura transportowa	
Piła – ważnym węzłem komunikacyjnym	Obciążone ruchem komunikacyjnym wyloty z miasta i drogi główne wewnętrzne (np. południowy wylot drogi nr 11 na odcinku Piła-Ługi Ujskie przejeżdża średnio na dobę około 10.000 pojazdów)
Drogi powiatowe w zarządzie miasta	Ruch tranzytowy samochodów ciężarowych w centrum miasta
Usprawniony ruch komunikacyjny poprzez modernizację ulic	
Dobry stan techniczny pojazdów komunikacji miejskiej	
Mieszkalnictwo	
Wysoki wskaźnik liczby mieszkań oddawanych do użytku na 1000 mieszkańców na tle województwa i miast Wielkopolski o podobnej wielkości	Niski udział budownictwa indywidualnego w ogólnej liczbie oddawanych mieszkań (35%)
Wysokie standardy mieszkaniowe na tle województwa i miast o podobnej wielkości	Mimo wzrostu średniej pow. użytkowej mieszkania na 1 osobę (z 16,6 m ² w 1997 r. do 19,7 m ² w 2002 r.) wskaźnik niższy niż w miastach Polski
Spadek liczby osób przypadających na 1 mieszkanie	Zły stan techniczny budynków mieszkalnych będących w zasobach komunalnych
Piła w otoczeniu lasów i zieleni – atrakcyjnym miejscem zamieszkania	Koncentracja zabudowy wielorodzinnej w centrum miasta
Funkcjonowanie Towarzystwa Budownictwa Społecznego (oddanych 5 budynków, w których znajdują się 192 mieszkania)	
Program rewitalizacji zasobów mieszkaniowych gminy	
Edukacja	
Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazjalne wyposażone w pracownie komputerowe i sale gimnastyczne	Słaba oferta szkół wyższych w zakresie studiów magisterskich
Ok. 80% nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjalnych to nauczyciele dyplomowani i mianowani	Budynki szkół podstawowych i gimnazjalnych wymagają remontów ZS Nr 2, ZS Nr 3, SP Nr 5, SP Nr 7, Gimnazjum Nr 5.
Rozwijające się szkolnictwo wyższe na terenie miasta	
Ludność Piły lepiej wykształcona niż ludność województwa	
Pomoc społeczna	
Funkcjonowanie Dziennego Domu Pomocy i Domu Pomocy Społecznej	Wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej: 1999 r.: 1907, 2002 r.: 2152
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej (MARKOT)	Wzrost liczby wniosków o zasiłki wpływających do MOPS o 6,2% w 2002 r. w porównaniu do 1999 r.

Dom Pomocy Społecznej funkcjonujący w wyremontowanym budynku	Zapotrzebowanie DPS na inwestycje związane z wyposażeniem oraz na wykwalifikowany personel
	Konieczność dostosowania budynków DDP oraz Klubu Seniora do potrzeb osób niepełnosprawnych
	Zapotrzebowanie na usługi DDP i DPS wyższe niż możliwości dostarczenia usług
Bezpieczeństwo publiczne	
Realizacja programów zmierzających do podniesienia bezpieczeństwa, w tym „Bezpieczne miasto”	Wzrost liczby przestępstw przeciwko mieniu przy niskiej wykrywalności
Spadek liczby przestępstw drogowych	Wzrost liczby zdarzeń związanych z przemocą w szkole
Opracowanie mapy przestępczości	Słaba wydolność sądów – niski wskaźnik liczby wydawanych wyroków (ok. 40%)
Wzrost operatywności i skuteczności Straży Miejskiej i dobra współpraca między SM i Policją	
Demografia	
Stabilizacja odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym i prognozowana stabilizacja odsetka ludności w wieku produkcyjnym	Rosnąca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym – prognozowany dalszy wzrost w latach 2004-2015
Rosnąca dynamika przyrostu naturalnego	Spadek liczby małżeństw na 1.000 mieszkańców – w 2002 roku 4,97 małżeństw
Praca	
W porównaniu do miast Wielkopolski o podobnej wielkości niski wskaźnik bezrobocia rejestrowanego (Piła: 10,9%, Gniezno: 13,05%, Konin: 14,29%, Ostrów Wlkp.: 13,03% - dane za 2001 r.)	Wzrost wskaźnika bezrobocia rejestrowanego dla miasta Piły: 1998: 5,2; 2002: 10,2
Funkcjonowanie Pilskiego Klubu Pracy jako inicjatywy samorządu gminnego (w latach 1996-2002: udzielono pomocy 2362 osobom bezrobotnym)	Wysoki udział w strukturze bezrobotnych: kobiet (58,2%), ludzi z niskim wykształceniem (zasadnicze zawody: 34,8%, podstawowe i bez wykształcenia: 28,3% - dane za 2001 r.), ludzi młodych (18-24: 27,3%)
Aktywne uczestnictwo PUP w Pile w realizacji programów specjalnych, doradztwa w zakresie zakładania własnej działalności gospodarczej, pozyskiwania środków z Unii Europejskiej, współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami i pozyskiwania ofert pracy, współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz ograniczenia bezrobocia i wzrostu zatrudnienia	Wysoki udział w strukturze nowo rejestrujących się bezrobotnych osób z wyższym wykształceniem
Funkcjonowanie biur karier przy wyższych uczelniach (WSB, PWSZ) oraz ośrodków doradztwa zawodowego	Spadek zatrudnienia od 1998 r. do 2002 r. w każdej branży: zdrowie i opieka socjalna: o 37,5%, handel i naprawy: o 24%, transport: o 24%
	Brak agend pośrednictwa pracy
	Szkoły, szczególnie średnie i zasadnicze zawodowe nie przygotowują praktycznie do wykonywania zawodu
Przedsiębiorczość	
Powolny, ale stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych	Nadreprezentacja mikroprzedsiębiorstw (przedsiębiorstwa zatrudniające 1-9 osób – 94,76%)
Wysoki przyrost liczby podmiotów gospodarczych w dziale usług	Mała liczba przedsiębiorstw średnich (przedsiębiorstwa zatrudniające 50 –249 osób – 0,86%)
Programowe wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd	Brak kompleksowej informacji na temat lokalnej przedsiębiorczości
Intensywna promocja miasta	Lokalne przedsiębiorstwa nie posiadają dostatecznego kapitału rozwojowego
Bardzo wysoko oceniana atrakcyjność inwestycyjna miasta	
Potencjał turystyczny miasta, duża liczba osób korzystających z noclegów	
Funkcjonowanie organizacji okołobiznesowych wspomagających rozwój przedsiębiorczości	

Kultura i sport	
Prężnie działający Piłski Dom Kultury, duża samodzielność ośrodka	Rozmieszczenie sieci kultury poza centrum miasta
Prężnie działający Klub Seniora, jedna z niewielu tego typu funkcjonujących placówek w kraju	Stara substancja lokalowa obiektów kulturalnych
Informatyzacja Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej (katalog on-line)	Obiekty zabytkowe w złym stanie technicznym
Prężnie działający Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji posiadający wysokiej klasy zespół obiektów sportowo-rekreacyjnych	Brak bazy wystawienniczej i Sali koncertowej
Nowa hala sportowo-widowiskowa na 1500 miejsc siedzących - możliwości organizowania dużych imprez kulturalnych i rekreacyjno - sportowych	Brak pełnej monografii miasta
Zakończone wysokonakładowe inwestycje w zakresie kultury fizycznej i sportu	Brak placów gier i zabaw na osiedlach
Silne kluby sportowe i stowarzyszenia kultury fizycznej	
Turystyka	
Duży potencjał turystyczny miasta, stosunkowo wysoka liczba osób korzystających z noclegów	Brak określonego i wypromowanego produktu turystycznego
Dostępne tereny pod zagospodarowanie rekreacyjne	Brak kompleksowej informacji turystycznej
	Niewystarczająca baza wypożyczalni sprzętu rekreacyjnego

Szanse	Zagrożenia
Dostępność funduszy UE na realizację przedsięwzięć prorozwojowych z zakresu infrastruktury technicznej, edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej, rozwoju zasobów ludzkich, rozwoju społeczeństwa informacyjnego	Niedostatek środków na wkład własny przeznaczony hamujący realizację przedsięwzięć z udziałem funduszy UE
Położenie w rozwiniętej gospodarczo Wielkopolsce	Rosnący ruch tranzytowy obciążający ulice
Ponadpowiatowy charakter – ośrodek obsługujący podregion o zaludnieniu ok. 400 tys.	Zmiany w prawie, w tym dot. gospodarki przestrzennej
Położenie korzystne względem metropolii i dużych miast	Duży niedostatek środków na funkcjonowanie i rozwój usług publicznych (w tym z zakresu: zdrowia, transportu pasażerskiego, edukacji)
Położenie w węźle transportowym drogowo-kolejowo-wodnym	Zahamowanie rozwoju budownictwa mieszkaniowego związany ze wzrostem podatku VAT na materiały budowlane i sprzedaż gruntów
Otoczenie przyrodnicze korzystnie wpływające na przyrodę w mieście (w tym mikroklimat) i możliwości rekreacji podmiejskiej	Zahamowanie rozwoju budownictwa mieszkaniowego związane z ograniczeniem przestrzennym dla rozbudowy
Niewielka konkurencja ofert osadniczych otaczających gmin	Ograniczone środki finansowe gminy mogące niekorzystnie wpływać na przeprowadzenie rewitalizacji mieszkaniowych zasobów komunalnych
W „Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju” Piła zaliczona do głównych regionalnych ośrodków równoważenia rozwoju, na skrzyżowaniu potencjalnych pasm przyspieszonego rozwoju o znaczeniu: międzynarodowym oraz krajowym i międzyregionalnym	Postępujący niż demograficzny w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

Rozwój infrastruktury technicznej wg <i>Planu zagospodarowania przestrzennego województwa</i> - m. in.: ekspresowe klasy dróg krajowych nr 10 i 11, podregionalny terminal logistyczny transportu, modernizacja linii kolejowej Kostrzyń – Piła – Toruń do prędkości 120 km/h; przejmowanie przez kolej przewozów towarów masowych i dalekobieżnych; przystosowanie lotniska w Pile dla celów transportowych; odbudowanie drogi wodnej Wisła – Noteć – Odra łączącej z europejskimi szlakami wodnymi i powiązanie żeglugi śródlądowej z pozostałymi gałęziami transportu, realizacja tras rowerowych międzynarodowych, m. in. przez Krzyż – Piłę – Kaczory, budowa linii elektroenergetycznej 400 kV Grudziądz – Bydgoszcz – Piła – Poznań, w tym przystosowanie do napięcia 400 kV stacji Piła Krzewina.	Trudności z pozyskaniem kadry nauczycielskiej w szkołach wyższych hamujące rozwój szkolnictwa wyższego
Przewidziany do realizacji w ramach porozumień międzygminnych „Program ochrony wód zlewni Noteć”	Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym nakładający na państwo i samorządy obowiązek poniesienia wyższych nakładów na usługi opiekuńcze
Zwolnienie przez wojsko szeregu terenów i obiektów	Wzrost zapotrzebowania ludności na pomoc społeczną i równoczesny brak środków na podejmowanie nowych inwestycji w tym zakresie prowadzący do niewydolności systemu pomocy społecznej
Rozwój budownictwa mieszkaniowego związany z pozycją Piły w regionie i atrakcyjnością miejsca zamieszkania	Możliwość nasilenia się zjawiska patologii społecznych związanego z ubożeniem społeczeństwa
Zwiększająca się dostępność w szkołach do nowoczesnych technologii (komputery, internet)	Otwarcie granic po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej może wpłynąć na wzrost liczby przestępstw związanych z kradzieżą samochodów
Konkurencja między szkołami, poprawa kwalifikacji kadry nauczycielskiej	Ograniczenie wydatków publicznych na policję
Miejsce Piły w regionie oraz zapotrzebowanie biznesu na nowe technologie szansą na rozwój szkolnictwa wyższego	System edukacyjny może nie odpowiadać na potrzeby rynku pracy wymagający specjalizacji zawodowej
Większa aktywność organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej, niepełnosprawności, wspierania przedsiębiorczości, ochrony środowiska	Odływ z miasta ludzi młodych z wyższym wykształceniem, a więc najbardziej mobilnych na rynku pracy, może powodować, że pozostaną ludzie z niskim wykształceniem
Intenstywna realizacja programów związanych z podniesieniem bezpieczeństwa owocująca spadkiem liczby przestępstw, większą wykrywalnością, wzrostem świadomości mieszkańców w zakresie, bezpieczeństwa, większym poczuciem bezpieczeństwa	Słabnące poczucie więzi mieszkańców Piły z miastem
Inwestycje drogowe prowadzące do poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego	
Działania podejmowane w zakresie doradztwa zawodowego owocujące wzrostem przedsiębiorczości i mobilności na rynku pracy	
Obserwowany wzrost gospodarczy oraz przystąpienie do UE w dalekiej perspektywie prowadzące do spadku bezrobocia	
Napływ nowych technologii - szansą dla ludzi z wyższym wykształceniem	
Kontynuacja inwestycji w Dobrzycy (budowa ujęcia wody i stacji uzdatniania wody) zapewniających poprawę jakości wody oraz likwidację niedoborów	
Budowa obwodnicy śródmiejskiej i zewnętrznej usprawniających ruch komunikacyjny i tranzytowy	

3. UWARUNKOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

3.1. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

Lokalny Program rewitalizacji obszarów powojсковych jest kompleksowym programem działań społecznych, technicznych i gospodarczych na zróżnicowanych obszarach powojсковych w mieście Piła, zainicjowanym przez Radę Miasta Piły Uchwałą Nr XVIII/227/04 z dnia 24 lutego 2004 roku w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do opracowania Programu Rewitalizacji obszarów powojсковych na terenie miasta Piły i powołania Komisji do spraw rewitalizacji obszarów powojсковych oraz ustalenia jej składu osobowego. Cytowana uchwała precyzuje następujące wiodące zagadnienia, jakie powinny znaleźć się w programie rewitalizacji:

1. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.
2. Planowane działania na rewitalizowanym obszarze.
3. Planowane wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.
4. Plan finansowy rewitalizacji.
5. System okresowej aktualizacji Programu.
6. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

Przystępując do opracowania programu uwzględniono główne warunki powodzenia programów rewitalizacji, do których zalicza się między innymi⁸:

- aktywną obecność różnego typu inwestorów,
- dobrowolność przystępowania do programu,
- właściwą skalę działań i autonomię jednostki zarządzającej - operatora przekształceń,
- elastyczność i pragmatyzm w konkretnych realizacjach przy jednoczesnym zachowaniu przyjętej strategii działań,
- przygotowanie i mobilizację wszystkich partnerów instytucjonalnych: banków, organu wykonawczego miasta, inwestorów budowlanych, Agencji Mienia Wojskowego, publicznych i prywatnych właścicieli terenów i budynków, stowarzyszeń lokalnych, itd.,
- wprowadzenie planowanych zamierzeń do programu regionalnego dla zapewnienia finansowania publicznego,
- zaprogramowanie lokalnych instrumentów pomocy dla inwestowania w dziedzinie infrastruktury, działań budowlanych jak remonty, dobudowy, rozbudowy, adaptacje, itp.,
- przygotowanie programów rozwoju gospodarczego, np. w dziedzinie przywrócenia lub rozwoju sektorów usług, handlu, czy też drobnej przedsiębiorczości.

Tworząc niniejszy program zespół projektowy stanął przed koniecznością wypracowania wymaganych scenariuszy organizacyjnych i finansowych. Pomimo braku wypracowanych procedur, niezbędnych przy występowaniu o dotacje czy pożyczki przez różnorodne podmioty inwestujące na obszarach powojсковych w mieście Piła, odstąpiono od opracowania takich procedur, zakładając, że podmioty inwestujące na obszarach powojсковych, znają obowiązujące procedury, wynikające z projektowania w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Tym bardziej, że tylko część beneficjentów będzie tworzyć projekty rewitalizacji w ramach *Priorytetu 3- Rozwój lokalny, Działanie 3.3. – Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojсковe*, którego realizacja wpłynie na ożywienie społeczne i gospodarcze terenów powojсковych.

Zakłada się znaczny udział uczelni wyższych w zagospodarowaniu terenów powojсковych na cele edukacyjne, projektujących rozwój w ramach *Priorytetu 1 - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów, Działanie 1.3 - Regionalna infrastruktura edukacyjna*.

Przewidywana jest także w ramach *Priorytetu 1 - Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów, Działanie 1.1. Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego* realizacja obwodnicy śródmiejskiej, łączącej tereny powojсковe i stanowiącej jeden z podstawowych warunków uaktywnienia gospodarczego miasta w rejonie lotniska. Nie można także wykluczyć projektów, odnoszących się do problematyki *Działania 1.4 - Zachowanie*

⁸ K. Skalski, Rewitalizacja a aktywizacja regionu, URBANISTA Nr 3/03, s. 24-25.

i odbudowa dziedzictwa kulturowego, dotyczącej rewitalizacji i wykorzystania obiektów zaliczanych do dziedzictwa kulturowego, co przełoży się na tworzenie nowych miejsc pracy, wzrost atrakcyjności regionu oraz przyciągnięcie turystów i inwestorów. Podmioty z terenu miasta będą także mogły realizować swoje projekty, których przedmiotem będzie m.in. budowa lub modernizacja infrastruktury technicznej oraz bazy kulturalnej i turystycznej, w ramach *Priorytetu 3 – Rozwój lokalny, Działanie 3.2. – Obszary podlegające restrukturyzacji*. Ważne przy tym jest, aby działania w tym obszarze zostały wpisane w kompleksowe i różnorodne programy rewitalizacji i odnowy poszczególnych obszarów urbanistycznych, ujętych w niniejszym programie.

Program rewitalizacji obszarów powojennych na terenie miasta Piły, z uwagi na dużą liczbę beneficjentów, ma charakter dynamiczny i tworzony jest na trzech podstawowych poziomach:

Poziom 1 - klasyczny programem rewitalizacji konkretnego obszaru powojennego, obejmujący działania techniczne, takie jak remonty, dobudowy, nadbudowy, poprawę funkcjonalną i estetyczną przestrzeni publicznych oraz działania na rzecz rozwoju handlu i usług dla mieszkańców rewitalizowanych terenów.

Poziom 2 - tworzenie w partnerskim porozumieniu zainteresowanych instytucji frontu prac dla bezrobotnych mieszkańców Piły w obszarze na przykład robót publicznych czy pracy chronionej w budownictwie.

Poziom 3 - Szeroka współpraca jako warunek sukcesu - u podstaw przygotowania niniejszego programu rewitalizacji leży zainicjowana przez Radę Miejską szeroka współpraca i uzyskanie konsensusu wielu partnerów ekonomicznych i społecznych.

3.2 SKUTKI LIWIDACJI JEDNOSTEK WOJSKOWYCH W MIEŚCIE PILE.

Powojenna historia miasta Piły w sposób nierozzerwalny łączy się z wojskiem, które stacjonowało na obszarach miasta od 1944 roku, kiedy to powołano do życia 2 Dywizję Lotnictwa Myśliwsko-Bombowego, wykorzystującą lotnisko wojskowe, zbudowane przez Niemców w 1913 roku. Rozkazem Ministra Obrony Narodowej nr 0162/org z dnia 14.09 1948 roku została powołana Oficerska Szkoła Samochodowa z siedzibą w Pile. Historia Oficerskiej Szkoły Samochodowej, wyniesionej w 1967 roku do godności wyższej uczelni zawodowej o nazwie Wyższa Oficerska Szkoła Samochodowa, a następnie zdegradowanej ponownie do statusu ośrodka szkolenia w 1990 r. i ostatecznie rozwiązanej w 1992 roku, jest przedmiotem monografii⁹, wydanej w 1996 roku przez Centrum Szkolenia Czołgowo-Samochodowego, które miało zastąpić ogromną lukę po Wyższej Oficerskiej Szkole Samochodowej.

Cały okres powojennej historii miasta wiąże się z miastotwórczym oddziaływaniem wojsk lotniczych i lądowych, poczynając od znaczącego udziału wojskowych sił i środków w odbudowie miasta ze zniszczeń wojennych i oczyszczania z niewypałów i niewybuchów, pozostałych po ciężkich walkach toczonych w Pile w lutym 1945 roku¹⁰, poprzez odbudowę miasta w latach 1950 – 1960, aktywne uczestnictwo w jego rozbudowie w latach 1960 – 1980 i tworzeniu podwalin II Rzeczypospolitej.

Spółeczny charakter jednostek wojskowych stacjonujących w Pile, wyrażał się między innymi takimi działaniami, jak:

- udział żołnierzy i sprzętu wojskowego w pracach remontowych i budowlanych (budowa, a następnie modernizacja stadionu sportowego przy ul. Bydgoskiej, budowa miejskiej magistrali wodnej, przystanków autobusowych, placów zabaw dla dzieci, odbudowa stadionu przy ul. Mickiewicza, budowa krytej pływalni „Wodnik”, zagospodarowywanie terenów wypoczynkowych nad Gwdą i stancji wodnej w Kalinie, budowa ronda i arterii komunikacyjnych,
- udział żołnierzy i sprzętu w pracach remontowo modernizacyjnych obiektów miejskich po uzyskaniu przez Piłę statusu miasta wojewódzkiego (prace przy rozbiórce starych budynków przy al. Piastów, przy ulicach 14 Lutego i Drygasa, pomoc przy budowie podziemnej linii elektrycznej przy al. Powstańców Wielkopolskich, a także kolektora przy Placu Zwycięstwa),

⁹ Z. Popławski, Wojskowe zawodowe szkolnictwo samochodowe i czołgowo-samochodowe 1919 – 1996. Zarys dziejów, Wyd. CSCS, Piła 1996, s. 101.

¹⁰ Z. Popławski, Samochodówka w życiu miasta i regionu, Tygodnik Nowy nr 37 (450), 1998 r. s. 17.

- współdziałanie z władzami oświatowymi w zakresie kontaktów wojska z młodzieżą szkolną Piły i regionu nadnoteckiego (pomoc szkołom w zakresie tworzenia nowoczesnych specjalistycznych pracowni i doskonalenia nauczycieli przysposobienia obronnego, prowadzenie zajęć instruktorsko-metodycznych, przekazanie pilskim szkołom dużej liczby różnorodnych pomocy dydaktycznych, udział kadry i żołnierzy w lekcjach wychowania obywatelskiego i historii, organizacja wspólnie ze szkołami zawodów sportowych o charakterze obronnym),
- udział żołnierzy zawodowych w różnych okresach we władzach samorządowych (w składzie Rady Miejskiej, w Wojewódzkiej Radzie Narodowej, w Sejmiku i w Sejmie),
- pomoc wojska w utrzymaniu bezpieczeństwa i w sytuacjach kryzysowych („zima stulecia” 1978/79, pomoc w gaszeniu płonącej Puszczy Nadnoteckiej, działalność żandarmerii wojskowej),
- ufundowanie przez żołnierzy kilkudziesięciu książeczek mieszkaniowych dla wychowanków Państwowych Domów Dziecka,
- aktywny udział kadry i żołnierzy w akcjach honorowego krwiodawstwa,
- aktywny udział kadry w Sądzie Rodzinnym i Opiekuńczym, komitetach i radach rodziców w szkołach wszystkich typów, komitetach Samorządu Mieszkańców, Towarzystwie Miłośników Piły, Ligi Obrony Kraju, Naczelnej Organizacji Technicznej, Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Mechaników Polskich,
- praca żołnierzy zawodowych w służbie zdrowia i oświacie,
- rozwój kulturalny i sportowy Piły poprzez amatorską twórczość wojskowych zespołów artystycznych i sportowych (teatr poezji „Krağ”, kabaret „Sprężyna”, chór „Akord”, Orkiestra Wojskowa, klub sportowy WKS „Sokół”).

Przytoczone wybrane zaledwie przykłady, wskazują na oczywisty wkład wojska w rozwój Piły i całej Ziemi Nadnoteckiej.

Likwidacja jednostek wojskowych garnizonu Piła, przeprowadzona w latach 1998 – 2002 (zestawienie poniżej) w ramach restrukturyzacji i modernizacji Sił Zbrojnych RP, spowodowała degradację historyczną, gospodarczą, społeczną i inwestycyjną miasta, wygenerowała gwałtowny wzrost bezrobocia w związku z utratą pracy przez kilkuset żołnierzy zawodowych i pracowników cywilnych wojska, a także pracowników zwalnianych z firm, których działalność gospodarcza ukierunkowana była na dostarczanie towarów i świadczenie różnorodnych usług dla wojska.

Jednostki wojskowe Garnizonu Piła w latach 1944 – 2002

L.p.	Nazwa jednostki wojskowej	Rok	
		powstania	rozwiązania
1	Oficerska Szkoła Samochodowa	1948	1967
2	Wyższa Oficerska Szkoła Samochodowa	1967	1990
3	Centrum Szkolenia Służby Czołgowo-Samochodowej	1990	1994
4	Centrum Szkolenia Czołgowo-Samochodowego	1994	2002
5	2 Dywizja Lotnictwa Myśliwsko-Bombowego	1944	1998
6	6 Pułk Lotnictwa Myśliwsko-Bombowego	1952	1998
7	31 Pułk Inżynieryjno-Budowlany (od 1991 r. WZRB)	1959	1998
8	87 Batalion Łączności	1969	1999
9	48 Polowe Warsztaty Lotnicze	1952	1999
10	Wojewódzki Sztab Wojskowy	1975	1999
11	2 Ośrodek Dowodzenia Lotnictwa	1978	2001
12	Orkiestra Wojskowa	1975	2001

Z uwagi na brak danych, dotyczących skutków likwidacji jednostek wojskowych w odniesieniu do zwolnionych do rezerwy żołnierzy zawodowych, w niniejszym rozdziale ograniczono się wyłącznie do wyspecyfikowania zwolnionych pracowników cywilnych wojska. Informacje o bez-

robociu Powiatowego Urzędu Pracy w Pile¹¹, zawarte w podsumowaniu lat 1998 – 2002, wskazują, że w latach 1998 – 2002 zwolnienia pracowników z powodu likwidacji jednostek wojskowych, stacjonujących na terenie Piły zgłosiło 13 jednostek i instytucji wojskowych na ogólną liczbę 589 osób, z tego:

Rok 1998:

• Wojskowy Zakład Remontowo-Budowlany w Pile	- 80 osób
• Jednostka Wojskowa 1316	- 135 osób
• <u>Jednostka Wojskowa 4595</u>	- 6 osób
RAZEM	221 osób

Rok 1999:

• Wojewódzki Sztab Wojskowy w Pile	- 2 osoby
• <u>Wojskowa Administracja Mieszkaniowa Oddział Piła</u>	- 13 osób
RAZEM	15 osób

Rok 2001:

• Jednostka Wojskowa 1133 w Pile	- 90 osób
• Rejonowy Zakład Usługowy Służby Mundurowej przy CSCS	- 16 osób
• Jednostka Wojskowa 2915 w Dolaszewie	- 13 osób
• <u>Jednostka Wojskowa 2667 w Pile</u>	- 3 osoby
RAZEM	122 osoby

Rok 2002:

• Centrum Szkolenia Czołgowo – Samochodowego w Pile	- 212 osób
• Kasyno Wojskowe w Pile	- 13 osób
• Wojskowa Agencja Mieszkaniowa – Zespół Administratorów Nieruchomości w Pile	- 5 osób
• <u>Placówka Żandarmerii Wojskowej Piła</u>	- 1 osoba
RAZEM	231 osób

Skutki społeczne likwidacji jednostek wojskowych dotknęły w większym lub mniejszym stopniu znaczącej części populacji Piły. Utrata pracy, frustracja, poczucie zagrożenia, w związku z trudnymi problemami związanymi z przystosowywaniem się żołnierzy zawodowych do funkcjonowania na trudnym rynku pracy, pomimo często wysokich kwalifikacji zawodowych, przyczyniły się w istotny sposób do wyraźnego wzrostu liczby zarejestrowanych bezrobotnych od chwili rozwiązania pierwszych jednostek wojskowych w 1998 roku, aż do rozformowania w 2002 r. Centrum Szkolenia Czołgowo-Samochodowego.

Likwidacja wojska w Pile ma jednak konsekwencje daleko głębsze, aniżeli tylko wzrost bezrobocia. Konsekwencje te dotyczą całej sfery lokalnej gospodarki, finansów i budżetu miasta. Szacuje się, że do roku 1998, kiedy jeszcze stacjonował w Pile 6 Pułk Lotnictwa Myśliwsko-Bombowego, tylko z lotniska utrzymywało się około 10 tysięcy mieszkańców Piły, czyli jedna siódma wszystkich obywateli miasta¹². Wojsko płaciło za wyżywienie, wodę, prąd i inne media, płaciło podatek za 500 ha terenu, a rodziny żołnierzy zawodowych zaopatrywały się w sieci sklepów, korzystały z usług miejscowej oświaty i instytucji kulturalnych.

Piła po likwidacji lotniska wojskowego, do której sama w pewnym stopniu się przyczyniła¹³, znacząco ograniczyła perspektywy odbudowania awansu społeczno-ekonomicznego, utraconego w wyniku likwidacji województwa piłskiego. Zapis o zachowaniu „funkcji lotniskowej” obiektu, wymusza podjęcie stosownych działań w tym kierunku, stwarzając szansę na wykorzystanie terenów lotniska w przyszłości jako portu lotniczego lub na uruchomienie działalności gospodarczej w obszarze diagnostyki i remontu sprzętu lotniczego z samolotami włącznie.

¹¹ <http://www.pup.pila.pl/>

¹² Apolinary Wojtyś, Piła mądrzejsza po szkodziu, Polska Zbrojna Nr 14 (273), kwiecień 2002.

¹³ Op. Cit.

3.3. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW POWOJSKOWYCH.

3.3.1. LOTNISKO.

Położenie terenu.

Obszar położony w zachodniej części miasta, na terenie byłego lotniska wojskowego, ograniczony od południa al. Wojska Polskiego, od północy ścianą lasu, od wschodu : w części ul. Fryderyka Chopina, w części granicą przystąpienia do opracowania planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą „rejon lotniska”.

Powierzchnia terenu – ok. 322 ha.

Stan władania:

Skarb Państwa – Agencja Mienia Wojskowego.

Stan infrastruktury technicznej.

Obszar wyposażony w sieci związane z funkcjonowaniem lotniska. Infrastruktura techniczna w pełnym zakresie istnieje w ul. Lotniczej i al. Wojska Polskiego.

Wymagania dotyczące przestrzeni publicznej.

Celem publicznym jest budowa i utrzymanie obiektów części lotniska oraz urządzeń służących do kierowania, kontroli, nadzoru i zabezpieczenia ruchu lotniczego, w tym rejonu podejść do lądowania.

Podstawowe wymagania dotyczące przeznaczenia terenu.

W przyszłych rozwiązaniach planistycznych zakłada się zachowanie lotniczego charakteru istniejącego kompleksu lotniczego.

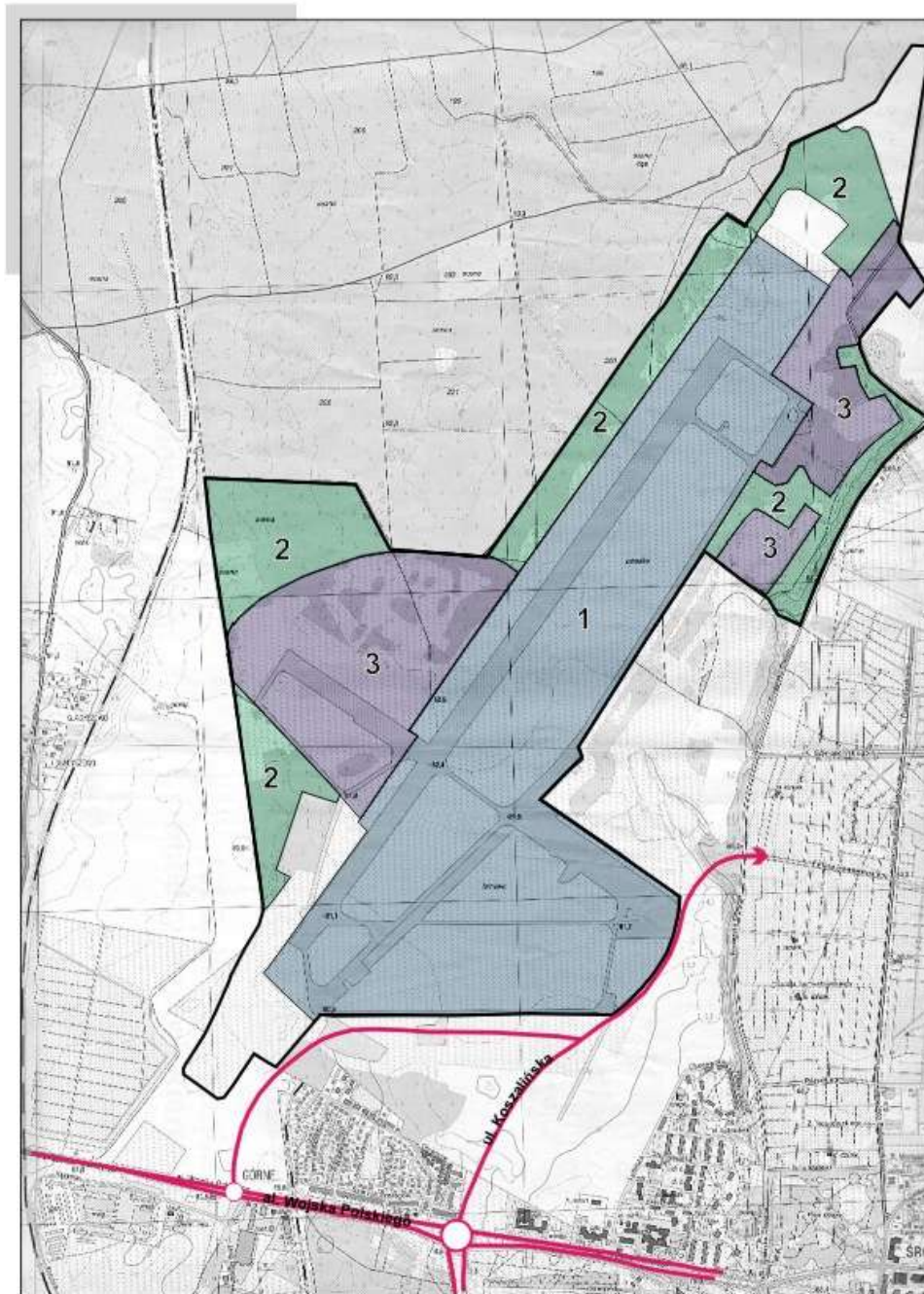
Identyfikacja problemów.

Teren posiada w części mapę zasadniczą dla ewentualnych potrzeb sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Do tego celu mogą być wykorzystane również mapy ewidencyjne. Rozstrzygnięć wymaga kategoria lotniska oraz program inwestycyjny – wymagana lokalizacja terminalu lotniczego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW POWOJSKOWYCH NA TERENIE MIASTA PIŁY

1. lotnisko

skala 1:10 000

obszary o przesądzonej lokalizacji:

1. teren lotniska (umowa zawarta pomiędzy AMW a Sz.L. WLOP)
2. tereny zieleni

obszary wymagające ustalenia sposobu zagospodarowania:

3. tereny o funkcji usługowo-produkcyjnej

3.3.2. REJON LOTNISKA.

Położenie terenu.

Obszar przyległy do terenu byłego lotniska wojskowego, ograniczony ulicami Lotniczą i Fryderyka Chopina.

Powierzchnia terenu – ok. 114,5 ha.

Stan władania:

Mienie Komunalne Miasta Piły	- 15,8509 ha,
Skarb Państwa – Agencja Mienia Wojskowego	- 81,7490 ha,
inne podmioty	
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	- 13,6706 ha,
- Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego	- 1,6664 ha,
- właściciele prywatni	- 1,5631 ha.

Stan infrastruktury technicznej.

Istniejące obiekty po byłym lotnisku wojskowym posiadają podłączenia do sieci infrastruktury technicznej. Nowe tereny do zagospodarowania wyznaczone w planie wymagają uzupełnienia infrastruktury technicznej.

Wymagania dotyczące przestrzeni publicznej.

Do zadań Gminy Piła należy realizacja układu komunikacyjnego w zakresie podstawowym i obsługującym, jako jednego z głównych uwarunkowań uaktywnienia społeczno-gospodarczego rejonu lotniska. Projektowana obwodnica śródmiejska i ulica lokalna zapewnią prawidłową obsługę obszaru objętego rewitalizacją - projekt ma być realizowany środkami gminy i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Kolejnym zadaniem stanowiącym cel publiczny jest realizacja infrastruktury technicznej w zakresie zadań własnych gminy.

Lokalizacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza wypełnia cel publiczny w zakresie państwowego szkolnictwa wyższego na terenie miasta.

Podstawowe wymagania dotyczące przeznaczenia terenu.

Zawarte w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego miasta tereny o przesądzonej lokalizacji obejmują drogi miejskie, w tym odcinek obwodnicy śródmiejskiej od al. Wojska Polskiego do ul. Feliksa Nowowiejskiego, usługi szkolnictwa wyższego - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, istniejące usługi handlu wzdłuż ul. Lotniczej oraz tereny lasów. Pozostałe tereny wymagają ustalenia sposobu zagospodarowania.

Identyfikacja problemów.

Obszar objęty jest opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wymagane jest zachowanie relacji przestrzennych z terenem lotniska, w tym wymogów ochrony lotniska, jak również zniwelowania uciążliwości, dla terenów sąsiednich, wynikających z funkcjonowania lotniska.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW POWOJSKOWYCH NA TERENIE MIASTA PIŁY

2. rejon lotniska

skala 1:20 000

obszary o przesądzonej lokalizacji:

1. Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu
2. rezerwa terenu pod infrastrukturę lotniska
3. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego
4. Topi-Polska (usługi handlu)
5. układ komunikacyjny - obwodnica fródmiejska

obszary wymagające ustalenia sposobu zagospodarowania:

6. projektowane tereny usługowe, usługowo-produkcyjne i mieszkalnictwa zbiorowego
7. układ komunikacyjny - niezbędny do funkcjonowania obszaru rewitalizacji

3.3.3. REJON ULIC PODCHORAŻYCH – BYDGOSKIEJ

Położenie terenu.

Obszar po Wyższej Oficerskiej Szkole Samochodowej w Pile, położony jest w obszarze zurbanizowanym; ograniczony ulicami: Bydgoską, Podchorążych i Kossaka oraz linią kolejową z Piły do Chojnic.

Powierzchnia terenu – ok. 45 ha.

Stan władania:

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile	- 5,6138 ha,
Towarzystwo Salezjańskie Inspektorium Św. Wojciecha w Pile (Szkoła Podstawowa)	- 1,0444 ha,
Mienie Komunalne Miasta Piły	- 19,6714 ha,
w tym	
- Pilskie TBS Sp. z o.o.	- 4,1451 ha,
- MOSiR (władający)	- 9,1300 ha,
- MEC Sp. z o.o.	- 1,5609 ha,
- Archiwum Państwowe (użyczenie)	- 0,6018 ha,
- drogi	- 3,3867 ha,
- inne	- 0,8469 ha,
własność prywatna	- 1,1398 ha,
Skarb Państwa – Agencja Mienia Wojskowego	- 15,7693 ha,
współwłasność (drogi)	- 1,8482 ha.

Stan infrastruktury technicznej.

Teren uzbrojony z podłączeniami do sieci w ulicach Podchorążych i Bydgoskiej. Wyznaczone w planie nowe zagospodarowanie wymaga uzupełnienia infrastruktury technicznej w zakresie:

- infrastruktura wodno – kanalizacyjna : w latach 2005 – 2006 likwidacja ujęcia wody, przebudowa istniejącej sieci na potrzeby rozdziału na właścicieli nieruchomości, z zainstalowaniem systemów pomiarowych na przyłączach,
- sieci ciepłone: w latach 2004 - 2005 budowa sieci przesyłowych, opomiarowanie obiektów, w 2005 roku włączenie sieci ciepłej obszaru w system miejski (KR Kaczorska), likwidacja lokalnej kotłowni.

Wymagania dotyczące przestrzeni publicznej.

Celem publicznym w zakresie państwowego szkolnictwa wyższego jest zlokalizowana na obszarze objętym rewitalizacją Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile. Przestrzenią publiczną są również wydzielone miejskie drogi dojazdowe i parkingi ogólnodostępne. Do zadań własnych gminy należy realizacja dróg i parkingów publicznych, tworzenie warunków do mieszkalnictwa, rozwój usług w sferze sportu, rekreacji i turystyki oraz uzupełnienie istniejącego uzbrojenia technicznego.

Podstawowe wymagania dotyczące przeznaczenia terenu

Występujące przeznaczenia

- tereny o przesądzonej lokalizacji w planie:
 - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile,
 - Szkoła Podstawowa Towarzystwa Salezjańskiego,
 - miejskie tereny sportu i rekreacji - MOSiR,
 - tereny mieszkalnictwa wielorodzinnego – PTBS Sp. z o.o.,
 - Archiwum Państwowe,
 - wyznaczone pasy komunikacji publicznej,

- prywatna przychodnia lekarska,
- usługi handlu – istniejące prywatne zainwestowanie,
- tereny do ustalenia przeznaczeń:
 - zbywane przez Agencję Mienia Wojskowego tereny i obiekty o różnej funkcji,
 - teren lokalnej kotłowni.

Identyfikacja problemów.

W rozwiązaniach planistycznych ważna jest potrzeba zachowania terenów pod rozwój Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, w szczególności obszaru projektowanego parku technologicznego oraz mieszkalnictwa zbiorowego (akademiki). Sporządzono projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, którego uchwalenie uzależnione jest od zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły.

3.3.4.POLIGON – REJON ULIC: BYDGOSKIEJ – WAWELSKIEJ.

Położenie terenu.

Obszar położony na obrzeżu wschodniej części miasta, u wylotu ulic Wawelskiej i Bydgoskiej, w rejonie realizowanego węzła komunikacyjnego dróg krajowych S-10 i S-11. Objęty programem rewitalizacji obszar byłego poligonu wojskowego jest częściowo zalesiony, o urozmaiconej rzeźbie terenu.

Powierzchnia terenu – ok. 76 ha

Stan władania:

Skarb Państwa	- 82,9170 ha,
w tym:	
- Agencja Mienia Wojskowego	- 78,8907 ha,
- droga krajowa	- 4,0263 ha,
Mienie Komunalne Miasta Piły	- 7,9771 ha.

Stan infrastruktury technicznej.

Obszar pozbawiony jest wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Najbliższe sieci infrastrukturalne znajdują się w ulicach Lutyckiej i Wawelskiej.

Wymagania dotyczące przestrzeni publicznej.

Droga krajowa S-11 stanowi cel publiczny realizowany przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad.

Podstawowe wymagania dotyczące przeznaczenia terenu

Przesądzone lokalizacje: przebieg drogi krajowej S-11 oraz wynikający z opracowanej analizy w zakresie handlu dla miasta Piły, wielkopowierzchniowy obiekt handlowy.

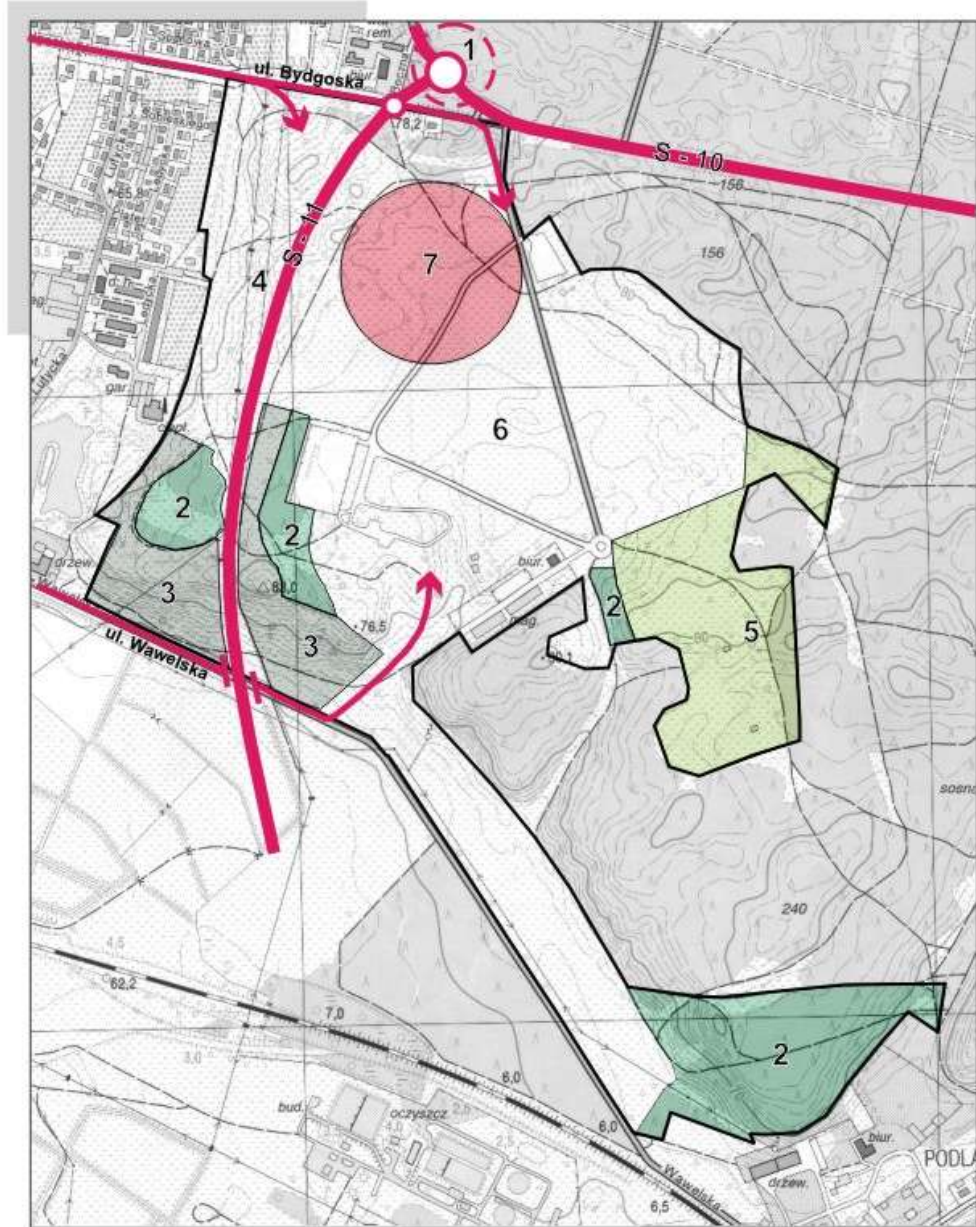
Identyfikacja problemów.

Obszar nie posiada opracowanych map zasadniczych niezbędnych do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Istniejące zainwestowanie w postaci napowietrznych linii wysokiego i średniego napięcia stanowi o wyłączeniu części terenu z zabudowy. Wyłączone z zabudowy pozostaną również tereny o urozmaiconej konfiguracji – nieprzydatne do zabudowy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW POWOJSKOWYCH NA TERENIE MIASTA PIŁY

4. poligon - rejon ulic: Bydgoskiej - Wawelskiej

skala 1:10 000

obszary o przesądzonej lokalizacji:

1. docelowy węzeł dróg ekspresowych
2. tereny istniejącej zieleni
3. tereny wyłączone z zabudowy ze względów fizjograficznych

obszary wymagające ustalenia sposobu zagospodarowania:

4. tereny o znaczących ograniczeniach, mało przydatne
5. tereny, które mogą być zalesione
6. tereny przewidziane pod zabudowę usługową
7. potencjalna lokalizacja wielkopowierzchniowego obiektu handlowego

 dopuszczalna obsługa komunikacyjna

3.3.5. REJON ULIC: ŚNIADECKICH - AL. POWSTAŃCÓW WLKP..

Położenie terenu.

Zalesiony obszar, położony w północno – zachodniej części miasta. Ograniczony: al.Powstańców Wlkp. oraz ulicami Śniedeckich i Henryka Dąbrowskiego. Od strony al.Powstańców Wlkp. zlokalizowane jest „Centrum Strzelectwa” z hotelem, restauracją i zapleczem sportowym, przejęte przez Gminę Piła.

Powierzchnia terenu – ok. 61 ha.

Stan władania:

Mienie Komunalne Miasta Piły	- 22,3764 ha,
Skarb Państwa	- 34,6597 ha,
w tym:	
- Agencja Mienia Wojskowego	- 33,8977 ha,
- Zarząd Powiatu w Pile	- 0,7620 ha,
Lasy Państwowe	- 4,0320 ha.

Stan infrastruktury technicznej.

Istniejące zainwestowanie posiada pełne uzbrojenie techniczne. Poszerzenie zagospodarowania terenu o nowe obiekty wymaga budowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Wymagania dotyczące przestrzeni publicznej.

W przypadku przeznaczenia terenu na cele zabudowy mieszkaniowej wymagana będzie realizacja dróg publicznych dojazdowych oraz infrastruktury technicznej.

Podstawowe wymagania dotyczące przeznaczenia terenu

„Centrum Strzelectwa” wymaga wyznaczenia strefy ochronnej z uwagi na swoje przeznaczenie. Część obszaru obejmuje strefa terenu wyłączonego z zabudowy, wokół kotłowni rejonowej. Pozostały teren, częściowo zadrzewiony, może być przeznaczony na ekstensywną zabudowę budownictwa jednorodziennego.

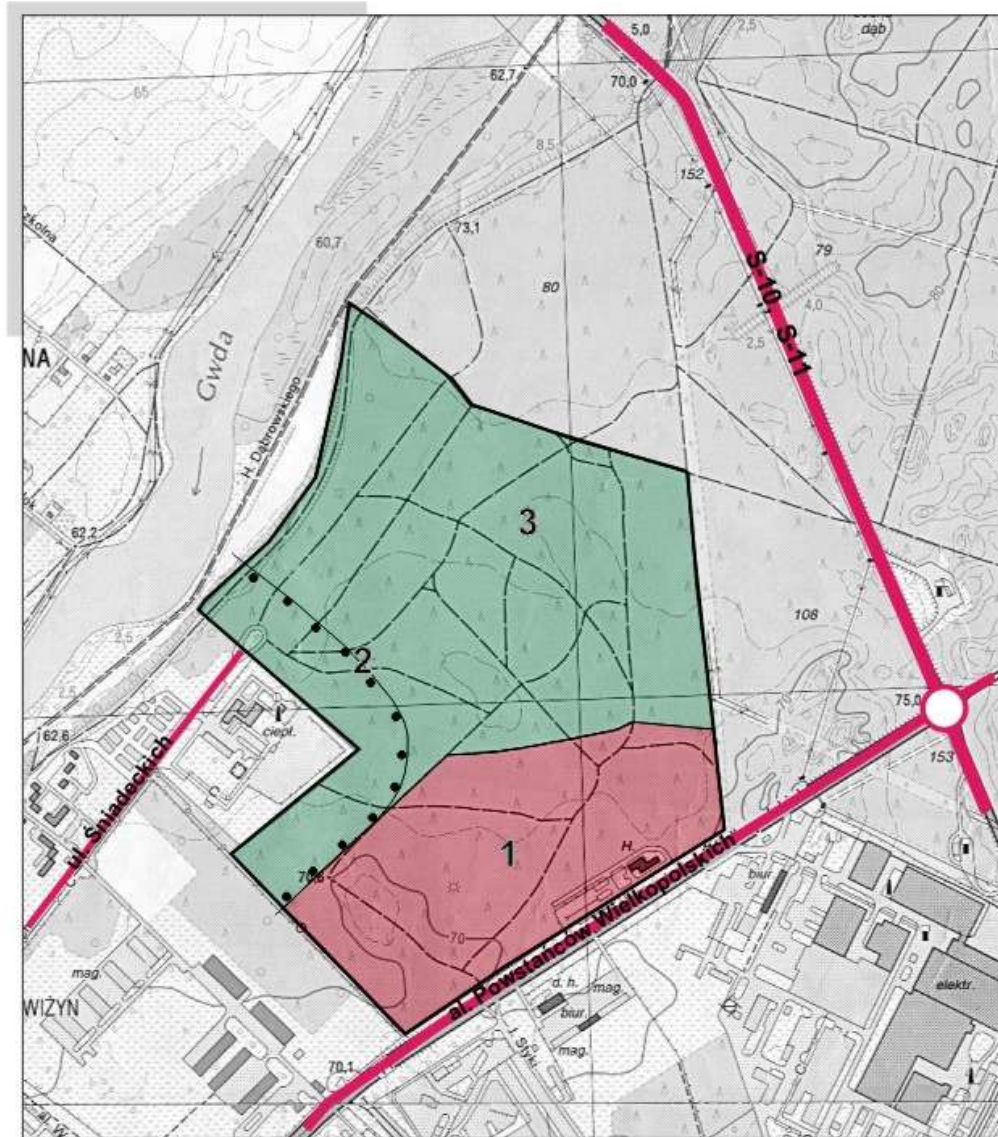
Identyfikacja problemów.

Dla obszaru brak map zasadniczych umożliwiających sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW POWOJSKOWYCH NA TERENIE MIASTA PIŁY

5. rejon ulic: Śniadeckich - al. Powstańców Wlkp.

skala 1:10 000

obszary o przesądzonej lokalizacji:

1. Centrum strzelectwa
2. strefa ochrony sanitarnej od kółtowni

obszary wymagające ustalenia sposobu zagospodarowania:

3. istniejąca zieleni - potencjalne tereny mieszkaniowe

MOCNE STRONY

- Istniejąca infrastruktura na lotnisku i w jego otoczeniu oraz w rejonie ulic Podchorążych – Bydgoskiej.
- Duże kompleksy terenów umożliwiające lokowanie znaczących dla miasta inwestycji.
- Możliwość zachowania i kontynuacji części funkcji obszarów powojсковych : funkcja lotniskowa, usługi turystyki, sportu i rekreacji.
- Planowana budowa obwodnicy śródmiejskiej.
- Umieszczenie części terenów poza centrum miasta sprzyjające ich wielokierunkowemu zagospodarowaniu.
- Możliwość stosunkowo łatwej adaptacji i przystosowania obiektów powojсковych do pełnienia nowych funkcji.
- Różnorodność obszarów umożliwiająca tworzenie szerokiego wachlarza przeznaczeń.

SŁABE STRONY

- Brak infrastruktury w rejonie ul. Śniadeckich, ulic Bydgoskiej – Wawelskiej.
- Słabe skomunikowanie obszarów powojсковych.
- Brak planów zagospodarowania przestrzennego, w części brak map zasadniczych.
- Część terenów ze względu na istniejącą konfigurację i strefy ochronne jest nieprzydatna pod zabudowę.

SZANSE

- Możliwość uzyskania dofinansowania projektów rewitalizacji środkami z UE.
- Wzrost konkurencyjności miasta.
- Otworzenie się nowych terenów pod inwestycje – rozwój gospodarczy miasta.
- Duże zainteresowanie inwestorów obszarami powojсковymi.
- Lokowanie nowych inwestycji w mieście.
- Powstanie nowych miejsc pracy – poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy.
- Rozwój szkolnictwa wyższego.
- Budowa terminalu lotniczego – rozwój komunikacji powietrznej.
- Poprawa spójności struktury przestrzennej, społecznej i ekonomicznej miasta.
- Poprawa warunków zamieszkania – rozgęszczenie mieszkań, wzrost samodzielności zamieszkania i mobilności ludności.
- Możliwość wzrostu demograficznego miasta.
- Wzrost dochodów podatkowych gminy z tytułu gospodarczego zagospodarowania terenów powojсковych.

ZAGROŻENIA

- Wycofanie się inwestorów z planowanych inwestycji.
- Zmiana zasad współfinansowania inwestycji środkami unijnymi.
- Degradacja terenów i obiektów nie zagospodarowanych.
- Opóźnienia w realizacji gminnych inwestycji infrastrukturalnych.
- Pojawienie się „czarnych dziur” na terenach powojсковych w skutek ich nie zagospodarowania.
- Wystąpienie bariery kapitałowej w procesach inwestycyjnych.

4. POWIĄZANIA ZE STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI ROZWOJU REGIONU I GMINY.

Przeanalizowano z pozytywnym wynikiem powiązania programu rewitalizacji z celami, priorytetami i działaniami regionalnych i lokalnych dokumentów programowych :

- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego (Uchwała Nr VI/386/2000 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 10 lipca 2000 roku),
- Wojewódzki Program Operacyjny na 2004 rok (Uchwała Nr XXI/305/04 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2004 roku),
- Strategia Rozwoju Powiatu Pilskiego (Uchwała Nr XXXI/253/2001 Rady Powiatu Pilskiego z dnia 29 stycznia 2001 roku),
 - Strategia Rozwoju Miasta Piła 2000+ (Uchwała Nr XLVIII/493/98 Rady Miejskiej w Pile z dnia 27 stycznia 1998 roku),
- Strategia rozwoju miasta Piły na lata 2005 – 2015 – projekt dokumentu, przewidywane uchwalenie we wrześniu 2004 roku,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły (Uchwała Nr XXV/231/96 Rady Miejskiej w Pile z dnia 23 kwietnia 1996 roku).

4.1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Zapisy programu służą realizacji generalnych celów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego oraz celów szczegółowych.

Cel 1. Zapewnienie mieszkańcom warunków do podwyższania poziomu życia

- Cel 1.1. Praca : stworzenie warunków do trwałego i efektywnego generowania miejsc pracy dających ludziom szansę na spożytkowanie swoich talentów i umiejętności;
- Cel 1.2. Byt materialny: zapewnienie warunków do satysfakcjonującego bytu materialnego, w tym wyżywienia, mieszkania, przebywania w zdrowym środowisku, lecznictwa i wypoczynku; uzyskanie wysokiego poziomu obsługi mieszkańców (gospodarstw domowych) w zakresie usług publicznych oraz dobrej dostępności przestrzennej w tym zakresie;
- Cel 1.3. Rozwój duchowy: zapewnienie rozwoju duchowego, w tym kształcenia, kultury, podróży, dostępu do informacji, różnych form aktywności społecznej;
- Cel 1.4. Bezpieczeństwo: zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i perspektyw na przyszłość, zabezpieczenie dorobku życia; tworzenie klimatu do samoorganizacji społecznej;

Cel 2. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki w stosunku do innych regionów Europy

- Cel 2.1. Unowocześnienie struktury gospodarki: konsekwentna restrukturyzacja gospodarki w kierunku zwiększania udziału przemysłów nowoczesnych technologii, a także specjalistycznych usług komunikacyjnych, handlowych, naukowych i kulturalnych;
- Cel 2.2. Wzrost efektywności gospodarki: poprawa transferu technologii ; wzrost konkurencyjności gospodarki;
- Cel 2.3. Trwałość i harmonia rozwoju : generowanie rozwoju w oparciu o oszczędne, racjonalne wykorzystanie posiadanych zasobów i walorów;

Cel 3. Wzrost wewnętrznej integracji i istotna poprawa jakości przestrzeni

- Cel 3.1. Właściwa struktura przestrzenna : harmonijny rozwój sieci osadniczej; przygotowanie głównych ośrodków miejskich do pełnienia funkcji biegunów rozwoju; prowadzenie przyjaznej dla środowiska polityki inwestycyjnej i zagospodarowania przestrzennego; przebudowa, a w znacznej części budowa nowego zaplecza infrastrukturalnego;

-
-
-

Cel 4.

–

–

–

–

–

- Dostosowanie potencjału, struktury i organizacji województwa do wyzwań XXI w. i wymagań jednoczącej się Europy.

4.2. WOJEWÓDZKI PROGRAM OPERACYJNY NA 2004 ROK

Celem generalnym Wojewódzkiego programu operacyjnego jest:
„Tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności województwa poprzez poprawę jakości jego przestrzeni, poprawę i wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich oraz gospodarki, a także wzrost spójności wewnętrznej i zmniejszenie różnic rozwojowych.”

Wyprowadzono z niego trzy cele szczegółowe

- poprawa jakości i zagospodarowania przestrzeni,
- wzrost potencjału i konkurencyjności gospodarki,
- rozwój zasobów ludzkich i zaspokojenie potrzeb społecznych.

Kierunki działań dla realizacji celów szczegółowych wyrażają priorytety Wojewódzkiego programu operacyjnego.

Priorytet 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionu

Priorytet 2. Rozwój i restrukturyzacja bazy ekonomicznej regionu.

Priorytet 3. Rozwój zasobów ludzkich.

Priorytet 4. Rozwój lokalny.

Zagadnienia rewitalizacji obszarów powojсковych zawarto w priorytetach 2 i 4, poprzez działania w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Działania w priorytecie 1 mają charakter regionalny, a w priorytecie 4 charakter lokalny, komplementarny w stosunku do pozostałych priorytetów.

4.3. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA „PIŁA 2000+”

Opracowanie Lokalnego programu rewitalizacji oraz podjęcie przez gminę i inne podmioty działań rewitalizacyjnych na obszarach powojсковych służą realizacji wizji rozwoju miasta

„ Gmina Piła dążyć będzie do funkcjonowania organizmu miejskiego zapewniającego mieszkańcom bezpieczeństwo, poprawę warunków życia, dostępność do podstawowych usług komunalnych, oświaty, kultury, ochrony zdrowia oraz pozwalającego rozwijać miasto jako centrum usług o znaczeniu ponadlokalnym. Działania podejmowane będą z zachowaniem szczególnego poszanowania przestrzeni w sferach:

- gospodarczej
- społecznej

- ekologicznej.”

Rewitalizacja terenów powojaskowych przyczyni się do osiągnięciu głównych celów rozwoju miasta Piły oraz większości zawartych w nich celów pośrednich.

CELE GOSPODARCZE

Cel główny: Tworzenie warunków intensywnego rozwoju gospodarczego.

Cele pośrednie:

1. Poprawa warunków mieszkaniowych.
2. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej.
3. Modernizacja i usprawnienie układu komunikacyjnego.
4. Wypracowanie strategii planowania przestrzennego z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych.
5. Tworzenie warunków rozwoju małego i średniego biznesu.

CELE SPOŁECZNE

Cel główny: Tworzenie warunków do zabezpieczenia potrzeb mieszkańców.

Cele pośrednie :

1. Tworzenie warunków sprzyjających tworzeniu nowych miejsc pracy.
2. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego.
3. Zwiększenie wykorzystania obiektów sportowych dla upowszechniania sportu masowego.
4. Tworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania oświaty.
5. Tworzenie warunków dla rozwoju kultury powszechnej.
6. Promocja walorów rekreacyjnych i turystycznych oraz tworzenie warunków ich rozwoju.

CELE EKOLOGICZNE

Cel główny: Poprawa środowiska naturalnego - rozwiązanie problemów ekologicznych miasta.

Cele pośrednie :

1. Podjęcie działań w zakresie doprowadzenia stanu środowiska do standardów europejskich.
2. Wspieranie przedsięwzięć inwestycyjnych o technologiach proekologicznych.

4.4. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA PIŁY NA LATA 2005 - 2015

W końcowej fazie opracowania i konsultacji społecznych jest Strategia rozwoju miasta na lata 2005 – 2015. Poniżej przedstawiono projektowane zapisy strategii, której horyzont czasowy zawiera lata realizacji ujętych w programie rewitalizacji projektów.

„Cel strategiczny rozwoju miasta został sformułowany następująco:

- Umocnienie pozycji miasta jako subregionalnego centrum gospodarczego, edukacyjnego i kulturalnego poprzez wykorzystanie dostępnych instrumentów prawnych, organizacyjnych i finansowych.
- Wykorzystanie dostępnych terenów miasta przeznaczonych pod rozwój poprzez właściwe ich zagospodarowanie i przeprowadzenie rewitalizacji obszarów powojaskowych i przemysłowych oraz centrum.
- Zapewnienie mieszkańcom warunków do życia na możliwie jak najwyższym poziomie.

Zapisy programu rewitalizacji wpisują się w cel strategiczny rozwoju miasta oraz w cele szczegółowe i operacyjne z niego wynikające, w obszarach:

- przestrzeń (zagospodarowanie przestrzenne, ochrona środowiska, infrastruktura techniczna, mieszkalnictwo),
- społeczność (organizacje pozarządowe, edukacja, pomoc społeczna, bezpieczeństwo),
- praca i przedsiębiorczość (rynek pracy, problematyka związana z bezrobociem, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości),
- turystyka, kultura i sport.

Wdrożenie Programu przyczyni się do realizacji wymienionych niżej celów szczegółowych i operacyjnych Strategii rozwoju miasta.

Cele szczegółowe

- Obszar przestrzeń:
 - poprawa ładu przestrzennego miasta prowadząca do właściwego rozwoju wszystkich sfer funkcjonowania miasta Piły,
 - poprawa stanu środowiska oraz świadomości mieszkańców dotyczącej ochrony walorów przyrodniczych miasta,
 - poprawa stanu technicznego i optymalizacja dostępności do infrastruktury technicznej oraz poprawa systemu komunikacyjnego miasta.
- Obszar społeczność:
 - zapewnienie mieszkańcom miasta najlepszych warunków do rozwoju poprzez doskonalenie gminnej bazy oświatowej,
 - zapewnienie mieszkańcom miasta poczucia bezpieczeństwa.
- Obszar praca i przedsiębiorczość:
 - dynamiczny rozwój rynku pracy ukierunkowany na potrzeby regionalnej gospodarki,
 - uczynienie z Piły najatrakcyjniejszego miejsca dla prowadzenia działalności gospodarczej – szczególnie w północnej Wielkopolsce - poprzez wykorzystanie wszystkich instrumentów z zasobów będących w dyspozycji samorządu gminnego m.in. poprzez realizację programu wspierania przedsiębiorczości.
- Obszar turystyka, kultura i sport:
 - uczynienie z Piły subregionalnego centrum turystycznego, kulturalnego i sportowego.

Cele operacyjne

- Obszar przestrzeń:
 - Cel 1.2. Przygotowanie atrakcyjnych ofert terenów inwestycyjnych dla szeroko pojętej aktywności gospodarczej
 - „Przygotowanie formalnoprawne, uzbrojenie i promocja ofertowych terenów inwestycyjnych dla działalności gospodarczych (w tym przemysłu, transportu i magazynowania, handlu i napraw oraz innych usług o orientacji lokalizacyjnej nieśródmiejskiej) w rejonie ul. Wawelskiej, na Motylewie i terenów powojaskowych.”
 - Cel 1.13. Wspieranie prac remontowych (termomodernizacji) własnych zasobów komunalnych oraz pobudzenie właścicieli do prowadzenia remontów budynków zgodnie z polityką przestrzenną miasta
 - „Wykorzystanie instytucjonalnego systemu wsparcia dla przedsięwzięć prac remontowych polegających na termomodernizacji obiektów oraz rewitalizacji obszarów miejskich, w tym powojaskowych, przemysłowych i centrum.”
 - Cel 1.14. Poprawa warunków mieszkaniowych uboższych i średniozamożnych gospodarstw domowych
 - „Realizacja budownictwa mieszkaniowego czynszowego, wspieranie rozwoju TBS i innych podmiotów realizujących budownictwo społeczne.”
- Obszar społeczność:
 - Cel 2.2. Poprawa infrastruktury edukacyjnej w Pile
 - „Modernizacja budynków szkolnych i przedszkolnych, w tym obiektów sportowych oraz wyposażanie szkół w pomoce naukowe.”
 - Cel 2.5. Kontynuacja i rozwój programów związanych z poprawą bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta współtworzonych przez Urząd Miejski, Komendę Powiatową Policji i Straż Miejską

„Kontynuowanie oraz praktyczne udoskonalanie zadań podejmowanych przez Urząd Miasta Piły, Komendę Powiatową Policji oraz Straż Miejską w ramach programu „Bezpieczne miasto” zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w 1995 r. oraz opracowanie w ramach współpracy tych jednostek programu typu „Bezpieczne miasto” na lata 2006-2015.”

- Obszar praca i przedsiębiorczość:
 - Cel 3.5. Utworzenie w Pile parku naukowo-technologicznego
„Utworzenie w Pile, przy wykorzystaniu terenów powojkowych oraz przy współpracy z lokalnymi uczelniami wyższymi” „parku naukowo-technologicznego o profilu związanym z przemysłem elektroniczno-informatycznym i mechanicznym.”
- Obszar turystyka, kultura i sport:
 - Cel 4.1. Poprawa stanu i dostępności infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
„Kontynuacja podjętych i realizacja nowych inwestycji w zakresie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.”
 - Cel 4.3. Wsparcie inwestycyjne rozwoju infrastruktury sportowej
„Włączenie się gminy Piła w inwestycje związane z tworzeniem obiektów i boisk sportowych oraz innych obiektów sportowo-rekreacyjnych.”
 - Cel 4.4. Poprawa stanu i dostępności infrastruktury kulturalnej
„Wsparcie inwestycji w infrastrukturę kulturalną.”

4.5. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły uchwalone zostało uchwałą Nr XXV/231/96 Rady Miejskiej w Pile z dnia 23 kwietnia 1996 r. Wszystkie tereny użytkownika specjalnego, z wyłączeniem lotniska, ujęte zostały w studium jako obszary zamknięte w strefie przeznaczonej pod zabudowę. W polityce przestrzennej przyjęto, że wszystkie tereny zabudowane stanowią potencjalne tereny przekształceń przestrzennych.

Teren lotniska został ujęty w studium jako potencjalny kierunek rozwoju miasta.

Powyższe zostało zdefiniowane następująco:

„Ze względu na istniejące przeznaczenie i zainwestowanie, teren lotniska, bez względu na funkcję, jest terenem przeznaczonym pod zabudowę. Predyspozycje tego terenu pod zabudowę wykazane zostały w opracowaniu przyrodniczego modelu struktury przestrzennej miasta. Teren lotniska znajduje się poza wielkoprzestrzennym obszarem przyrodniczym, w zasięgu koncentrycznej zabudowy miasta. Występująca uciążliwość lotniska oraz bezwzględna potrzeba eliminacji hałasu wymaga wyznaczenia tego terenu, jako obszaru przekształceń przestrzennych.

Przekształcenia winny być prowadzone pod kątem:

- zmiany funkcji obszaru;
- zmiany właściciela dla części obszaru, w tym terenów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę;
- zachowania zasobów materialnych Wojska Polskiego oraz przeznaczenia ich na nieuciążliwe funkcje produkcyjno-usługowe, co pozwoli na utrzymanie miejsc pracy dla wyspecjalizowanej kadry technicznej.

Przekształcenia terenu lotniska mogą być rozważane w kontekście przyjęcia tego obszaru jako potencjalnego kierunku rozwoju przestrzennego miasta.”

Prezydent Miasta Piły dokonał, zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz występujących uwarunkowań w rozwoju miasta, jak również formalnej oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły. Wyniki oceny Rada Miasta Piły przyjęła uchwałą Nr XIX/232/04 z dnia 30 marca 2004 r., stwierdzając brak aktualności studium w części.

Podstawowymi uwarunkowaniami, które stanowią o potrzebie zmodyfikowania celów strategicznych rozwoju miasta, jak również kierunków jego rozwoju przestrzennego są:

- likwidacja garnizonu wojskowego,
- likwidacja lotniska wojskowego,
- ustalony przebieg drogi ekspresowej S-11.

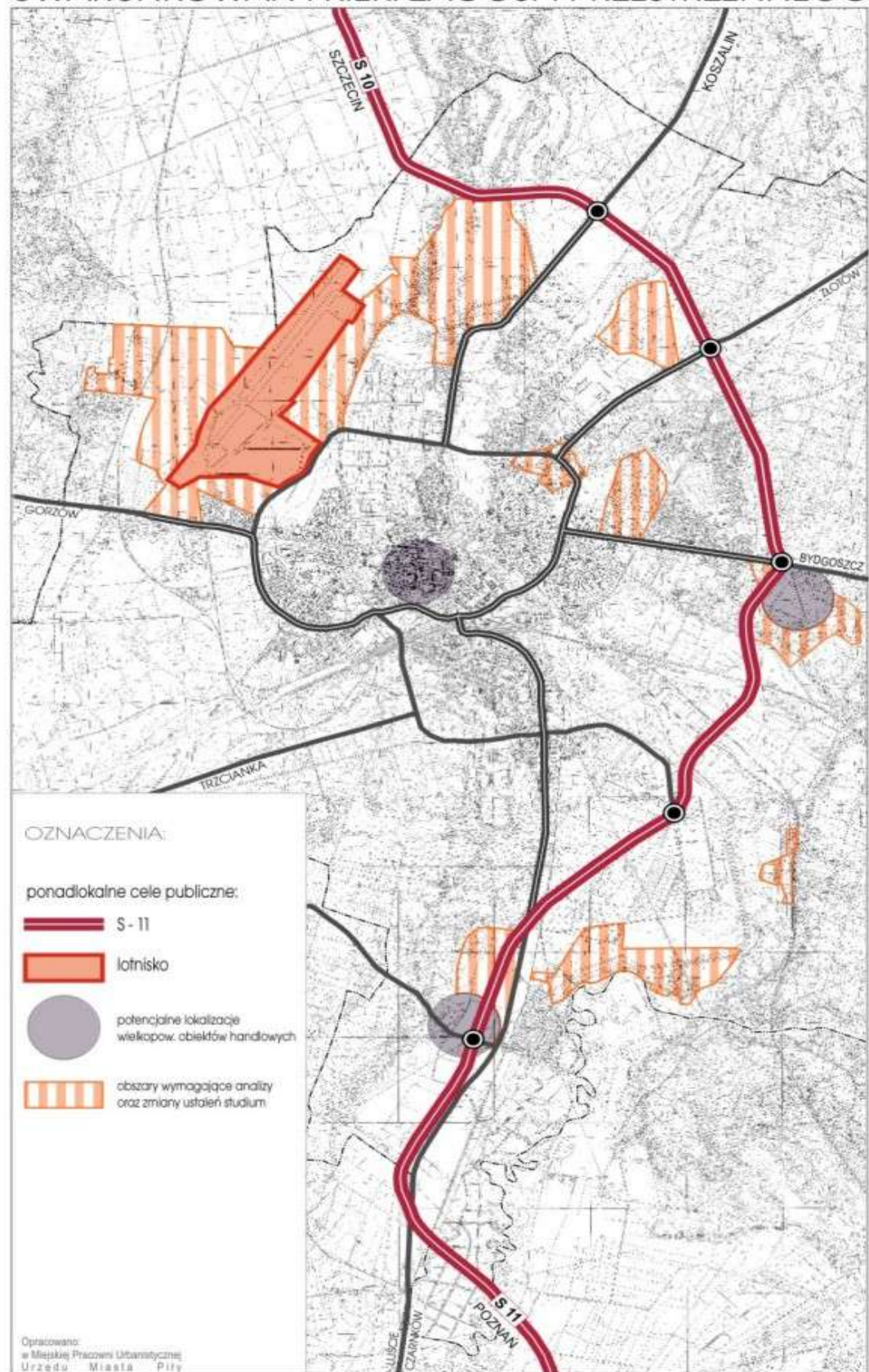
W wyniku dokonanej oceny aktualności stwierdzono, że zmiana uwarunkowań rozwojowych miasta powoduje konieczność zmiany struktury funkcjonalno-przestrzennej, w tym rozmieszczenia mieszkalnictwa, usług oraz układu komunikacyjnego.

W związku ze zmianą ponadlokalnych celów publicznych wymagane jest uwzględnienie w strukturze miasta potencjalnej możliwości lokalizacji lotniska cywilnego oraz przebiegu drogi ekspresowej S-11.

Wynik oceny aktualności studium, z wyodrębnieniem obszarów problemowych ilustruje załącznik graficzny.

MIASTO PIŁA

WYNIK OCENY AKTUALNOŚCI STUDYUM UWARUNKOWAŃ I KIER. ZAGOSP. PRZESTRZENNEGO

4.6. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Dla obszaru miasta prowadzone są w sposób ciągły prace planistyczne oraz analizy i studia umożliwiające prowadzenie polityki przestrzennej poprzez wieloletni program opracowań planistycznych dla miasta Piły.

W 2002 r. wykonana była analiza możliwości przekształceń terenów Wojska Polskiego na obszarze miasta Piły, jako materiał wejściowy do dalszych działań planistycznych. W analizie wyodrębniono siedem terenów, z których część objęta została Lokalnym programem rewitalizacji obszarów powojkowych na terenie miasta Piły.

4.6.1. REJON LOTNISKA.

Wyodrębniony teren obejmuje:

- zainwestowany obszar budowli związanych z funkcją lotniska, niezabudowany budynkami (teren nr 1),
- tereny zabudowane budynkami o różnym przeznaczeniu, zlokalizowane w strefie stykowej z zurbanizowanymi terenami miejskimi. Dla części terenu podjęta została uchwała Rady Miasta Piły w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (teren nr 2),
- tereny leśne – przekazane Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych.

4.6.2. REJON AL. POWSTAŃCÓW WLKP. – KOSSAKA – BYDGOSKIEJ.

Dla wszystkich terenów powojkowych przystąpiono do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podjęto trzy uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Nr XIII/160/03 z dnia 28 października 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Bydgoskiej – Kusocińskiego,
- Nr XX/243/04 z dnia 27 kwietnia 2004 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: al. Powstańców Wlkp. – Łącznej,
- Nr XXII/ /04 z dnia 29 czerwca 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic: Kusocińskiego – Podchorążych.

W trybie uzgodnień znajduje się projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Piły w rejonie al. Powstańców Wlkp. oraz ulic: Kossaka i Głuchowskiej (zmiana obowiązującego planu).

4.6.3. TEREN BYŁEGO CENTRUM SZKOLENIA SŁUŻB CZOŁGOWO - SAMOCHODOWYCH.

Teren intensywnie zabudowany podlegający procesowi zmiany stosunków własnościowych.

Na podstawie opracowanej koncepcji przestrzennej wyodrębnione zostały tereny dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych jak również tereny pod przyszłe zainwestowanie.

Na podstawie uchwały Rady Miasta Piły w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Podchorążych – Bydgoskiej (teren nr 3) opracowana została koncepcja ustaleń planu, który sporządzony będzie w powiązaniu z programem rewitalizacji. Uchwalenie planu może nastąpić po zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Piły.

4.6.4. TERENY NIEZABUDOWANE

Tereny niezabudowane obejmujące:

- poligon, położony przy ul. Bydgoskiej i drodze krajowej S-10 (teren nr 4),
- strzelnica, położona w obszarze leśnym przy drodze krajowej S-10,
- Centrum Strzelectwa oraz obszar niezabudowany przy ul. Śniadeckich (teren nr 5).

Tereny nr 4 i 5 objęte są programem rewitalizacji. Podjęcie prac planistycznych nie może być prowadzone ze względu na brak mapy zasadniczej. Sporządzenie mapy, zgodnie z zawartym porozumieniem, należy do Agencji Mienia Wojskowego.

5. ZAGADNIENIA REWITALIZACJI STRUKTURY PRZESTRZENNEJ MIASTA.

Zagadnienia rewitalizacji obszarów powojсковych w mieście nie mogą odnosić się tylko do obszaru rewitalizowanego, a problem rewitalizacji obejmuje również skutki, które wynikają z umieszczenia w strukturze miasta nowych funkcji. Tereny zamknięte często nie miały związku z funkcjami miejskimi, w szczególności dotyczy to terenu lotniska i terenu poligonu przy ul. Bydgoskiej. Tereny powojсковe, w strukturze funkcjonalnej miasta, charakteryzują się odrębnymi uwarunkowaniami w zakresie powiązań z obszarami zurbanizowanymi. Najważniejszym zagadnieniem są powiązania komunikacyjne z podstawowym układem ulicznym miasta.

Lotnisko (teren nr 1) oraz rejon lotniska (teren nr 2) obsługiwane są przez obwodnicę śródmiejską – odcinek łączący al. Wojska Polskiego z al. Niepodległości, co zapewnia prawidłowe funkcjonowanie w obszarze podstawowego układu komunikacyjnego miasta. W zakresie układu obsługującego wymagana będzie realizacja ulicy lokalnej łączącej al. Wojska Polskiego z obwodnicą śródmiejską.

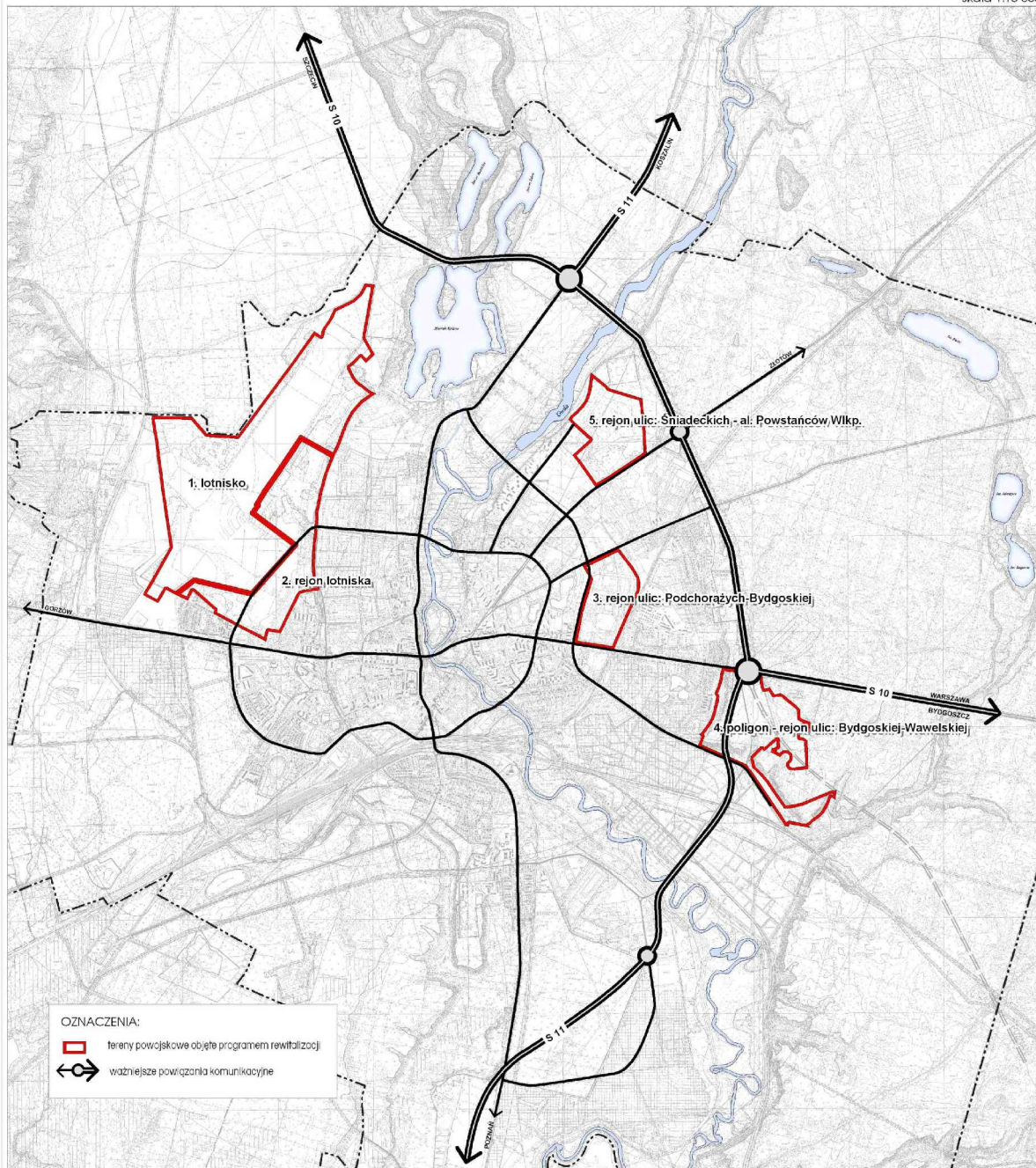
Przez teren byłego poligonu (teren nr 4) przebiega droga krajowa, zgodnie z klasyfikacją droga ekspresowa S-11, która nie pełni funkcji obsługi terenów miejskich, a zatem włączenie terenów po byłym poligonie w strukturę miejską powoduje konieczność rozwiązania układu ulic lokalnych obsługujących, w powiązaniu z ulicą główną (ul. Bydgoska) i ulicą zbiorczą (ul. Wawelska).

Największe zmiany przestrzenne oraz funkcjonalne układu komunikacyjnego wywołują przekształcenia byłego Centrum Szkolenia Służb Czołgowo – Samochodowych przy ul. Podchorążych (teren nr 3). Brak możliwości wyznaczenia ulicy lokalnej zapewniającej obsługę rewitalizowanego obszaru skutkuje obciążeniem dla ulicy zbiorczej (ul. Podchorążych), która zapewnia powiązania z układem ulic głównych. Dla prawidłowej obsługi komunikacyjnej obszaru - program rewitalizacji musi uwzględniać modernizację, w tym część przebiegu nowej ulicy, dla ulicy zbiorczej łączącej ul. Bydgoską z al. Powstańców Wielkopolskich, ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji zbiorowej.

Teren nr 5 w rejonie al. Powstańców Wielkopolskich (Centrum Strzelectwa) oraz ul. Śniadeckich (obszar niezabudowany) spowoduje dodatkowe obciążenie ul. Śniadeckich, w tym rozwiązania komunikacji zbiorowej. Przeznaczenie terenu musi być związane z funkcjami generującymi nieznanymi ruch samochodowy.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARÓW POWOJSKOWYCH NA TERENIE MIASTA PIŁY OBSZARY OBJĘTE REWITALIZACJĄ

skala 1:10 000

6. PROJEKTY NA TERENACH OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ.

Projekty rewitalizacji obszarów powojkowych wskazują zmiany funkcji terenów i obiektów, zaadaptowanie ich do potrzeb gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, kulturowych, turystycznych lub mieszkalnych.

6.1. LOTNISKO.

SPORT I TURYSTYKA	
Projekt 1.1.	
Adaptacja obiektów powojkowych na cele szkoleniowe i dydaktyczno – wychowawcze	
Projektodawca	Związek Polskich Spadochroniarzy VIII Oddział w Poznaniu
Lata realizacji	2004-2006
Nakłady finansowe w tys. zł	300,0
Przedmiot projektu	Przedmiotem projektu jest adaptacja 2 obiektów powojkowych na cele dydaktyczno – wychowawcze, z bazą noclegową (50 miejsc noclegowych). Zakres projektu obejmuje remont obiektów z modernizacją urządzeń infrastruktury technicznej, w tym modernizację kotłowni oraz zagospodarowanie terenu wokół budynków. Obiekty będą wykorzystywane przy współpracy z ZHP dla pracy szkoleniowo – wychowawczej z młodzieżą, jako ośrodek do walki z patologiami społecznymi, miejsce rozwijania zainteresowań turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych.
Projekt 1.2.	
Adaptacja hangarów powojkowych na cele szkoleniowe i dydaktyczno – wychowawcze	
Projektodawca	Związek Polskich Spadochroniarzy VIII Oddział w Poznaniu
Lata realizacji	2007-2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Projekt jest kontynuacją działań planowanych przez Związek na lata 2004-2006. Obejmuje konserwację i adaptację 6 hangarów, budowę dróg dojazdowych, przebudowę sieci wodno – kanalizacyjnej z podłączeniem do sieci miejskiej, zagospodarowanie terenu wokół hangarów i naprawę ogrodzenia. Realizacja projektu stworzy bazę materialną spełniającą wymagania techniczne i sanitarne oraz wymagania stawiane przed ośrodkami dydaktyczno – wychowawczymi umożliwiając prowadzenie w pełnym zakresie działań statutowych Związku. Adaptowane obiekty będą miejscem zajęć prowadzonych wspólnie z ZHP z młodzieżą z Piły i regionu, zwiększając ofertę rozwijania nowych zainteresowań kierowaną do młodego pokolenia.

Projekt 1.3.	
Uruchomienie lotniska Aeroklubu Ziemi Pilskiej.	
Projektodawca	Aeroklub Ziemi Pilskiej
Lata realizacji	2007-2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-

Przedmiot projektu	Projekt zakłada uruchomienie w części byłego lotniska wojskowego lotniska na potrzeby działalności Aeroklubu, z zapleczem socjalno – technicznym, remont i adaptację obiektu „domku pilota” na potrzeby AZP. Przewiduje się wykorzystanie lotniska dla organizacji przelotów dla firm i osób prywatnych, przeglądów i naprawy małych samolotów, organizacji obozów szkoleniowych kadry lotniczej o zasięgu międzynarodowym, jako miejsce zawodów sportowych krajowych i międzynarodowych. Udostępnienie lotniska i sprzętu latającego AZP dla lotów widokowych i krajoznawczych podniesie walory turystyczne miasta i subregionu pilskiego. Realizacja Projektu przyczyni się do zwiększenia oferty usług komunikacyjnych w regionie i utworzenia nowych miejsc pracy.
--------------------	--

6.2. REJON LOTNISKA.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
Projekt 2.1.	
Adaptacja infrastruktury wodno – kanalizacyjnej	
Projektodawcy	Miejskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2005-2006
Nakłady finansowe w tys. zł	70,0
Przedmiot projektu	Przystosowanie istniejącej sieci wodociągowo – kanalizacyjnej do potrzeb nowych nabywców terenów – m.in. przyłącza, opomiarowanie. Włączenie infrastruktury w miejską sieć wodociągowo – kanalizacyjną.
Projekt 2.2.	
Budowa sieci wodno – kanalizacyjnej	
Projektodawcy	Miejskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2007 – 2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Rozbudowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej na obszarze. Zakres prac zostanie określony po opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego oraz analizie potrzeb.
Projekt 2.3.	
Budowa sieci i węzłów centralnego ogrzewania	
Projektodawca	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2005-2006
Nakłady finansowe w tys. zł	180,0
Przedmiot projektu	Realizacja sieci c.o. wysokich parametrów od kotłowni przy ul. Matwiejewa oraz wymiennikowych węzłów dwufunkcyjnych centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.

Projekt 2.4.	
Budowa sieci i węzłów centralnego ogrzewania	
Projektodawca	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2007 – 2013

Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Likwidacja lokalnej kotłowni i włączenie sieci w system miejski. Rozbudowa sieci ciepłych. Zakres prac zostanie określony po opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego, uzależniony jest od zgłoszonych potrzeb przyszłych użytkowników.
INFRASTRUKTURA DROGOWA	
Projekt 2.5.	
Budowa obwodnicy śródmiejskiej na odcinku Al. Powstańców Wlkp. - Al. Wojska Polskiego	
Projektodawca	Gmina Piła
Lata realizacji	2004 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	59 212,4
Przedmiot projektu	<p>Budowa obwodnicy śródmiejskiej miasta Piły na odcinku Al. Powstańców Wlkp. – Al. Wojska Polskiego o długości 4 km, z trzema obiektami inżynierskimi. Obwodnica została zaprojektowana z pełną infrastrukturą drogową m.in. kanalizacją deszczową, oświetleniem, chodnikami, ścieżkami rowerowymi, zatokami autobusowymi. Wzdłuż obwodnicy wybudowana zostanie kanalizacja teletechniczna, stanowiąca element projektowanej miejskiej sieci szerokopasmowej. Przewidywane efekty realizacji inwestycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skomunikowanie i aktywizacja obszarów inwestycyjnych i powojaskowych, - odciążenie komunikacyjne centrum miasta, - poprawa warunków komunikacyjnych i środowiskowych, - wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i pobudzenie rozwoju gospodarczego miasta, - ułatwienie dostępu do dróg krajowych i wojewódzkich, - skrócenie czasu i kosztu przejazdu między dzielnicami miasta, - zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, - tworzenie społeczeństwa informacyjnego, - wzrost jakości życia mieszkańców.
Projekt 2.6.	
Budowa dróg	
Projektodawca	Gmina Piła
Lata realizacji	2007 – 2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Budowa dróg, chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych i parkingów na rewitalizowanym obszarze w celu zapewnienia właściwej komunikacji wewnątrz obszaru i połączeń z drogami publicznymi. Zakres prac zostanie określony po opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego.

SZKOLNICTWO WYŻSZE	
Projekt 2.7. Budowa budynku naukowo – dydaktycznego UAM z biblioteką	
Projektodawca	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Lata realizacji	2005 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	20 000
Przedmiot projektu	Głównymi elementami zamierzenia są prace projektowe i realizacyjne w zakresie budowy budynku naukowo – dydaktycznego z biblioteką. W obiekcie mieścić się będą m.in. 3 sale wykładowe i 11 sal ćwiczeniowych, biblioteka z czytelnią, sale internetowe, pomieszczenia dziekanatu i dyrekcji UAM, pokoje dla pracowników naukowych. Celem projektu jest utworzenie na terenie miasta zamiejscowej jednostki dydaktycznej UAM, która zapewni kształcenie młodzieży na najwyższym poziomie uniwersyteckim oraz przyczyni się w sposób bezpośredni i pośredni do powstania nowych miejsc pracy.
Projekt 2.8. Budowa domów studenckich z infrastrukturą socjalno – sportową oraz zagospodarowanie terenu UAM.	
Projektodawca	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Lata realizacji	2007 – 2009
Nakłady finansowe w tys. zł	38 000
Przedmiot projektu	Przedmiotem projektu jest budowa campusa uniwersyteckiego, w tym: 2 domów studenckich łącznie na 300 miejsc, stołówki, sali gimnastycznej oraz zagospodarowanie terenu. W ramach zagospodarowania terenu przewiduje się urządzenie boisk do gier zespołowych oraz kortów tenisowych. Docelowo zamiejscowy ośrodek dydaktyczny UAM ma liczyć 3 tys. studentów. Realizacja projektu ma zasadniczy wpływ na rewitalizację rejonu byłego lotnika w mieście. Doprowadzi do wyrównania szans w dostępie do szkolnictwa wyższego mieszkańców regionu Północnej Wielkopolski, podniesie poziom wykształconej kadry w mieście i regionie oraz przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy.
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
Projekt 2.9. Utworzenie strefy bezpieczeństwa	
Projektodawca	Powiatowa Komenda Policji w Pile.
Lata realizacji	2007 – 2010
Nakłady finansowe w tys. zł	Do oszacowania
Przedmiot projektu	Projekt zakłada utworzenie strefy bezpieczeństwa publicznego, w tym zakup i instalację kamer monitorujących oraz włączenie ich w miejski system monitoringu. Miejsca monitoringu wizyjnego wyznaczone zostaną na podstawie odrębnych analiz policji. Utworzenie strefy wpłynie na poprawę bezpieczeństwa publicznego na rewitalizowanym obszarze.

6.3. REJON ULIC PODCHORAŻYCH – BYDGOSKIEJ.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	
Projekt 3.1.	
Adaptacja budynków pokoszarowych na mieszkania PTBS Sp. z o.o.	
Projektodawca	PTBS Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2004 - 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	16 600,0
Przedmiot projektu	Projekt dotyczy adaptacji na cele mieszkaniowe 7 budynków pokoszarowych przy ul. Bydgoskiej – ul. Podchorążych w Pile. W wyniku realizacji projektu powstanie 307 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 15 025 m ² . Projekt przewiduje przystosowanie obiektów i obszaru do potrzeb osób niepełnosprawnych. Poprzez adaptację obiektów miasto uzyska niedrogie zasoby mieszkaniowe dla ok. 1000 mieszkańców, zapewniając efektywniejsze wykorzystanie zasobu mieszkań komunalnych oraz gwarantując poprawę jakości życia lokalnej społeczności.
Projekt 3.2.	
Nowe budownictwo mieszkaniowe PTBS Sp. z o.o.	
Projektodawca	PTBS Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2007 – 2009
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Przedmiotem projektu jest budowa nowych budynków mieszkalnych w sąsiedztwie adaptowanych na cele mieszkaniowe budynków pokoszarowych. W wyniku realizacji projektu powstanie ok. 150 lokali mieszkalnych, co wpłynie na poprawę warunków mieszkaniowych w Pile, zapewniając jednocześnie efektywniejsze wykorzystanie zasobu mieszkań komunalnych. Zakres projektu określony będzie w dokumentacji projektowo – technicznej.
SPORT, TURYSTYKA I KULTURA	
Projekt 3.3.	
Przystosowanie budynku powojkowego do pełnienia funkcji usług kultury	
Projektodawca	PTBS Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2005 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	600,0
Przedmiot projektu	W zakresie projektu jest przystosowanie budynku powojkowego przy ul. Bydgoskiej do pełnienia funkcji kulturalno – społecznych dla mieszkańców osiedla. Przewidywane wykorzystanie jako obiektu szkoleniowo – konferencyjnego lub kina. Realizacja projektu zwiększy dostępność mieszkańców do usług kultury.
Projekt 3.4.	
Modernizacja zaplecza sportowo – rekreacyjnego – etap I	
Projektodawca	MOSiR w Pile
Lata realizacji	2005-2006
Nakłady finansowe w tys. zł	490,0

Przedmiot projektu	<p>Przedmiotem projektu jest modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych kompleksu sportowego MOSiR przy ul. Podchorążych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja boiska do piłki koszykowej, - modernizacja parku sprawności fizycznej nr 1 (m.in. ustawienie ścianki do wspinaczki skałkowej) - zmiana funkcji zniszczonych boisk do piłki siatkowej, na lokalizację torów dla rolkowców o różnym stopniu zaawansowania, - modernizacja boiska treningowego do baseballa, - zmiana funkcji parku sprawności nr 2, rozbiórka wyeksploatowanych obiektów i adaptacja terenu na miejsce pikników – ustawienie stołów z siedziskami, przygotowanie miejsc do ognisk i grilowania oraz dużego namiotu na imprezy zorganizowane. <p>Realizacja projektu zwiększy ofertę miasta dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie uprawiania aktywnego wypoczynku i rekreacji, umożliwi szersze działanie uczniowskim i pozaszkolnym klubom sportowym. Wzrośnie atrakcyjność turystyczna miasta.</p>
Projekt 3.5.	
Modernizacja zaplecza sportowo – rekreacyjnego – etap II	
Projektodawca	MOSiR
Lata realizacji	2007 - 2011
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	<p>Projekt jest kontynuacją działań planowanych w etapie I, dotyczy modernizacji i rozbudowy powojkowej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - urządzenie na terenie zielonym sąsiadującym z pływalnią placu zabaw dla dzieci, - modernizacja dwóch istniejących kortów do tenisa ziemnego oraz budowę całorocznej hali tenisowej i zaplecza socjalnego dla tenisistów, - przebudowa istniejącego stadionu z modernizacją trybun na duże boisko do baseballa, - przekształcenie zniszczonego boiska do piłki ręcznej w obiekt sportowy o dwóch funkcjach : latem - boisko do piłki nożnej, zimą - sztuczne lodowisko z wypożyczalnią sprzętu, - modernizacja pływalni „Szuwarek”, - budowa otwartego brodzika dla dzieci wyposażonego w zjeżdżalnię, fontanny i inne elementy zabawowe, - zagospodarowanie terenu wokół obiektów kompleksu, budowa alejek, parkingów, urządzenie zieleni. <p>Obiekty i teren przystosowane będą dla osób niepełnosprawnych. Realizacja projektu wpłynie na upowszechnienie aktywnego wypoczynku wśród mieszkańców miasta, pozwoli na organizowanie zawodów sportowych o zasięgu lokalnym i regionalnym oraz podniesie walory rekreacyjno – sportowe Piły.</p>
SZKOLNICTWO PODSTAWOWE	
Projekt 3.6.	
Remont sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Pile.	
Projektodawca	Towarzystwo Salezjańskie Inspektorata Św. Wojciecha w Pile
Lata realizacji	2004 – 2006

Nakłady finansowe w tys. zł	600,0
Przedmiot projektu	Remont sali gimnastycznej, w tym: izolacja fundamentów i dachu, docieplenie i wykonanie elewacji budynku, wymiana okien, modernizacja zaplecza socjalnego i pomieszczeń sanitarnych, wymiana instalacji wewnętrznych oraz wyposażenie sali w sprzęt sportowy. Remont obiektu wpłynie na poprawę warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkole.
Projekt 3.7. Adaptacja budynku powojkowego na potrzeby Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Pile.	
Projektodawca	Towarzystwo Salezjańskie Inspektoria Św. Wojciecha w Pile
Lata realizacji	2004 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	690,0
Przedmiot projektu	<p>Przedmiotem projektu jest remont i przystosowanie budynku przy ul. Podchorążych 1/12 do potrzeb funkcjonowania szkoły podstawowej. Na realizację projektu składają się etapy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - termomodernizacja budynku - docieplenie ścian i stropu oraz wykonanie nowej elewacji, - wykonanie podjazdów i montaż windy dla osób niepełnosprawnych oraz modernizacja wejść do obiektu, - modernizacja i wyposażenie sali komputerowej, świetlicy i biblioteki w sprzęt dydaktyczny, w tym w stanowiska komputerowe z dostępem do internetu, - adaptacja piwnic budynku na szatnie szkolne, pomieszczenie do gry w tenisa stołowego dla uczniów, na zaplecze techniczne dla personelu szkoły oraz pomieszczenia magazynowe. <p>Realizacja projektu umożliwi funkcjonowanie szkoły w wymaganych przepisami standardach, wpłynie na zniesienie barier architektonicznych przed uczniami niepełnosprawnymi, zapewni efektywniejsze i bardziej funkcjonalne wykorzystanie powierzchni budynku. Zwiększając bazę szkolnictwa podstawowego w mieście pozwoli na poprawę warunków nauczania dzieci.</p>
Projekt 3.8. Modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Pile.	
Projektodawca	Towarzystwo Salezjańskie Inspektoria Św. Wojciecha w Pile
Lata realizacji	2004 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	300,0
Przedmiot projektu	Przedmiotem projektu jest przebudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i deszczowej, remont chodników i dróg wewnętrznych, budowę parkingów. W wyniku realizacji projektu zapewniona będzie drożność systemów wod.-kan., remont infrastruktury drogowej zapewni bezpieczne poruszanie się dzieci oraz potrzebną liczbę miejsc parkingowych dla samochodów i rowerów.
Projekt 3.9. Zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Pile.	
Projektodawca	Towarzystwo Salezjańskie Inspektoria Św. Wojciecha w Pile
Lata realizacji	2004 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	400,0

Przedmiot projektu

W zakresie projektu jest budowa małej architektury na terenie wokół szkoły, w tym : ścieżek, miejsc rekreacji i wypoczynku – plac zabaw, tereny zielone, boisko sportowe, budowa części ogrodzenia wokół szkoły. Otoczenie szkoły zostanie przystosowane dla potrzeb rekreacji i wypoczynku uczniów.

SZKOLNICTWO WYŻSZE	
Projekt 3.10. Adaptacja budynku powojkowego na potrzeby Biblioteki Głównej PWSZ w Pile.	
Projektodawca	PWSZ w Pile
Lata realizacji	2004 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	4 702,0
Przedmiot projektu	Przedmiotem projektu jest : wykonanie remontu kapitalnego budynku przy ul. Podchorążych 10C i jego adaptacja na potrzeby Biblioteki Głównej, wyposażenie biblioteki i Multimedialnego Centrum Informacyjnego, zagospodarowanie terenu wokół budynku. Realizacja projektu zlikwiduje, a co najmniej istotnie ograniczy dojazdy do odległych ośrodków akademickich w celu poszukiwania informacji naukowej, co w konsekwencji doprowadzi do wyrównania szans w dostępie do wiedzy studentów, kadry i mieszkańców regionu Północnej Wielkopolski, skróci czas dostępu do źródeł informacji.
Projekt 3.11. Adaptacja budynku powojkowego na potrzeby Centrum Zaawansowanych Technologii Elektroniczno-Informatycznych w Pile	
Projektodawca	PWSZ w Pile
Lata realizacji	2004 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	1 400,0
Przedmiot projektu	Przedmiotem projektu jest częściowy remont i adaptacja na potrzeby Centrum Zaawansowanych Technologii Elektroniczno-Informatycznych budynku przy ul. Podchorążych 10H, wchodzącego w skład kompleksu budynków Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile : modernizacja i remont istniejących sal laboratoryjnych i dydaktycznych, budowa i wyposażenie nowych sal wykładowych i nowych sal laboratoryjnych, wyposażenie budynku w nowoczesne węzły sanitarne, dostosowanie budynku do kształcenia osób niepełnosprawnych, a także wykonanie prac związanych z zabudową przestrzeni wokół budynku. Uczelniane Centrum Zaawansowanych Technologii Elektroniczno-Informatycznych, mając charakter regionalny, rozwiąże problem kształcenia zasobów ludzkich subregionu pilskiego Realizacja projektu podniesie poziom techniczny i intelektualny lokalnych "zasobów ludzkich", stworzy bazę do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych w zakresie wdrażania do lokalnej i regionalnej gospodarki nowoczesnych technologii, będzie inkubatorem lokalnej i regionalnej przedsiębiorczości.
Projekt 3.12. Adaptacja infrastruktury dydaktycznej dla potrzeb Centrum Eksploatacji Pojazdów w Pile.	
Projektodawca	PWSZ w Pile
Lata realizacji	2004 – 2006
Nakłady finansowe w tys. zł	300,0

Przedmiot projektu	Do głównych elementów projektu należy remont i modernizacja budynków powojkowych w Pile przy ul. Podchorążych 10J i 10F i ich przystosowanie do potrzeb uczelnianego Centrum Eksploatacji Pojazdów. Zakłada się także remont i wyposażenie laboratoriów dydaktycznych, sal wykładowych oraz zagospodarowanie terenów w otoczeniu budynków. Realizacja projektu rozwiąże problemy Uczelni, związane z poprawą warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych dla studentów specjalności Budowa i Eksploatacja Maszyn. Umożliwi także prowadzenie badań pojazdów, wynikających z potrzeb procesu dydaktycznego oraz wykonywanych prac kwalifikacyjnych kadry dydaktyczno - naukowej
Projekt 3.13.	
Adaptacja obiektu powojkowego na potrzeby kierunku Ekonomia PWSZ w Pile	
Projektodawca	PWSZ w Pile
Lata realizacji	2004 – 2006
Nakłady finansowe	1 300,0
Przedmiot projektu	Częściowy remont, adaptacja i modernizacja budynku przy ul. Podchorążych 10B na potrzeby kierunku Ekonomia. Głównymi elementami projektu są: wykonanie wind i podjazdów dla osób niepełnosprawnych, wykonanie prac remontowo-montażowych niezbędnych do zamontowania nowoczesnego systemu wizyjnego, fonicznego oraz sterowania oświetleniem, zakup i instalacja sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz wyposażenia pomieszczeń dydaktycznych. Realizacja projektu zapewni podniesienie jakości kształcenia przyszłych kadr zarządzających gospodarką w Regionie Północnej Wielkopolski, wzrost dostępu do nowoczesnej edukacji ekonomicznej młodzieży z ubogich obszarów wiejskich subregionu pilskiego oraz podniesienie atrakcyjności i konkurencyjności regionu poprzez nasycenie lokalnej gospodarki kadrami o wysokich kwalifikacjach zawodowych.
Projekt 3.14.	
Adaptacja budynku powojkowego na potrzeby kierunku Pielęgniarstwo PWSZ w Pile.	
Projektodawca	PWSZ w Pile
Lata realizacji	2004 - 2005
Nakłady finansowe w tys. zł	2 100,0
Przedmiot projektu	Remont kapitalny II piętra budynku przy ul. Podchorążych 10A w Pile, a następnie jego przystosowanie do potrzeb kształcenia licencjackiego na kierunku Pielęgniarstwo. Głównymi elementami projektu są: wykonanie remontu kapitalnego, adaptacja i wyposażenie pomieszczeń na pracownię pielęgniarstwa, pracownię anatomiczno-fizjologiczną, pracownię rehabilitacji, pracownię zdrowia publicznego i promocji zdrowia, węzły sanitarne oraz pomieszczenia administracyjne i socjalne. Realizacja projektu rozwiąże problem niedoboru wykształconych kadr pielęgniarskich w regionie pilskim oraz zlikwiduje dojazdy do odległych ośrodków akademickich, co w konsekwencji doprowadzi do wyrównania szans młodzieży regionu w uzyskaniu wyższego wykształcenia pielęgniarskiego.
Projekt 3.15.	
Modernizacja hali sportowej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile.	
Projektodawca	PWSZ w Pile
Lata realizacji	2005 - 2007
Nakłady finansowe w tys. zł	800,0

Przedmiot projektu	Przedmiotem projektu jest remont kapitalny i modernizacja powojkowej hali sportowej usytuowanej przy ul. Podchorążych 10 w Pile, należącej do kompleksu budynków stanowiących campus akademicki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile. Realizacja projektu umożliwi prowadzenie zajęć dydaktycznych z wychowania fizycznego ze studentami, prowadzenie zajęć fakultatywnych z zakresu rekreacji i sportu masowego i gimnastyki korekcyjnej, organizację imprez sportowych i rekreacyjnych. Powstaną warunki umożliwiające utworzenie nowego kierunku studiów o profilu sportowo-rehabilitacyjnym oraz prowadzenie kształcenia doskonalącego.
--------------------	---

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Projekt 3.16.

Budowa i modernizacja dróg obszarze powojkowym w rejonie ulic Podchorążych – Bydgoska w Pile.

Projektodawca	Gmina Piła
Lata realizacji	2007 - 2009
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Budowa i remont dróg, chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych i parkingów na rewitalizowanym obszarze w celu zapewnienia właściwej komunikacji wewnątrz obszaru i połączeń z drogami publicznymi. Budowa nowego przebiegu ulicy od al. Wyzwolenia do ul. Kossaka oraz modernizacja ul. Podchorążych, jako niezbędny element powiązania komunikacyjnego rewitalizowanego obszaru z układem dróg głównych.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Projekt 3.17.

Utworzenie strefy bezpieczeństwa.

Projektodawca	Powiatowa Komenda Policji w Pile.
Lata realizacji	2007 – 2009
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Projekt zakłada utworzenie strefy bezpieczeństwa publicznego, w tym zakup i instalację kamer monitorujących oraz włączenie ich w miejski system monitoringu. Miejsca monitoringu wizyjnego wyznaczone zostaną na podstawie odrębnych analiz policji. Granice strefy będą obejmowały publiczne tereny sportowo – rekreacyjne, kompleks budynków akademickich oraz budownictwa wielorodzinnego. Utworzenie strefy wpłynie na poprawę bezpieczeństwa publicznego na rewitalizowanym obszarze.

6.4. POLIGON - REJON ULIC: BYDGOSKIEJ – WAWELSKIEJ.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Projekt 4.1.

Budowa infrastruktury technicznej

Projektodawcy	Miejskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. w Pile Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2007-2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Sposób rozwiązań zagadnień zaopatrzenia w media zostanie rozstrzygnięty w trybie prac na planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru. Zakres projektu uzależniony będzie od funkcji terenów, ich własności i zgłoszonych potrzeb.

INFRASTRUKTURA DROGOWA	
Projekt 4.2.	
Budowa dróg	
Projektodawca	Gmina Piła
Lata realizacji	2007 – 2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Budowa dróg, chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych i parkingów na rewitalizowanym obszarze, w celu zapewnienia właściwej komunikacji wewnątrz obszaru i połączeń z drogami publicznymi. Zakres projektu zostanie określony po opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego.
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
Projekt 4.3.	
Utworzenie strefy bezpieczeństwa.	
Projektodawca	Powiatowa Komenda Policji w Pile.
Lata realizacji	2007 – 2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Projekt zakłada utworzenie strefy bezpieczeństwa publicznego, w tym zakup i instalację kamer monitorujących oraz włączenie ich w miejski system monitoringu. Granice strefy i miejsca monitoringu wizyjnego wyznaczone zostaną na podstawie odrębnych analiz policji. Utworzenie strefy wpłynie na poprawę bezpieczeństwa publicznego na rewitalizowanym obszarze.

6.5. REJON ULIC: ŚNIADECKICH – AL.POWSTAŃCÓW WLKP.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
Projekt 5.1.	
Budowa infrastruktury technicznej	
Projektodawcy	Miejskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. w Pile Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile
Lata realizacji	2007-2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Sposób rozwiązań zagadnień zaopatrzenia w media zostanie rozstrzygnięty w trybie prac na planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru. Zakres projektu uzależniony będzie od funkcji terenów, ich własności i zgłoszonych potrzeb.
INFRASTRUKTURA DROGOWA	
Projekt 5.2.	
Budowa dróg	
Projektodawca	Gmina Piła
Lata realizacji	2007 - 2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Budowa dróg, chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych i parkingów na rewitalizowanym obszarze, w celu zapewnienia właściwej komunikacji wewnątrz obszaru i połączeń z drogami publicznymi. Zakres projektu zostanie określony i oszacowany po opracowaniu planu zagospodarowania przestrzennego.
SPORT I TURYSTYKA	
Projekt 5.3.	
Modernizacja i odtworzenie „Centrum Strzelectwa”	

Projektodawca	MOSiR w Pile
Lata realizacji	2007-2013
Nakłady finansowe w tys. zł	-
Przedmiot projektu	Przedmiotem projektu jest modernizacja i odtworzenie przejętego od wojska Centrum Strzeleckiego, w tym : obiektów sportowych, małej architektury, terenów zieleni, alejek.

7. PLAN FINANSOWY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Tabela poniżej prezentuje projekty przewidziane do realizacji w latach 2004 –2006, zgłoszone przez projektodawców, przewidywane nakłady na ich realizację oraz źródła finansowania. Ich łączną wartość oszacowano na 110 044,4 tys. zł. Przedstawione szacunki kosztów projektów mają różny stopień dokładności. Wyliczeń dokonano w oparciu o wstępne koncepcje i cenniki robót w regionie. Przybliżenie tych wartości nastąpi w kolejnych fazach opracowań projektów technicznych i kosztorysach inwestorskich.

Podsumowanie przedstawionego montażu finansowego pokazuje ogólny udział nakładów wg źródeł finansowania w wysokościach:

- 60,9% środki unijne,
- 3,4% środków z budżetu państwa,
- 35,7% krajowe środki publiczne i kredyty, stanowiące wkład finansowy projektodawców.

Bardziej precyzyjny montaż finansowy zostanie określony po zakończeniu konsultacji prowadzonych przez poszczególnych projektodawców w zakresie pozyskiwania kredytów, pożyczek i krajowych środków publicznych oraz starań o fundusze unijne. Wyniki tych konsultacji i ocen pozwolą również na korektę w aktualizacji programu rewitalizacji harmonogramów realizacji i źródeł finansowania poszczególnych projektów.

Źródła i wielkość finansowania projektów przewidzianych do realizacji w latach 2007 – 2013 zostaną wskazane w roku 2006, po zaktualizowaniu lokalnego programu rewitalizacji, przed kolejnym okresem budżetowym UE.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW W LATACH 2004-2006

Lp.	Projektodawca	Nazwa projektu	Nakłady ogółem W tys. zł	Nakłady wg źródeł finansowania					
				Środki UE	Budżet państwa	Budżet gminy Piła	Inne krajowe środki publiczne	Środki własne	Kredyty KFM, inne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	PTBS Sp.z o.o.	Adaptacja budynków pokoszarowych na mieszkania PTBS Sp. z o.o.	16 600,0					5 900,0	10 700,0
2	PTBS Sp.z o.o.	Przystosowanie budynku powojkowego do pełnienia funkcji usług kultury	600,0	450,0	60,0			90,0	
3	MOSiR w Pile	Modernizacja i budowa zaplecza sportowego	490,0	367,5	49,0	73,5			
4	Związek Polskich Spadochroniarzy VIII Oddział w Poznaniu	Adaptacja obiektów powojkowych na cele szkoleniowe i dydaktyczno – wychowawcze	300,0	225,0	30,0		45,0		
5	Towarzystwo Salezjańskie Inspektorium Św. Wojciecha w Pile	Remont sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Pile	600,0	450,0	60,0		90,0		
6	Towarzystwo Salezjańskie Inspektorium Św. Wojciecha w Pile	Adaptacja budynku powojkowego na potrzeby Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Pile	690,0	517,5	69,0		103,5		
7	Towarzystwo Salezjańskie Inspektorium Św. Wojciecha w Pile	Modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Pile	300,0	225,0	30,0		45,0		
8	Towarzystwo Salezjańskie Inspektorium Św. Wojciecha w Pile	Zagospodarowanie terenu wokół Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Pile	400,0	300,0	40,0		60,0		

9	PWSZ w Pile	Adaptacja budynku powojkowego na potrzeby Biblioteki Głównej PWSZ w Pile	4 702,0	3 526,0	576,0		400,0	200,0	
10	PWSZ w Pile	Adaptacja budynku powojkowego na potrzeby Centrum Zaawansowanych Technologii Elektroniczno-Informatycznych w Pile	1 400,0	1 050,0	162,0		70,0	118,0	
11	PWSZ w Pile	Adaptacja infrastruktury dydaktycznej dla potrzeb Centrum Eksploatacji Pojazdów w Pile	300,0	225,0	40,0		25,0	10,0	
12	PWSZ w Pile	Adaptacja obiektu powojkowego na potrzeby kierunku Ekonomia PWSZ w Pile	1 300,0	973,0	267,0		30,0	30,0	
13	PWSZ w Pile	Adaptacja budynku powojkowego na potrzeby kierunku Pielęgniarstwo PWSZ w Pile	2 100,0	1 575,0	200,0		305,0	20,0	
14	PWSZ w Pile	Modernizacja hali sportowej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile	800,0	600,0	130,0		50,0	20,0	
15	UAM w Poznaniu	Budowa budynku naukowo – dydaktycznego UAM z biblioteką	20 000,0	15 000,0	2 000,0			3 000,0	
16	MWiK Sp.z o.o.	Adaptacja infrastruktury wodno – kanalizacyjnej – rejon lotniska	70,0	52,5	7,0			10,5	
17	MEC Sp. z o.o.	Budowa sieci i węzłów centralnego ogrzewania - rejon lotniska	180,0	135,0	18,0			27,0	
18	Gmina Piła	Budowa obwodnicy śródmiejskiej na odcinku Al. Powstańców Wlkp. – Al. Wojska Polskiego	59 212,4	41 400,0		17 812,4			
19	RAZEM		110 044,4	67 071,5	3 738,0	17885,9	1223,5	9 425,5	10 700,0

8. WDRAŻANIE PROGRAMU

Proces rewitalizacji obszarów pozostałych po likwidacji garnizonu wojskowego ma swój początek od podpisania porozumienia między Gminą Piła a Agencją Mienia Wojskowego w Warszawie w dniu 16 września 2002 roku. Akceptację zawarcia porozumienia wyraziła Rada Miasta w Pile Uchwałą Nr LIV/576/02 z dnia 27 sierpnia 2002 roku. Największy ciężar różnego rodzaju przedsięwzięć umożliwiających włączenie tych obszarów w strukturę miasta wzięła na siebie Gmina, między innymi poprzez działania.:

- opracowanie koncepcji urbanistycznych umożliwiających określenie nowych form przeznaczenia terenów do celów cywilnych oraz stanowiących podstawę podziałów nieruchomości,
- adaptację, przebudowę i włączenie w system miejski szeregu elementów infrastruktury, a tym samym niezwłoczne umożliwienie funkcjonowania nowym nabywcom i dzierżawcom wyodrębnionych nieruchomości,
- opracowanie koncepcji sieci dróg publicznych i wewnętrznych w obrębie terenów nabytych od wojska,
- niezwłoczne podjęcie realizacji szeregu zadań publicznych w obszarach powojskowych na cele sportowe, komunikacyjne i mieszkaniowe,
- uruchomienie procedur niezbędnych do złożenia wniosków o dotacje, kredyty, pożyczki oraz fundusze strukturalne.

Wdrażanie lokalnego programu rewitalizacji odbywać się będzie w oparciu o dwa podokresy realizacyjne

- podokres I obejmujący lata 2004 – 2006
- podokres II obejmujący lata 2007 – 2013

Realizacja zadań w ramach I podokresu opierać się będzie na wdrażaniu 18 projektów ujętych w programie rewitalizacji przez podmioty, które są potencjalnymi beneficjentami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Są to :

- Gmina Piła,
- Piłskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile,
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile,
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- Związek Polskich Spadochroniarzy VIII Oddział w Poznaniu,
- Towarzystwo Salezjańskie Inspektoriatu Św. Wojciecha w Pile.

Poza tym realizowanych będzie wiele innych działań nie ujętych w niniejszym dokumencie, lecz wpisujących się w Strategię rozwoju miasta Piły na lata 2005 – 2015. Kolejność wdrażania zależeć będzie od inicjatywy poszczególnych podmiotów i w dużej mierze uzależnione od zgromadzenia przez projektodawców krajowych środków publicznych na realizację zamierzeń. Wkład publiczny jest wymogiem formalnym wnioskowania o współfinansowanie projektów środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Projekty ujęte w podokresie II wskazują perspektywiczne kierunki zagospodarowania rewitalizowanych obszarów, ich realizacja jest kontynuacją przekształceń obszarów podjętych w I podokresie. Projektodawcy:

- Pilskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile,
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- Miejskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. w Pile,
- Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile,
- Powiatowa Komenda Policji w Pile,
- Aeroklub Ziemi Pilskiej,
- Związek Polskich Spadochroniarzy VIII Oddział w Poznaniu.

Koncentracja działań na obszarach problemowych i wdrożenie projektów ujętych w „Lokalnym programie rewitalizacji obszarów powojkowych na terenie miasta Piły” przyczyni się do uzyskania pozytywnych efektów w sferach:

- przestrzeń i środowisko,
- gospodarka,
- społeczność.

Przestrzeń i środowisko:

- poprawa spójności przestrzennej miasta,
- poprawa układu komunikacyjnego miasta,
- poprawa jakości środowiska naturalnego.

Gospodarka:

- wzrost konkurencyjności miasta Piły jako miejsca inwestycji i koncentracji działalności gospodarczej, społecznej i kulturalnej,
- uruchomienie nowych terenów aktywności gospodarczej,
- dostęp do nowych technologii,
- utrzymanie istniejących i utworzenie nowych miejsc pracy,
- poprawa dostępności do infrastruktury technicznej.

Spółeczność:

- poprawa warunków mieszkaniowych w mieście,
- wzrost i poprawa jakości bazy szkolnictwa podstawowego,
- utworzenie bazy szkolnictwa wyższego i zwiększenie dostępu do szkolnictwa wyższego,

- poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy, w tym wzrost potencjału pracowniczego z wykształceniem wyższym,
- ograniczenie dynamiki wzrostu bezrobocia,
- ograniczenie odpływu ludności z miasta,
- wzrost jakości życia,
- poprawa bezpieczeństwa publicznego.

9. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU

Miarami osiągnięcia celów lokalnego programu rewitalizacji będą prezentowane niżej wskaźniki, których osiągnięcie sprawdzane będzie w ramach prowadzonego cyklicznie, w okresach rocznych, monitoringu. Monitorowanie i ocenę realizacji programu prowadzić będą pracownicy Urzędu Miasta Piły, przy współpracy z Komisją ds. rewitalizacji obszarów powojсковych, na podstawie danych uzyskanych od podmiotów zaangażowanych w rewitalizację obszarów powojсковych. Uzyskane informacje będą służyły ocenie postępu realizacji i efektywności wdrażania projektów. Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania.

Przy wyborze wskaźników kierowano się założeniem, aby wskaźnik w sposób syntetyczny pozwalał ocenić postęp i efektywność realizacji programu rewitalizacji, a także był możliwy do pomiaru - na podstawie danych od projektodawców, danych gminy bądź z oficjalnej statystyki.

Prowadzony monitoring pozwoli na ocenę realizacji celów programu i będzie podstawą ewentualnych zmian w jego zapisach w zakresie rzeczowym i czasowym projektów do realizacji, bądź korekt wskaźników lub uzupełnienia monitorowania o nowe miary.

Wskaźniki osiągnięć realizacji lokalnego programu rewitalizacji.

Lp.	Wskaźniki	Jednostka miary
	WSKAŹNIKI PRODUKTU	

1.	Powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rewitalizacji	m ²
2.	Liczba zrewitalizowanych obiektów ogółem, w tym na cele:	szt.
2.1.	mieszkaniowe	
2.2.	usługowe	
2.3.	kultury	
2.4.	sportu	
2.5.	edukacyjne	
3.	Powierzchnia zrewitalizowanych obiektów ogółem, w tym na cele:	m ²
3.1.	mieszkaniowe	
3.2.	usługowe	
3.3.	kultury	
3.4.	sportu	
3.5.	edukacyjne	
4.	Liczba nowo zbudowanych obiektów ogółem, w tym na cele:	szt.
4.1.	mieszkaniowe	
4.2.	usługowe	
4.3.	edukacyjne	
5.	Powierzchnia nowo zbudowanych obiektów ogółem, w tym na cele:	m ²
5.1.	mieszkaniowe	
5.2.	usługowe	
5.3.	edukacyjne	
6.	Powierzchnia budynków poddanych termorenowacji	m ²
7.	Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg	km
8.	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	km
9.	Długość wybudowanych/zmodernizowanych chodników	km
10.	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej	km
11.	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci rozdzielczej wodociągów	km
12.	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km
13.	Długość wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików)	km
14.	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików)	szt.
15.	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej	km

16.	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci ciepłowniczej	km
17.	Liczba zainstalowanych systemów monitoringu	szt.
18.	Liczba nowych miejsc postojowych	szt.
19.	Liczba urządzeń dla osób niepełnosprawnych	szt
WSKAŹNIKI REZULTATU		
1.	Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze	szt.
2.	Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów	szt.
3.	Liczba nowych ofert w zakresie kultury i turystyki	szt.
4.	Liczba stanowisk pracy / nauki z dostępem do szerokopasmowego internetu	szt
5.	Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej	osoby
6.	Wskaźnik wykrywalności przestępstw	%

WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA		
1.	Liczba mieszkańców na terenach zrewitalizowanych	osoby
2.	Liczba korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	osoby
3.	Stałe miejsca pracy w obszarze kultury i turystyki	szt
4.	Liczba utrzymanych stanowisk pracy	szt
5.	Liczba studentów na obszarach zrewitalizowanych	osoby

10. OKRESOWA AKTUALIZACJA PROGRAMU I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA.

Procesy rewitalizacyjne mają charakter dynamiczny, dlatego też konieczna będzie jego okresowa aktualizacja uwzględniająca zmiany na przekształcanych terenach. Przeprowadzenie pierwszej aktualizacji programu przewiduje się w 2006 roku, aby m.in. przystosować jego zapisy do uruchomienia procedur o współfinansowanie projektów środkami zewnętrznymi w latach 2007-2013.

Program rewitalizacji może także podlegać aktualizacji w wyniku ustaleń sporządzonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W trybie sporządzania planu przewidziany jest udział społeczny poprzez składanie wniosków, dyskusję publiczną, jak również możliwość składania uwag do projektu planu. W treści planu uwzględnia się rozwiązania postulowane przez mieszkańców i podmioty gospodarcze, o ile nie są sprzeczne z przepisami prawa, interesem publicznym i zasadami kształtowania ładu przestrzennego. W dalszych działaniach gminy zostanie zapewniona spójność pomiędzy lokalnym programem rewitalizacji i miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stanowiącymi prawo miejscowe dla danego obszaru.

W celu partycypacji i komunikacji społecznej działania gminy w zakresie monitorowania, oceny realizacji i aktualizacji lokalnego programu rewitalizacji będą udostępniane lokalnym mediom oraz prezentowane na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły. Zaktualizowany program - opracowany przy udziale obecnych i przyszłych projektodawców, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Komisję ds. rewitalizacji obszarów powojkowych, zostanie przedłożony Radzie Miasta Piły do przyjęcia uchwałą.